Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

https://uforbederlig.dk
Skanning / foto af tekst.

Tidsskrifters skønlitterære indhold indekseret på https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/skperiodicum.htm

Flere oplysninger om bøger på: https://danskforfatterleksikon.dk

---

Udarbejdet af Niels Jensen

EFFATA.

UDGIVET

af

„Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden".

5. AARGANG.

1897-98.

Fredericia.

TRYKT I VILH. S. HANSENS BOGTRYKKERI.

1898.

Indholdsfortegnelse.

Prædikener: S. 2, 7, 13, 25, 29, 35, 41, 48, 53, 59, 67.
Efterskolen: S. 1, 70.
Forskellige Stykker af beskrivende og fortællende Indhold:
Stockholm: S. 2.
Bierne: S. 5.
Jagtfalken: S. 5.
En Skotlandstur: S. 14 og 25.
Mod Jul (Digt): S. 18.
Zigeunerne forlade Landsbyen: S. 19.
Lidt om Refshaleøen og Arbejdet derude: S. 31.
For 50 Aar siden: S. 38, 43, 48.
Et Bryllup paa Landet: S. 38.
Fra Fredericia: S. 42.
New Zeeland: S. 43.
Himmelbjærgegnen: S 54.
Prins Christian og Prinsesse Alexandrine: S. 56.
Blomster: S. 60.
Breve fra en døvstum: S. 5, 10, 18, 26, 32, 70.
Fjerde nordiske Abnormskolemøde: S. 44, 50, 56, 64, 68.
Skoleaarets Afslutning i Fredericia den 27de Juni 1898: S. 62.
Indvielsen af det nye Internat i Trondhjem: S. 21.
Grundstensnedlæggelsen til Alderdomshjemmet for døvstumme: S. 30.
Blandt blinde døvstumme: S. 36.
En Tale af den blinde og døve Helen Keller: S. 37.
Døvstummeundervisningens Ordning i Sverrig: S. 47.
Ragnhild Kaata: S 49.
Vore konfirmerede Elevers Stilling: S. 57.
Dødsfald: S. 8, 15, 34, 37.
Meddelelser: S. 6, 11, 19, 27, 34, 39, 45, 50, 57, 65, 72.
Opfordring: S. 71.
Billeder: S. 3, 9. 16, 17, 33, 55, 63.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden“

Nr 1 | Oktober 1897. | 5. Aarg.

Efterskolen.

Da undertegnede den 18de Juli meldte sig til Tjeneste paa Instituttet i Fredericia, for der at deltage i Undervisningen paa Efterskolen for voksne mandlige døvstumme, oplærte efter Talemetoden, var det ikke uden en vis Beklemthed.

Det var jo første Gang, at en Efterskole under en saadan Form skulde afholdes — ikke alene i vort Fædreland — men saa vidt vides — i hele Europa.

Man havde derfor maattet begynde paa bar Grund, havde ingen Steder kunnet søge Oplysninger om tidligere benyttede Fremgangsmaader, om indhøstede Erfaringer eller vundne Resultater.

Vel var Planen for Undervisningen lagt, Fagene valgte og fordelte mellem Lærerkræfterne, men Forholdene vare saa nye, Ukendtskaben kunde let afstedkomme en vis Famlen, Usikkerhed i Undervisningen, der vilde have et Spild af den kostbare og i Forvejen saa knapt tilmaalte Tid til Følge.

Men — lad os sige det straks — alt lykkedes over Forventning. Der gik ikke mange Timer, før det hele var kommet i den rette Gænge, før vi vare rystede sammen, og Undervisningen gik sin støtte, regelmæssige Gang. Det var lige fra den første Dag en Fornøjelse at være sammen med de unge Mennesker, der havde indfundet sig for at gennemgaa Efterskolen — en sjelden Samling nette, elskværdige, livlige og utvungne unge Mænd, der fra først til sidst, med den største Interesse og Flid fulgte Undervisningen og aldrig trættedes, skønt der sandelig blev lagt Beslag paa deres Tid, omtrent fra de stode op, til de gik i Seng, selv om — som en af dem udtrykte sig — den megen Aflæsning i Begyndelsen »fik det til at løbe rundt i Øjnene paa dem.«

Men hvad der naturligvis maatte glæde og opmuntre en Fagmand allermest, var at se, hvor godt de gennemgaaende havde, ikke alene bevaret, men udviklet de Evner, der vare bibragte dem i Skoletiden, saavel deres Aflæsning, som deres Taleevne og -færdighed.

Ved Skolen virkede — under Forstander Jørgensens Ledelse — Inspektør Polke, Lærer Carstensen samt undertegnede. Dens Maal var — foruden den personlige Paavirkning af de unge Mennesker — et dobbelt, dels at udvide deres Kundskabsmængde og Kendskab til Livets Forhold og deres Stilling i det, dels at vække og skærpe deres Lyst og Evne til sammenhængende Læsning, for der igennem at have et sikkert Grundlag for deres fremtidige Aandsudvikling paa egen Haand gennem Bøgerne.

Forstander Jørgensen gennemgik Mortensens lille*) populære Fysiologi af det menneskelige Legeme, og holdt desuden en Række religiøse Opbyggelsesforedrag for dem, ligesom han hver Søndag forrettede Gudstjenesten. Hr. Polke behandlede en Del fremragende Personligheders Liv og Virksomhed, for at vise deres Opfindelsers og Gernings Betydning for Samfundet, og for at give Eleverne Kendskab til disse Opfindelsers Karakter og praktiske Værd. Hr. Carstensen gennemgik forskellige Regningsarter og alt, hvad der i det hele taget i denne Henseende kunde faa Betydning for deres praktiske Liv, særlig med Haandværkergerningen for Øje, og endelig havde jeg faaet den Opgave at fremstille Samfundets, Statens Udvikling, den nuværende Regeringsform, Individets Stilling i Samfundet, hans Rettigheder og Pligter, samt populært at gennemgaa og forklare de Love, der nærmest maatte formenes at kunne komme til at berøre dem i deres fremtidige Virksomhed.

Ved Siden heraf blev der til Fremme af Læselysten og -evnen gennemgaaet nogle Bøger, saavel Poesi, som Prosa; man naaede at komme igennem følgende: H. P. Holst: Den lille Hornblæser. Anton Nielsen: Hyrdedrengen og Kærestefolk samt Carit Etlar: Vaabenmesteren. Endelig var der en Del Artikulationsøvelser samt foretoges nogle skriftlige Udarbejdelser.

Det var et ikke ringe Stof, der blev behandlet, men Tiden blev som sagt ogsaa paa enhver Maade taget i Agt, og hvis nogensinde det gamle Ord: »Lysten driver Arbejdet« finder Anvendelse, saa var det sandelig her.

Den første Efterskole forløb saaledes under de bedste Auspicier**); den Glæde og Livlighed, den Flid og Optagethed, Eleverne under hele Opholdet paa Efterskolen lagde for Dagen, maatte være dens Lærere det bedste Bevis for, i hvor god en Sags Tjeneste de arbejdede, og hvor praktisk og godt hele Undervisningen var planlagt. Der var her taget en Sag op, der aabenbart havde ventet paa sin Løsning, og som, netop fordi Tiden var moden for dens Gennemførelse, havde faaet saa god og fornøjelig en Begyndelse.

For Efterskolens fremtidige Vækst og Trivsel vil sikkert denne dens lette og naturlige Fødsel være af største Betydning; den vil forøge Modet og Lysten til at gaa videre i samme Spor.

Efterskolen er nu forbi; den har efterladt mange glade og gode Minder — ikke mindst for den personlige Omgang med dens Elever, men naar alt gik, som det gjorde, og naar enhver følte sig saa hurtigt hjemme og tilpas, saa skyldtes dette for saa væsentlig en Grad, at alt paa Fre-

*) let fattelig = folkelig. **) glædeligste Varsler for Fremtiden.

dericia-Instituttet var lagt saa bekvemt og saa godt til Rette, at saa mange Hensyn vare tagne, at alt var gjort for at gøre en Opholdet saa behageligt og naturligt, som muligt, og herfor tillader jeg mig paa Efterskolens Vegne at bringe Instituttets Forstander og Funktionærer en kærlig Tak — og at føje min egen dertil. *Hjalmar Keller.*

Hvad tykkes Eder om Kristus? Hvis Søn er han?

(Math. 22. Kap., 42. V.)

Ja, hvad synes du om Kristus, din Herre og Konge? Venter du kun at finde en Frelser i ham, der skal fri dig fra alt, hvad du ikke synes om hernede og give dig et lykkeligt Liv paa Jorden med alt, hvad du ønsker dig af verdslige Ting? Saaledes gjorde jo Jøderne fordum, da de ventede en jordisk og verdslig Konge, lige som David og Salomon havde været, en Konge, der kunde knuse deres Fjender og oprette et mægtigt og anset Rige i Israel. De tænkte ikke paa, at Spaadommen om hans Storhed og Kraft gjaldt et aandeligt og evigt Rige. Derfor vare de misfornøjede, da der ikke skete noget af alt dette. De syntes, at han havde narret dem, da han kom og vilde give dem Frelse for deres Sjæle, Syndsforladelse og et evigt Liv i Stedet for denne Verdens Rigdomme, Magt og Ære.

Derfor syntes de kun daarligt om ham, troede ikke paa ham, og derfor korsfæstede de Herlighedens Herre. Var dette nu Freiserens Skyld?

Nej, visselig ikke! Han vilde give dem de bedste Gaver, de Gaver, som ikke skulle forgaa, og det Liv, som Døden ikke kan tilintetgøre.

De forstode ikke, at om vi ejede den ganske Verden og alt, hvad vi kunne ønske os i den, saa blive vi dog aldrig lykkelige, dersom Hjertet er fuldt af Vrede, Had, Misundelse, Begærlighed eller andre onde Lidenskaber, som beherske et Menneske og pine ham.

Den, som ikke gør det gode eller er god, kan aldrig føle sig lykkelig. Tror du, Herodes var lykkelig? Var Saul glad, da han satte sig op imod Gud og forfulgte Guds Ven, David? Selv David, som elskede Gud og gerne vilde tjene ham, følte sig jo bedrøvet og ulykkelig, da han havde været ulydig imod Gud og overtraadt hans Bud. Thi Gud forbyder og befaler os jo ikke sine Bud fordi han har Lyst til at herske og regere over os, men fordi han vil forhindre os i at gøre det, som er skadeligt for os selv.

Alt ondt bringer Uro og Pine, men alt godt bringer Fred og Velsignelse.

Derfor er Helvede Pinestedet, fordi det er alt det ondes Hjem, og Himlen er Salighedens og Fredens Hjem, fordi Guds Godhed og Kærlighed overstraale alt og gennemtrænge de salige Mennesker, som ved hans Kraft have overvundet det onde, saa at de bleve retfærdiggjorte og helliggjorte ved den Forløsning, som er i Jesus Kristus.

Kun Apostlene og Disciplene, som kendte og elskede Jesus, forstode, at det var en aandelig Frelser, vi behøvede, som kunde genføde og omdanne os efter Guds Billede. De forstode dette, fordi Aanden aabenbarede dem det.

Derfor, da Jesus spurgte, hvad Folket troede, at han var og sagde om ham, blev der svaret: »En stor Profet!« men da han spurgte sine Disciple derom, svarede Peder: »Du er den levende Guds Søn!«

De havde saa ofte erfaret, naar de hørte hans Ord og saa de kraftige Gerninger, han gjorde iblandt dem, at kun den, som ikke var af Verden, kunde overvinde Verden.

Dersom vi ere hans Venner, som gerne ville lære af ham, saa forstaa ogsaa vi, at det kun er en Frelser, som er selv Gud og har Guds Kraft, der kan overvinde Djævelen med alle onde Lyster og Begæringer i vore Hjerter og skabe et rent Hjerte inden i os. Jo mere Rum vi give Kristus, desto mindre Plads bliver der til Djævelen.

Spørg derfor dig selv alvorligt, lige som Jesus fordum spurgte de skriftkloge: »Hvad synes du om Kristus? Hvis Søn er han?« Er han den Frelser, som du behøver, fordi han frelser os fra Djævelen, Verden og vor egen syndige Natur — eller vil du vente en anden? Er Kristus den Herre, du elsker og gerne vil stræbe at tjene og adlyde, saa skal du ogsaa erfare hans Kraft i din Skrøbelighed og forstaa, at han ikke alene er Davids Søn og et sandt Menneske, men at han er den levende Guds Søn, som Riget alene tilhører med Magten og Æren i Evighed! Amen!

Stockholm.

(Af G. Forchhammer.)

(Sluttet.)

Af andre Ting, som særlig interesserede mig paa Udstillingen, maa jeg navnlig nævne Grubeudstillingerne.

Sverrig er jo et Bjærgland og paa mange Steder finder man Jærn og Kobber i Bjærgene, og paa andre Steder finder man Kul. Men for at faa fat paa det, maa man grave Gruber i Jorden. En saadan Grube var der lavet paa Udstillingen. Vi bleve hejsede ned under Jorden, dybt ned skulde det forestille at være. Og der nede bleve vi saa viste omkring i nogle Gange, der vare fulde af Kul; og vi saa, hvorledes Folkene brøde Kullene ud af Bjærget. Det var lavet fuldstændig som i en virkelig Kulgrube, kun at vi ikke bleve saa snavsede, som man ellers bliver i en virkelig Grube, hvor man kan blive saa sort, at man behøver

Jagtfalken.

et Par Spande Vand for at blive ren. Men det var meget morsomt alligevel.

Af andre interessante Ting (som man ellers ogsaa kan faa at se andre Steder) skal jeg nævne noget, der kaldes Røntgens Straaler. Det er nogle Lysstraaler, som ere opdagede af en Mand, der hedder Røntgen, og som kan laves ved Elektricitet. De have den mærkelige Egenskab, at de kunne gaa igennem Kød og Blod, saaledes, at man kan se de Knogler, man har inden i sig. Jeg saa paa den Maade Knoglerne (Benene) i min Haand aldeles tydeligt, som om Huden og Kødet var taget af. Det var ganske overordentlig interessant at se. Røntgens Straaler have navnlig stor Betydning for Lægerne, fordi de paa den Maade ofte kunne se indvendige Daarligheder i Mennesket, f. Eks. om et Ben er gaaet itu, og hvorledes det er itu. Hvis en ved et Uheld har faaet en Synaal ind i sig, kan Lægen ogsaa paa den Maade finde, hvor den sidder, saaledes at han lettere kan skære den ud. Vi saa saaledes et andet Sted paa Udstillingen nogle Fotografier af Hænder med Synaale i, fotograferede med Røntgens Straaler, saa man saa baade Naalen og Knoglerne, skønt det hele ellers var usynligt paa almindelig Maade. Senere var Naalen taget ud og laa nu i et lille Glas ved Siden af Fotografiet, som Bevis for, at den var opdaget paa denne mærkelige Maade.

Endelig maa vi som noget af det interessanteste paa Udstillingen nævne »Gamle Stockholm«. Det er nogle gamle Huse og Gader, som man har lavet i et Hjørne af Udstillingen, og som forestiller Stockholm for 400 Aar siden. Og de Mennesker, som vare derinde, gaa ogsaa klædte, som man var den Gang.

Som man ser, har der været mange mærkelige og interessante Ting paa Udstillingen, og jeg har endda kun nævnt det vigtigste af det. Dertil kommer Udstillingens smukke Beliggenhed og de nydelige Blomsterbede, som ogsaa der findes anlagte i rigelig Mængde. Endelig Musik hver Dag paa forskellige Steder af Udstillingsterrænet og dertil et straalende Sommervejr den meste Tid.

Man vil derfor forstaa, at Udstillingen har været vel besøgt af Folk. Man siger, at der omtrent har været 8000 hver Dag, og om Søndagen er Antallet af besøgende gaaet op til 20 til 30 Tusinde. Se det er mange Mennesker.

Vi vare lidt over en Uge i Stockholm og vare hver Dag paa Udstillingen, saa den fik vi grundig set. Men vi fik dog ogsaa set lidt af Stockholms Omgivelser.

Det Landskab, som Stockholm ligger i, kan betegnes som et lavt Bjærglandskab. Bjærgene ere ikke saa høje, som jeg har set dem mange andre Steder; men de ere bedækkede af den frodigste Skovvækst og saaledes omgivne af Hav og Sø, at der over alt dannes de yndigste Landskaber.

Øst for Stockholm har man det salte Hav, som skærer sig ind fra Østersøen i lange, smalle Fjorde, lige som Havarme med Øer imellem, et fuldstændigt Øhav, som man maa sejle helt igennem, om man vil ud til det aabne Hav.

Vest for Stockholm have vi den store Sø Mælaren, ligeledes fuld af Øer.

Og Mælarens ferske Vand møder Havets salte Vand midt i Stockholm, løbende i Kreds om den indre Stad

Mange smukke Ture kan man derfor gøre fra Stockholm, baade til Lands og til Vands. Vi saa saaledes et Par af de kongelige Slotte: »Haga», Nord for Byen, og »Drottningsholm« paa en Ø i Mælaren. Endvidere vare vi ude ved et henrivende smukt Badested, der hedder »Saltsjøbaden«, fordi det ligger ved den salte Sø, Øst eller Sydøst for Byen. Vi kørte derud med Jærnbane og sejlede tilbage med Skib over Saltsøens Bølger.

Et Sted, vi ogsaa vare, og som det sikkert vil interessere »Effata«s Læsere at høre lidt om, er det store Døvstummeinstitut, som ligger noget uden for Byen, ude paa Djurgaarden, en halv Times Gang paa den anden Side af Udstillingen, hvis man vil gaa dertil. Ellers kan man ogsaa sejle dertil med Dampbaad fra »Staden«.

»Manilla« hedder Døvstummeintuttet, og baade det og dets Forstander, Dr. Kyhlberg, ere vel kendte inden for Sverrigs Døvstummevæsen. Thi »Manilla« er ikke blot en Skole for døvstumme Børn, men ogsaa et Sted, hvor Lærerne selv kunne lære at undervise, inden de komme ud til de forskellige Døvstummeinstitutter rundt omkring i Sverrig.

Vejen ud gennem Djurgaarden er en af Stockholms smukkeste Spadsereture; og kommer man saa ud til »Manilla«, ser man det ligge næsten som et Slot højt oppe paa Bakken. Det ligner i meget Fredericiainstituttet, kun endnu en Del større. Thi alle Afdelingerne ere her samlede paa et Sted, og alle Børnene ere internerede, saaledes at der i samme Hus maa skaffes Plads til Klasser, Sovesale, Spiserum, m. m. til omtrent 150 Børn foruden til en stor Del af Lærerne. Kun Gymnastikhuset ligger i en Bygning for sig inde i Haven og ligeledes Værkstederne i nogle smaa Huse nede ved Stranden. Her findes ogsaa et stort Badehus, som Instituttet selv ejer. Den hele Grund er meget stor med Have, Skov og Strand, saa Eleverne have Plads nok til at tumle sig paa. Men det er ogsaa nødvendigt, da de alle ere internerede paa Instituttet, og altsaa ikke have deres egne Plejehjem at bo i.

En Ejendommelighed ved »Manilla« er, at alle Afdelinger ere samlede paa et Sted, medens vi her i Danmark have de uegentlige døvstumme i Nyborg og de egentlige fordelte i en A- og B-Skole i Fredericia og en C-Skole med Haandalfabet i København. Paa »Manilla« er der derfor nogle Børn, som kunne tale med Munden, og andre, som kun kunne tale med Haandalfabet

Da vi kom til Stockholm, havde Børnene paa »Manilla« endnu Ferie. Men den sidste Dag, vi vare der, vare de netop komne tilbage for atter at begynde paa Skolen. Vi fik saaledes alligevel talt lidt med dem. Især talte jeg med en stor Dreng i 7de Klasse Det var en meget flink Dreng, men han havde den Mærkelighed, at han havde 6 Fingre paa hver Haand. Det var han født med, og han syntes selv, at det var gode Hænder til at arbejde med. Vi talte om Udstillingen og andre Ting

Men jeg maatte passe godt paa at bruge de rigtige svenske Ord, for man taler jo Svensk i Sverrig, og det ligner nok det danske en Del, men er alligevel meget forskelligt derfra.

Jeg skal bare nævne et Par Eksempler:

En Dreng	hedder	paa	Svensk	en gosse,
en Pige	—	—	—	en flicka,
en Bog	—	—	—	en bok,
et Øre	—	—	—	ett öra,
et Øje	—	—	—	ett öga,
to Øjne	—	—	—	två ögon,
jeg ler	—	—	—	jag skrattar,
jeg græder	—	—	—	jag gråter,
jeg rejser	—	—	—	jag reser,
jeg spiser	—	—	—	jag äter,
Stikkelsbær	—	—	—	krusbär,
Ribs	—	—	—	vinbär,
til	—	—	—	till,
fra	—	—	—	från,
o. s. v.		o. s. v.		o. s. v.

»Nu resa vi från Stockholm, nu gråter jag,« sagde jeg til Gossen (ham med de 12 Fingre). Men Gossen skrattade bare; han forstod nok, det var halv Spøg med den Graad, og derfor lo han.

Og saa rejste vi derfra (Kl. 10, Søndag Aften) lige hjem til Nyborg, hvor vi ankom den næste Dag ved Midnatstid — glade over den vellykkede Rejse.

Nyborg, den 19de August 1897.

G. Forchhammer.

Lidt mere om Bierne.

Den Tid, hvor det særlig gælder om at have Opmærksomheden henvendt paa Bierne, er, naar Yngletiden ret er forestaaende. Bierne begynde gerne at yngle i Maj Maaned, naar Foraarets varme Sol har lokket dem frem af Vinterdvalen. For Biavlere gælder det da om, at der er Plads. En Dag at forsømme dem, kan have ubehagelige Følger. De kunne da, hvis Pladsen er for indskrænket, gaa hen og lave en ny Dronningcelle, og efter en Uges Forløb kommer den nye Dronning ud. To Dronninger kunne ikke bo under Tag sammen, der vilde blive evindelige Stridigheder i Familien, hvis det var Tilfældet. For at undgaa vilde Kampe, der til sidst vilde ende med en af Dronningernes Død, er det ordnet saadan, at den gamle Dronning flytter ud med en stor Part af Familien. Flere Dage før en saadan Udvandring finder Sted, kan man høre, at der forestaar Familien noget alvorligt. Der raabes højt og lydeligt 3—4 Dage og Nætter i Træk: »Uht, Uht, Uht!« Indtil 10 Alen borte fra Stedet høres dette Udraab, og høres atter og atter, indtil den store bevægede Dag indtræffer, da Familien skilles ad. Allerede nogle Dage forinden har der været adskillige Arbejdsbier ude, for at finde et passende Hjem til Familien. Saa, naar Afrejsen foregaar, føre de an Det er gerne et eller andet Træ, de slaa ned i. Undertiden bliver det nær ved Stadet, det gamle Hjem, til andre Tider langt borte. Indtil 10.000 Smaaskabninger ere paa Rejse. De passe nu altid paa at have godt Vejr til Rejsen. Er det ikke stille og mildt i Luften, blive de i Hjemmet. Rejsen er mest besværlig for »Majestæten«, hun er noget ubekvem til Langfarter.*) Det kan ogsaa godt hænde, at hun daler ned, før Bestemmelsesstedet er naaet; alle slaa da Kreds om hende for at beskærme hende mod alle Farer. De vide godt, at gaar hun tabt, er det ude med dem. Lidt efter lidt dør Familien da ud. Det er noget tomt i det nye Hjem, ingen Føde findes, saa hvis ikke de havde sørget for at have noget med fra det gamle Hjem — i Reglen for 3 Dage — kunne Forholdene let stille sig saadan, at hele Familien kunde gaa til Grunde. I Regn og Blæst kan Bien ikke trække, og da en Bi skal have tit, efter som den tager ad Gangen saa lidt, saa har den det instinktmæssig, at den maa have lidt Forraad med. Det skulde ogsaa være sært, om der ikke i Løbet af de 3 Dage skulde blive »Træk« fra det nye Hjem.

C. Møller-Christensen.

---

*) Landfarter = lange Rejser.

Jagtfalken.

Denne smukke og modige Fugl har hjemme i de nordlige Lande: Island, Norge og Sverrig. Undertiden træffes den dog ogsaa her i Danmark. Den bygger sin Rede højt oppe paa utilgængelige Klipper. Ungerne blive lang Tid i Reden og varmes og mades af Forældrene, der bringe dræbte Fugle op i Reden til dem. Medens Hunnen ruger, jager Hannen for den og bringer den Føde. De gamle Falke have en hurtig, høj og sejlende Flugt. Ofte kunne de holde sig svævende paa et Sted i Luften; men opdage de en Due eller en anden Fugl under sig, skyde de hurtig som en Pil ned paa dem, gribe dem med Kløerne og føre dem med sig gennem Luften, hen til en Klippe, hvor den kan fortære sit Bytte i Ro.

Den jager altid om Dagen, og den styrter sig altid fra oven ned paa sit Bytte.

Hvert Par har sin Rede for sig, langt fjernet fra andre, og de leve aldrig i større eller mindre Flokke.

Dens Syn er meget skarpt, saa den selv fra en betydelig Højde opdager sit Bytte.

Uagtet den er saa vild og sky, kan den dog, især som ung, afrettes til Jagt, og i ældre Tid hørte »Falkejagten« til de mest yndede Fornøjelser omkring paa Herregaardene.

C. J.

Breve fra en døvstum.

(№ 1.)

Da jeg antager, det maaske kunde interessere yngre og ældre Kammerater at vide, hvorledes jeg fik Stipendium til en Stockholmerrejse i Sommer, og hvad jeg selv saa og oplevede paa Turen, vil jeg herved i nogle Breve til »Effata« fortælle lidt herom, og jeg vil ønske og haabe, at ogsaa andre ville prøve at opnaa et lignende Stipendium ved forefaldende Lejlighed; det er jo baade en Ære og Fornøjelse at kunne besøge en Udstilling paa den Maade, som Stipendiat, og de unge bør vide, at de ved Flid og Stræbsomhed ogsaa kunne opnaa dette Maal.

Men jeg vil begynde med Begyndelsen. En Dag i April stod der i Bladene en Bekendtgørelse, at Københavns Kommune havde bestemt at giver 7000 Kr. til Rejseunderstøttelser for Arbejdere og Haandværkere, der vilde rejse til Stockholmerudstillingen, og jeg fik Lyst at prøve, om det kunde lykkes mig at opnaa dette, da det jo havde sin Betydning for de andre døvstumme, om de i et saadant Tilfælde kunde have Udsigt til at kunne konkurrere med de hørende, og jeg hentede derfor et Skema i Magistratens 1ste Afdeling og udfyldte det og fik nogle Anbefalinger paaskrevne, blandt andet, at jeg havde arbejdet 20 Aar i samme Forretning. Jeg ventede dog ikke noget videre, da der var saa mange Ansøgere (412, og kun 98 fik det), og man kan tænke sig min Glæde, da jeg efter en Tid fik en Skrivelse fra Magistraten, at der var anvist mig en Portion paa 70 Kr. at udbetale, naar Rejsen skulde begynde. En Uges Tid efter fik jeg Brev med Anmodning om at deltage i et Møde paa Vodruflund, underskrevet af flere Stipendiater, og vi aftalte da, hvorledes vi bedst og billigst

kunde ordne Turen i Fællesskab. Vi havde et Par Møder til, og saa var alt i Orden: Program, Bestyrelse, Ledere og de nødvendige Oplysninger. Heldigvis traf jeg flere bekendte. der satte mig ind i Forholdene, saa at jeg kunde følge Forhandlingerne ved Møderne, jeg var jo den eneste døvstumme.

Rejsen blev bestemt til den 15de Juli Kl. 11 med Malmøskibet og videre med Jærnbanen fra Malmø. Vi vare 70 Deltagere og havde som Kendingsmærke et lille Sølvflag i en Dannebrogssløjfe at bære paa Brystet. Hr. Justitsraad. Raadn and Abrahams, Malermester Larsen og flere vare Ledere af Turen, og særligt var det Hr. Abrahams, der med største Elskværdighed skaffede os det bedste Udbytte af Rejsen. Bestyrelsen besørgede Billetterne m. m. Logis maatte vi selv skaffe. Dette sidste fik jeg at vide et Par Dage før Afrejsen. I største Hast sendte jeg et Brev af Sted til »Manilla« ved Stockholm for om muligt at faa Logis der og bad, om der kunde komme en en Mand og følge mig derud. Selvfølgelig fik jeg ikke Tid at afvente Svar, og mit Brev kom først Direktør Kyhlberg i Hænde Aftenen før min Ankomst, men jeg afrejste i det gode Haab og blev ikke skuffet, men mere næste Gang.

J. M.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

To af Fredericia-Instituttets Lærere, d'Hr. Nielsen og Larsen, fejre om nogle Dage deres Bryllup. Hr. Nielsens Bryllup skal staa i København den 29de Oktober, medens Hr. Larsen og Frk. Emilie Jørgensen fejre deres Bryllupsfest her paa Instituttet den 5te November.

Mlle. Belæuil — der døde i Neuilly i Januar — har testamenteret 10,000 Fr. til Døvstumme-Instituttet i rue St. Jacques og en lignende Sum til Blinde-Instituttet paa »Boulevard des Invalides« i Paris. Pengene skulle komme saadanne Elever til Gode, som have faaet de bedste Anbefalinger fra Skolen.

De døvstummes Musæum i Paris. Enhver, der kommer til Paris og har Interesse for døvstumme og Døvstummeskolen, bør aflægge et Besøg i de døvstummes Musæum, og det nationale Døvstummeinstitut. Alene Musæet, vist nok det eneste i sit Slags, er et særligt Besøg værd.

Den første Begyndelse til dette Musæum skete i 1875, da det endnu kun var et almindeligt Galleri, Billedsal, der indeholdt forskellige Malerier og Kunstværker, der alene stode i Forbindelse med Nationalinstituttets Historie. Denne Samling, saa lille og indskrænket som den var, tiltrak sig dog i saa høj Grad tilrejsendes Opmærksomhed, at Institut-tets Direktører 1890 besluttede sig til at udvide den.

De henvendte sig derfor til forskellige Døvstummeforeninger og Institutioner i hele Verden, for at samle saadanne Ting og Genstande, der kunde have Interesse for Døvstummeverdenen, og saaledes danne et Musæum, der kunde blive, hvad det nu allerede er, »et universal (almindeligt) Musæum for døvstumme«.

Musæet falder i to Dele: en historisk Afdeling og en Kunstafdeling.

Den historiske Afdeling indeholder enhver Ting, der tjener til at oplyse og illustrere Døvstummeundervisningens Historie, saa som:

1) Tegninger og Planer af Skoler for døvstumme.
2) Portrætter af Personer, der have gjort sig fortjente af Døvstummesagen, enten som Forstandere, Lærere, Opdragere, Velgørere e. l.
3) Portrætter af saadanne Personer, der paa en eller anden Maade have været knyttet til døvstumme.
4) Portrætter af fremragende døvstumme, og endelig
5) forskellige Ting, saa som Medailler, Stempler, illustrerede Bøger o. s. v., som have Interesse, fordi de paa en eller anden Maade staa i Forbindelse med døvstumme.

I Kunstafdelingen er der samlet forskellige Arbejder af døvstumme Kunstnere og Haandværkere: Billedhuggere, Malere, Gravører, Lithografer, Arkitekter, Billedskærere o. s. v.

Blandt de rige Samlinger, Musæet indeholder, skulle vi kun nævne, at der findes ikke mindre end 180 forskellige Portrætter, Buster og Statuer af den berømte franske Døvstummelærer de l'Epée.

Gennem »Effata« have vi lovet at bringe Kammerater en Hilsen fra:

1) Peter Sundgaard Petersen, der har det rigtig godt i Holstebro. Han har gentagne Gange paa teknisk Skoles Aftenkursus faaet Præmie som Opmuntring. Ved hans Mesters venlige Hjælp har han kunnet anskaffe sig en Cykle, der har været ham til megen Fornøjelse i Fritiden. Ved Hjælp af den har han hele Sommeren kunnet tage til Struer for at bade. skønt Afstanden mellem denne By og Holstebro er hen ved et Par Mil.
2) Thea Hansen i Struer er for Tiden i Lære hos en Dameskrædderinde og har det ligeledes godt.
3) Ingemann Nielsen arbejder som Svend hos en Skomager i Jyderup.
4) Ole Chr. Olsen har det derimod ikke rigtig godt. Han har i kort Tid været i Snedkerlære; men da hans Bryst er meget svagt. opholder han sig nu hjemme hos Moderen i Værslev.

I Kongressen for døvstumme. der holdtes i London den 3die til den 9de August, deltoge d'Hr. Chr. Holmsen fra Kristiania og H. Berg fra Stockholm. De optoges som Æresmedlemmer af: »De britiske døvstummes Forening«.

Af Kand. H. Bjørset er der ophængt et Billede i Døvstummeforeningen i Bergen. Under stor Jubel blev det afsløret paa Foreningens Aarsfest.

(D. d. Bl.)

Hr. H. F Finch, Forstander for det offentlige Døvstummeinstitut i Trondhjem, er bleven udnævnt til Ridder af St. Olafs Ordenen. (D. d. Bl.)

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh S. Hansens Bogtrykkeri Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden"

Nr. 2. | November 1897. | 5. Aarg.

Ved 17 døvstumme Børns Konfirmation i Nyborg Kirke den 15de Juli 1897.

Taler af resid. Kapellan N. V. Ravn.

I. Indledningstale.

Vore hellige Evangelier bruge flere Gange det Udtryk om vor Herre Jesus Kristus, at han, medens han vandrede her paa Jorden, »ynkedes inderlig over Folket.« Dette Udtryk giver os en Forstaaelse af Frelserens Hjertelag mod os Mennesker, lader os forstaa hans store Kærlighed til os alle. Det minder os først om, hvorfor Jesus Kristus kom til Verden. Fra Evighed af boede han i Guds Himmel; han levede i himmelsk Herlighed, herskede over talrige Engleskarer, var tilbedet af de hellige Engle; hans var Riget, Magten og Æren i al Evighed. Men han ynkedes inderlig over Verden. Han saa fra sin himmelske Bolig, hvorledes Synden og Døden var kommen ind i denne Verden; han saa al den Nød og Elendighed, som herskede paa Jorden; han saa, at alle Mennesker maatte lide under Syndens og Dødens Magt, ja at vi alle maatte gaa Fortabelsen i Møde. Derfor følte han Medlidenhed med os alle; derfor forlod han Himmelen og kom ned paa Jorden for at frelse os fra alt det onde; derfor tog han Syndens Straf paa sig, led og døde for os alle. Paa ham opfyldtes Profetens Ord: »Han er saaret for vore Overtrædelser og knust for vore Misgerninger; Straffen laa paa ham, at vi skulle have Fred, og vi have faaet Lægedom ved hans Saar« (Esaias 53, 5). Dog ikke alene vilde han lide Syndens Straf, ikke alene gik han i Døden for os. Den Gang han vandrede paa Jorden, bragte han Menneskene det evige Livs Ord, talte det Ord, som kunde bringe Menneskehjerter Liv, Frelse og Fred, naar det blev modtaget med Hjertets Tro; og dernæst udførte han store Kærligheds- og Barmhjærtighedsgerninger. Vi høre jo om, hvorledes han gik omkring og gjorde godt mod alle. Han aabnede de blindes Øjne, de døves Øren, de stummes Tungebaand; han gav de hungrige Mad, helbredede de syge og lidende, opvakte de døde, trøstede de bedrøvede; han søgte at være alt for alle. Derfor kunde han ogsaa med Rette sige til dem, som ikke vilde tro paa ham: »De Gerninger, som jeg gør, vidne om, at Faderen har udsendt mig,« og den Gang Johannes Døberen var begyndt at tvivle paa, om Jesus var den forjættede Frelser, da henviste han ham jo ogsaa til alle sine Kærlighedsgerninger.

Jesus Kristus er vel ikke mere synlig paa Jorden; thi han opfor til Himmelen og troner ved Gud Faders højre Haand. Dog ynkes han endnu inderlig over Folket, han glemmer ikke os, som leve i Jordens Skyggedale; ogsaa til os har han udtalt Ordet: »Jeg er den gode Hyrde.« Han véd godt, at vi altid maa kæmpe mod Syndens og og Dødens Magt; han véd, hvor let vi fare vild i denne Verden, derfor har han givet os sit Ord, sit hellige Evangelium, det glade Budskab om Guds Kærlighed til Syndere. Naar vi i Troen holde os til dette hans Ord og leve derefter, vil hans Ord som et Lys vejlede og bevare os fra alt det onde. Derfor har han ogsaa givet de hellige Sakramenter Daaben og Nadveren. Paa Eders Daabs Dag mødte Frelseren ogsaa Eder som den gode Hyrde; han ynkedes over Eder, velsignede Eder og gav Eder Indgang i Guds Rige. Og naar I med Tro og Ydmyghed gaa til Herrens hellige Bord, møder Frelseren Eder ogsaa her som den gode Hyrde; han siger til Eder: »Kommer til mig alle, som arbejde og ere besværede, og jeg vil give Eder Hvile«. Han giver os i Nadveren de hellige Kræfter til at leve som Guds kære Børn, han styrker vore Hjerter med sin Naade. Men ogsaa Kærlighedsgærninger øver Frelseren endnu her paa Jorden. Vel udfører han dem ikke paa den Maade, som da han vandrede her paa Jorden; men han har sørget for, at alle Vegne, hvor hans Evangelium bliver forkyndt og modtaget i Tro, der vil der ogsaa vaagne en Lyst hos Mennesker til at udføre Kærlighedsgerninger. Hvor Kristendommen har faaet Indgang i et Land, føler man Lyst og Trang til at hjælpe de lidende, oprejse de faldne, antage sig de skrøbelige; Kærlighedsgerninger ville altid følge med Kristi Evangelium. Derfor have vi ogsaa i vort Land Hospitaler og Sygehuse for lidende og besværede; Anstalter, hvor blinde og døvstumme blive hjulpne og oplærte; Huse, hvor man i Kærlighed antager sig de vildfarne og fortabte. Ogsaa I, kære unge Venner, have lært at kende Kærlighedens Aand og Arbejde, som følger med Kristi Evangelium her i Verden; thi flere Aar have I tilbragt paa Institutttet her i Byen; her ere I blevne oplærte og hjulpne, her have I mødt Kærlighed og Godhed. Naar I nu paa Eders Konfirmationsdag tænke tilbage paa de Aar, som ere gaaede, maa I sige: »Hidtil har Herren hjulpet, han har givet os kærlige Forældre, gode Plejehjem, gode og trofaste Vejledere, som med mild Omhu have hjulpet os fremad«. Men saa vilde I ogsaa huske Skriftens Formaning: »Takker Herren, thi han er god, og hans Miskundhed varer evindelig«. I ville forstaa, at naar Herren har bevist Eder saa megen Godhed, ere I ogsaa skyldige at takke og prise ham, tjene ham og være ham lydige. Da kunne I ogsaa i Dag, med Frimodighed og Glæde, bekende Eders Daabspagt, bekende for Herrens Aasyn, at I ville leve under ham og tjene ham alle Eders Livs Dage. Dertil hjælpe Herren Eder alle, han give Eder Naade til at bekende, at I af ganske Hjerte

ville forsage Djævelen og alle hans Gerninger og alt hans Væsen, og at I af ganske Hjerte ville leve i den kristne Tro paa Gud Fader, Guds Søn og Gud Helligaand. Men inden I aflægge denne Bekendelse, ville vi først samtale med hverandre om vor Daabspagt.

II. Slutningstale.

I have nu, kære unge Venner, i Menighedens Forsamling, for Guds Aasyn aflagt den gode Bekendelse, den treenige Guds Velsignelse er bleven lyst over Eder. Men inden vi forlade dette hellige Sted, ville vi mindes en Fortælling fra den gamle Pagts Dage. I have alle hørt om Patriarken Jakob. Han forlod en Gang sine Forældres Hjem for at rejse til et fremmed Land (1ste Mosebog Kap. 28). Han rejste ganske alene, uden Tvivl var han bedrøvet og bekymret, han vidste jo ikke, hvad Fremtiden skulde bringe ham. Det blev Aften, og Mørket faldt paa; han lagde sig til Hvile paa Marken med en Sten under sit Hoved. Da fik han om Natten en dejlig Drøm. Han saa i Drømme en Stige oprejst paa Jorden, det øverste af Stigen naaede op til Himmelen, og se, Guds Engle stege op og ned ad Stigen. Og oven over den stod Herren og sagde: »Jeg er Herren, din Fader Abrahams Gud og Isaks Gud«, og Herren lovede, at det Land, han laa paa, skulde tilhøre ham og hans Afkom, og lovede, at han vilde være med ham paa alle hans Veje og bevare ham og føre ham tilbage igen. Da Jakob vaagnede af sin Søvn, sagde han: »Sandelig, Herren er paa dette Sted, og jeg vidste det ikke«. Nu følte han sig frimodig og glad, han følte, at han var ikke alene, men at Gud var med ham. Han rejste saa videre og boede 20 Aar i et fremmed Land; han maatte ofte kæmpe med mange Vanskeligheder, Farer og Fristelser, men Vorherre forlod ham aldrig, og han vendte tilbage som en rig og lykkelig Mand. Guds Miskundhed og Naade havde fulgt ham paa alle hans Veje.

I, mine kære unge Venner, skulle i Dag mindes denne smukke Fortælling. Ogsaa I skulle nu forlade denne By og det Institut, hvor I have tilbragt flere lykkelige Aar. I skulle vel ikke — som Jakob — rejse til et fremmed Land, flere af Eder rejse maaske tilbage til Eders Barndomshjem, men alle skulle I dog ud i Verden, prøve Livet og arbejde for Eders Ophold. Den bedste Tid er nu ophørt for Eder, I ville i Fremtiden komme til at kæmpe med mange Vanskeligheder, Farer og Fristelser. Dog skulle I ikke være bedrøvede og bekymrede, husk paa Frelserens Ord: »Bekymrer Eder ikke for den Dag i Morgen« (Matth. Evang. 6, 34). Og husk altid paa en Formaning af Herrens Broder Jakob, som lyder saaledes: »Holder Eder nær til Gud, saa skal han holde sig nær til Eder«. (Jakobs Brev 4, 8).

Naar I ere tro i Eders Daabspagt, vil Herren aldrig forlade Eder. Han vil ogsaa følge Eder paa alle Eders Veje, bevare Eder og føre Eder hjem til det himmelske Fædreland. I skulle aldrig staa ene og forladte her i Verden. Eders Forældre ville uden Tvivl støtte og hjælpe Eder fremad, saa længe de kunne. Vi, som have været Eders Lærere og Vejledere, ville heller ikke glemme Eder, vi ville ofte tænke paa Eder, bede for Eder og, hvis vi kunne det, gerne række Eder en hjælpende Haand. Men skulde det ske, at Eders Forældre og Vejledere efterhaanden falde bort og ikke længer kunne hjælpe Eder, vil Vorherre ikke slippe Eder. Ikke ét Menneske bliver glemt af ham. De himmelske Engle staa i hans Tjeneste. Om Englene siger Skriften, at »de ere tjenende Aander, udsendte til Hjælp for dem, som skulle arve Saligheden.« Ville I være tro i Eders Daabspagt, holde Eder til Guds Bud og i Bønnen henfly til Guds Hjælp og Bistand, kan han ogsaa endnu bruge de hellige Engle til at bevare Eder paa alle Eders Veje, beskærme Eder under Fristelser og styrke Eder i Livets Kampe. Og Frelseren har jo selv sagt et Ord, som gælder hans Disciple og Menighed til alle Tider: »Se, jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende.« Jesus Kristus vil selv være med Eder alle Dage, baade i de gode og i de onde Dage, baade i Eders Glæder og i Eders Sorger, baade under Arbejdet og under Hvilen. Men naar Jesus Kristus selv har tilbudt at ville være med os, da maa vi ogsaa lære at bede: »Bliv hos os, Herre!« vogte os for Utroskab og Frafald fra ham. Kære unge Venner! Jesus Kristus vil være med Eder alle Dage; bed hver Dag til ham: »Bliv hos os, Herre! Bliv hos os med din Naade og din Kærlighed!« Lad aldrig en Dag gaa hen uden Bøn og Paakaldelse. Og naar Eders Livsdag helder, naar Livets Afslutning kommer for Eder, da skulle I bede: »Bliv hos os, Herre, thi det er mod Aften, og Dagen helder.« Han vil da være Eders trofaste Hyrde ogsaa i Dødens Time og føre Eder gennem Dødens Mørke til det himmelske Lys og det evige Liv.

Amen!

---

†

Dødfald.

Lørdagen den 2den Oktober afgik tidligere Elev af de Kellerske Døvstummeanstalter Marie Dyrhauge, Datter af Strandkontrollør Dyrhauge, efter et smærtefuldt Sygeleje ved Døden paa Hospitalet i København.

Meddelelsen om hendes saa tidlige og uventede Død — hun blev kun 30 Aar gammel — vil med stor Vemod og inderlig Deltagelse blive modtaget af alle hendes gamle Kammerater og Lærere, hvem det vil falde svært at forstaa, at den unge, elskværdige, livsglade og friske Pige ikke er mere iblandt os.

Sjelden afholdt, som hun var, saavel i Skolen, som senere i Livet, vil hendes Død blive følt som et smærteligt Savn af alle dem, der kendte hende, mest dog — naturligvis — af hendes gamle Forældre, hvis Glæde og Oplivelse hun var, og af hendes Forlovede — Skomagermester Frederik Albertsen i Fredericia —, hvem hun allerede fra Skoletiden kendte, og med hvem hun i den nærmeste Fremtid skulde have indgaaet Ægteskab.

Paa det Tidspunkt i hendes Liv, hvor alt syntes lysest og glædeligst for hende, rev Døden hende bort fra dem, der havde hende kær, og lod dem staa ene tilbage med Sorgen og Længslen efter hende. Netop dette gør Dødsfaldet saa tungt og saa trist.

Begravelsen fandt Sted fra Nyborg Kirke Lørdagen den 10de Oktober under stor Deltagelse. Ikke blot Kisten var fuldstændig skjult under Kranse, men hele Kirken igennem var Stoleraderne behængte med Blomster. Fra fjærn og nær, fra gamle Kammerater og nye Venner vare Blomsterne strømmede. De viste, hvor afholdt Marie Dyrhauge havde været, og hvor mangen en dybt deltagende Tanke, der var sendt hende paa hendes sidste Leje. Blandt Kransene lagde man især Mærke til en særdeles smuk, der ved Forstander

Hds. M. Dronningen

med to Børnebørns Børn.

Forchhammers elskværdige Initiativ var sendt fra den kgl. Døvstummeskole i Nyborg.

Provst Hjort talte varmt og indtrængende over den unge Pige, der saa tidlig var kaldt bort, og han henvendte smukke og trøstende Ord til hendes nedbøjede Familie.

Det er med virkelig Bedrøvelse og Bevægelse, jeg skriver disse Mindeord om min kære gamle Elev, men jeg véd, at er Marie Dyrhauge end kaldt bort fra os, saa vil Mindet om den elskværdige unge Pige, med det frejdige og naturlige glade Sind og det kærlige Hjerte stedse blive bevaret af os, der havde lært hende at kende, og — ja det fulgte næsten af sig selv — at holde af hende.

Ogsaa et andet Dødsfald har i denne Tid vakt almindelig Deltagelse, i det en af Nyborg-Instituttets tidligere Elever — Snedkerlærling Jens Petersen — for faa Dage siden er afgaaet ved Døden paa Svendborg Sygehus efter et langvarigt og smertefuldt Sygeleje.

Hans mange gode Egenskaber skaffede ham lutter Venner — ikke alene i hans Skoletid, men ogsaa efter at han var udtraadt af Skolen; Venner, der med Interesse og Kærlighed fulgte hans Udvikling og forstode at skatte hans Flid, Pligtopfyldelse og ærlige Karakter.

Juli 1894 konfirmeredes han og anbragtes saa — ved Skolens Hjælp — hos Snedkermester Henriksen i Svendborg. Han fandt i sin Mester ikke alene en dygtig Lærer, men ogsaa en faderlig Ven, der til det sidste trolig stod ham bi og ved alle Lejligheder lod ham føle sin Tilfredshed og Kærlighed.

Da han blev begravet — Tirsdag den 2den November — vare de mange Kranse og de mange Mennesker det bedste Bevis paa, hvor afholdt Jens Petersen havde været, og hvor almindelig Deltagelsen ved hans tidlige Død var.

Den kgl. Døvstummeskole og Lærerpersonalet i Nyborg havde sendt Kranse. Hr. Holm overværede som hans tidligere Klasselærer paa Skolens Vegne Begravelsen, og ikke faa af hans tidligere Kammerater havde givet Møde.

Hjalmar Keller.

Breve fra en døvstum.

(№ 2.)

Vi afrejste altsaa den 15de Kl. 11 med Skibet til Malmø. Begyndelsen var ikke lovende, vi fik flere øsende Regnbyger over os. Paa Overfarten, der varede $1^1/_2$ Time, bleve vi forestillede for Justitsraad Abrahams og de øvrige Ledere af Turen og eftertalte paa Listerne og gjorde foreløbig Bekendtskab med hinanden. Ved Ankomsten til Malmø klarede det op, og i godt Humør gik vi op til Byen. Vor Bagage (Kufferter og Rejsetøj) blev nu for Toldeftersyn og kørt til Stationen. Vi saa os lidt om i Byen, og de fleste samledes i »gamla Källaren« for at spise til Middag. Kl. 3 afrejste vi med Snelltoget til Stockholm. Vi indrettede os det saa godt som muligt i de 2., 3. Klasses Vogne, vi havde faaet til Afbenyttelse, og nu begyndte den lange 16 Timers Rejse op gennem Sverrig. Først gennem det frugtbare Skaane, der ligner Sjælland, men efter et Par Timers Rejse begyndte Klippegrunden at vise sig, og vi kom forbi store Skove, Stenørkener. Moser og store Søer. Vand er der nok af i Sverrig og Skove ligeledes næsten hele Vejen. Det er Fyr, Gran og Birk, og Naturen er interessant at skue, saa forskelligt fra det frugtbare Danmark. Markerne vare smaa og stenede, og Huse saa vi ikke mange af. De svenske Jernbanevogne ere med Gang igennem, saa man kan gaa gennem hele Toget, og vi morede os med at gaa om og hilse paa hinanden eller staa ude paa Platformen og trække frisk Luft og se paa Landskabet.

Ved Lund havde jeg den Glæde at træffe min Broder, der er Vindmøller der i Byen, og vi hilste paa hinanden. Imellem, naar der var Ophold, gik vi ind paa Stationerne og drak Øl eller Kaffe. Om Aftenen Kl. $9^1/_2$ naaede vi Näsjö, hvor der var $^1/_2$ Times Ophold, og vi gik ind i Spisesalen paa Stationen for at faa lidt varm Mad og Smørrebrød at styrke os paa.

Nu gik Toget videre, og vi indrettede os for Natten saa godt vi kunde, men Nattero fik vi ikke meget af, for i den ene Ende af Vognen sang de og trampede Takten, saa Vognen rystede, og i den andan Ende dansede man, og der var saa mange lystige Brødre, der gik om og gjorde Kommers. Men mellem Kl. 1 og 3 fik jeg lidt Søvn. Vi naaede nu Norrköping, og da det begyndte at blive lyst, vare vi snart paa Benene igen. Solen stod op og belyste Landskabet, der havde skiftet Karakter. Klipperne vare blevne højere og Naturen smukkere. Vi kom gennem flere Tuneller, forbi Klippepartier, Søer, over Broer og gennem smukke Skove. Ved Katrineholm fik vi Kaffe. Nu gik det i rask Fart fremad, snart stødvis op ad Bakke, snart i raslende Fart ned ad. Stemningen blev mere og mere livlig, og da vi i det fjerne øjnede Stockholms Taarne, udbrød vi i Hurraraab. Saa kom vi gennem 2 Tuneller under selve Forstaden, over Broer og rullede ind i Centralstationen Kl. 7.

Jeg havde jo skrevet til »Manilla«, om der kunde komme en Mand og hente mig, og som Kendetegn havde jeg skrevet, at jeg bar et hvidt Kort i Hattebaandet, og ganske rigtigt stod der en Mand ved Udgangen og hilste paa mig og hjalp mig meget venligt med at bære min Kuffert. Det var »Wachtmästaren«, Hr. Norrman, fra »Manilla«, og vi fulgtes nu ad en lang Vej $^3/_4$ Time, sejlede 2 Gange med Færgebaad, kom forbi Riddarholmen, Slottet, Udstillingen, Hasselbacken og gennem Djurgården til »Manilla«. Djurgården er en smuk Skov med mange Egetræer, Birk, Ahorn, Fyr og Gran. »Manilla« er jo Sverrigs største Døvstummeanstalt. Det er en nyere Bygning i 3 Etager og 3 Fløje, beliggende højt oppe paa Bakken med Udsigt over Saltsøfjorden eller Stockholmsfjorden, hvor der var fuldt af Dampskibe og Baade. Jeg skal senere fortælle lidt mere om »Manilla«.

Ved Ankomsten gik vi op i Wachtmästarens Lejlighed i 3. Etage, og jeg fik en Seng anvist i den ene Sovesal, hvor der var 41 Senge. Ved Siden af var der en med 32 Senge, alle for Drengene. Pigerne laa i den modsatte Fløj af Bygningen til venstre.

Jeg hvilte mig nu et Par Timer til Kl. 12, blev saa vækket og drak Kaffe og gik derpaa med Wachtmästaren til Brunsnäsviken, hvorfra vi sejlede med Dampbaad til Byen. Ved Berzeliusparken samledes jeg med de andre, og vi gik nu samlede til Udstillingen, hvor vi fik Kort, der gav Adgang i 6 Dage og tilbragte Resten af Dagen paa Udstillingen.

Kl. 8 Aften samledes vi i Centralrestaurationen, hvor der var Seksa og Fællesmaaltid, der gik meget gemytligt af og endte med Punchesold. Kl. 10 maatte jeg hjem den lange Vej gennem Skoven og naaede dødtræt »Manilla«, hvor jeg sov som en Sten, skønt Sengen var for lille og haard, og saaledes endte den første Dag i Stockholm.

J. M

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

Som allerede meddelt viedes Hr. Larsen og Frøken Emilie Jørgensen Fredagen den 5te November. Vielsen foregik i Instituttets Kirkesal, der var smukt pyntet med levende Blomster og smaa Grantræer, Palmer, Lavrbærtræer m. m. Efter at Brudgommen, ført af sin gamle Fader, havde indtaget sin Plads, samledes Bryllupsgæsterne i Salen. Et Øjeblik efter begyndte Hr. Polke at præludere (spille) paa Orgelet, og Forstanderen førte den unge Brud ind i Kirkesalen. Da Salmen »Det er saa yndigt at følges ad« var afsungen, traadte Brudeparret frem for Alteret, og Hr. Pastor Valeur talte smukt og gribende til dem, i det han mindede dem om det Ord af den hellige Skrift: »Den, som vil være stor iblandt Eder, han være den andens Tjener.«

Da Højtideligheden var forbi, og alle havde ønsket Brudeparret til Lykke, gik man til Bords i Instituttets Spisesal, hvor der herskede den gladeste Stemning. Festen sluttede med et Par Timers Dans paa Drengenes Arbejdssal, og Kl. ca. 12 kørte saa de nygifte til deres nye Hjem i Kongensgade.

Vi ere overbeviste om, at lige som en Mængde Telegrammer fra nær og fjern meldte om alle de gode Ønsker og kærlige Tanker, der fra saa mange den Dag sendtes Fredericia-Instituttet, saaledes mindedes ogsaa Festen blandt alle de voksne døvstumme, der kendte de to unge, og disses Tanker mødes med vore, naar vi ønske, at Guds Velsignelse, Held og Lykke maa følge dem i deres Samliv. C. Joh.

Den 3die November overværede Eleverne i Fredericia-Instituttets 2 øverste A- og B-Klasser efter Indbydelse af Hr. Teaterdirektør Helsengreen en Forestilling paa Fredericia Teater, hvor der den Aften blev spillet »Herren ser dine Veje.«

Den 4de November fandt en lille Højtidelighed Sted paa Raadhuset i Fredericia, hvor Borgmesteren overrakte 18 unge Haandværkere deres Svendebrev. Borgmesteren mindede dem om, at hver i sit Fag nu burde arbejde sig frem til at blive Mester. Ikke blot i den Forstand, at de skaffede de Penge til Veje, som vare nødvendige for at erhverve sig Borgerskab og dermed Ret til at nedsætte sig som Mestre, men først og fremmest saaledes, at de vare i Stand til at udføre deres Arbejde mesterligt, saa fuldkomment som muligt. — Blandt disse 18 unge Mennesker var der 3 døvstumme, konfirmerede fra Instituttet i Fredericia, nemlig: Peter Rasmussen Petersen (Gravør), Sofus Høstgaard (Sadelmager) og Jens P. Andersen (Skomager). Af deres Arbejder var P. R. Petersens særlig smukt, og han fik derfor Vedføjningen: »særdeles tilfredsstillende og vel udført«.

Som Formand for Døvstummeafdelingen havde Forstander Jørgensen i Anledning af det forestaaende Abnormskolemøde indbudt Lærerpersonalerne ved Institutterne i København og Nyborg, Frk. Mathiesen, Frk. Hvid samt »Arbejdshjemmet for døvstumme Piger« til et Møde paa Instituttet i Fredericia Lørdag den 16de Oktober.

De tilrejsende Gæster modtoges ved Dampfærgens Ankomst, og efter en lille Middag, hvor der herskede den livligste Stemning, samledes Mødets Deltagere til Forhandling i en af Instituttets Skolestuer.

Forstander Jørgensen gav først en kort historisk Oversigt over, hvorledes Abnormskolemøderne havde udviklet sig, og efter et Par Timers Forhandling vedtog Mødet nedenstaaende tre Resolutioner enstemmig:

1. Forsamlingen henstiller, at samtlige Døvstummeanstalter lukkes saa tidligt, at alle Anstalternes Lærerpersonaler kunne møde ved Aabningshøjtideligheden i København, og anmoder Anstalternes Forstandere om at udvirke Tilladelse hertil hos Ministeriet.

2. Da man formener, at der indenfor Døvstummesektionen findes tilstrækkelige Emner til Behandling, henstiller Forsamlingen til Abnormskolemødets Overbestyrelse, at Fællesmødernes Antal indskrænkes til det mindst mulige.

3. Forsamlingen formener, at for saa vidt der indkommer tilstrækkelige Emner til Forhandling, bør Diskussionsmøderne ogsaa udstrækkes til om Eftermiddagen.

Efter Forhandlingernes Afslutning samledes alle paa en af Arbejdssalene, der var omdannet til en hyggelig Dagligstue, og her tilbragtes saa nogle behagelige Timer i kollegial Samvær, indtil Nattogene førte de fleste af Gæsterne bort fra Fredericia.

I det finske »Tidskrift för døfstumma« fortæller —a—w. lidt om Konfirmationen ved Instituttet i Slesvig og her i Fredericia. Om dette sidste skrives omtrent saaledes:

Fra Slesvig rejste jeg med Banen til Fredericia. Her var Konfirmation og Altergang for nogle Dage siden. Eleverne sade paa Stole langs med den ene Side af Kirkens Midtergang og lige over for dem Instituttets Forstander, Lærere og Lærerinder. I Slesvig var kun tre Lærere i Kirken sammen med Eleverne. Konfirmationen, der varede meget længe, begyndte med Salmesang og Orgelspil. Eleverne fulgte med Sangen i deres Salmebøger. Præsten talte længe til Børnene og stillede Spørgsmaal til hver af dem samt velsignede dem ved Haandspaalægning.

Da Konfirmationshandlingen var sluttet, trykkede enhver af Lærerne og Lærerinderne Børnenes Hænder, og ønskede dem til Lykke paa deres Højtidsdag.

Derpaa samledes Konfirmanderne med deres Forældre samt nogle indbudne, ialt 120 Personer, paa Instituttet for at spise til Middag. Forstander Jørgensen talte til Forældrene og til de døvstumme, og gav dem gode Raad for hele Livet, og Børnene takkede ham. Paa Bordet ved Konfirmandernes Pladser var der af Lærerinderne anbragt Rosenbuketter, lige som ogsaa de andre Borde vare prydede med Blomster.

En Times Tid før Iltogenes Afgang fra Fredericia toges den sidste Afsked med de konfirmerede Elever, som forlode Anstalten sammen med deres Forældre.

Vel udrustede ikke blot med Kundskaber, men ogsaa med Gaver forlode de Skolen. Hver af dem fik en Kiste fuldt pakket med Klæder.

Jeg vil endnu tilføje, at de ældre døvstumme i Fredericia i meget ringe Grad anvendte Tegn for at blive forstaaede, men næsten udelukkende mundtlig Tale.«

I Anledning af den svenske Konge Oscars 25 Aars Regeringsjubilæum har der ikke alene fundet store Festligheder Sted i Stockholm og Kristiania, men ogsaa rundt om i de forskellige mindre Byer mindedes Dagen. At heller ikke de døvstumme bleve glemte, fremgaar af følgende Meddelelse, som velvillig er bleven os tilsendt:

Paa det store, ny opførte Døvstummeinstitut i Wenersborg samledes Elever og Personale til en Fest i Gymnastiksalen, der var smagfuldt smykket af Lærerpersonalet.

Et Kroningstableau (en Fremstilling af Kroningshøjtideligheden for 25 Aar siden), der baade var smukt og anskueligt ordnet, vakte stor Jubel blandt Instituttets Elever.

Paa en Forhøjning, der var rigt smykket med Flag og Dekorationer, bestaaende af Kongens kronede Navnetræk, Rigsvaabnet, Aarstallene 1872—97 m. m. samt med grønne Grangrene paa Siderne sade Kongen og Dronningen i fuld Kroningsdragt: den kongelige Hermelinskaabe, Krone, Scepter og Rigsæble. De omgaves af Statsministrene, Ærkebiskoppen, Generaler og Pager, alle i smukke, straalende Uniformer. Belyst af bengalske Flammer tog

Tableauet sig pragtfuldt ud, og de døvstumme Tilskuere jublede af Begejstring.

Senere bleve Eleverne beværtede med Kaffe, Frugt m. m.

Skolens Forstander, F. Nordin, gjorde derpaa i et let fatteligt Foredrag Rede for alt det gode og nyttige, som Landet havde vundet under Kong Oscars Regering. Særlig omtalte han Kongens og Dronningens store Godhed mod alle trængende, syge og nødlidende, samt de store Fremskridt, som ikke alene Døvstummeskolen, men hele Abnormskolen havde gjort i de forløbne 25 Aar. Alles Hjerte burde derfor være fuldt af den inderligste Taknemmelighed mod deres ædle, hjertevarme Konge.

Paa Forstanderens »Gud bevare Kongen« fulgte et rungende Hurra, som ikke vilde have lydt bedre og hjerteligere fra en Forsamling af hørende.

Indenfor Lærerpersonalet udbragte Pastor Helgren senere et Leve for Kongen.

I Hjemmet for blinde døvstumme, der ligger i Nærheden af Døvstummeinstituttet, glemtes Dagen heller ikke. Landshøvdingens Hustru, Fru Lethigius, havde, foruden 2 lækre Lagkager, i Dagens Anledning skænket Skolen et Beløb af 15 Kroner. Eleverne trakteredes paa bedste Maade med en Festmiddag, Kaffe og Frugt, og de legede og raabte Hurra af Hjertens Lyst. Skolestuerne vare smukt dekorerede, og Dagens Betydning blev forklaret for Eleverne. Dronningen var her maaske Genstand for den største Hyldest, i det hun tildels underholder en af Skolens Elever og i sin Tid paa en Maade har givet Stødet til Hjemmets Oprettelse.

De norske Døvstummeforeninger for Bergen, Kristianssand og Kristiania sendte paa Jubilæumsdagen følgende Skrivelse til Hofchefen:

»Døvstumme fra Bergen, Kristianssand og Kristiania samlede til Fest i »De døves Forening«, tillade sig i Ærbødighed at bede Dem bringe Hs. M. Kongen vor underdanige Hilsen.

I Erindring af, hvad de døvstumme have opnaaet under Kong Oscars Regering og i Taknemmelighed for den Støtte, Hs. M. Kongen i en Aarrække har ydet de døvstumme og deres Sag, deltage vi af fuldt Hjerte i denne Bøn:

»Gud bevare Kongen!«

»De døves Blad« advarer atter de døvstumme mod at søge ind til Kristiania for at søge Arbejde. Om Vinteren er det saa godt som umuligt for dem at faa Arbejde i i denne store By.

Ved det offentlige Døvstummeinstitut i Trondhjem er der i Sommer opført en ny Bygning, hvori der findes Soveværelser for Eleverne samt nogle af Lærerpersonalet. Den indeholder tillige Legeværelse for Piger, Spisesal og Køkken. I Kælderen have Værkstederne Plads. Bygningerne toges i Brug efter Sommerferien.

En døvstum Digter, Borie, har i Frankrig prøvet paa at konkurrere om en Belønning paa 2000 Fr., der var udsat for det bedste Digt over et Emne fra den græske Historie. Der indkom 300 Arbejder. Den døvstummes Digt blev det fjerde i Rækken.

Carl Sørensen er kommen her til Fredericia og har faaet Arbejde hos Snedkermester Thomsen i Danmarksgade.

En døvstum Advokat (Sagfører) praktiserer i Staten Kalifornien efter at have aflagt en glimrende skriftlig Prøve for Domstolene. Han har hidtil været Lærer ved Døvstumme-Instituttet i Berkely og har der studeret Retsvidenskaben. Man er meget nysgerrig efter at se, hvorledes han vil skille sig ved sin første Forsvarstale.

I den store By Budapest i Ungarn er der, i Følge »Taubst. Courr.«, i Forsommeren foregaaet et oprørende Mord paa en døvstum.

Der levede i Byen en yngre døvstum Mand ved Navn Ludvig Appel, der var Søn af en Tandlæge. Selv havde han lært Guldsmedehaandværket. Hans Fader var ret velstaaende, og da han ogsaa selv havde sparet lidt Penge sammen, var det hans Hensigt at begynde en Forretning som Juveler og Guldsmed.

Han omgikkes ikke meget med sine døvstumme Kammerater, men færdedes mere blandt hørende, blandt hvilke han havde to gode Venner, Mathias Fuchs og Josef Hegyei.

Disse to Venner troede han imidlertid altfor godt, og i sin blinde Tillid til dem, begik han den Uforsigtighed at vise dem sine Penge, og hvad han allerede havde samlet af Juveler og andre Guldsager.

Da de nu netop vare i Pengetrang, besluttede de at dræbe ham og røve hans Penge og Guldsager.

De fortalte den døvstumme, at de kendte en Mand, der vilde afkøbe ham nogle af hans Guldsager og lokkede ham saaledes en Aften ud i en Lystskov ved Donau uden for Byen. Da de kom derud, fortalte de den døvstumme, at den fremmede Mand endnu ikke var kommen, og de mente derfor, at det var bedst at gaa ham i Møde, hvilket den døvstumme ogsaa gerne gik ind paa.

De førte ham imidlertid til et mørkt og ensomt Sted, hvor de overfaldt og dræbte ham, i det de knuste hans Hoved med store Sten.

Da han var død, udplyndrede de ham fuldstændig for alle hans rede Penge samt delte de Guldsager, han havde taget med sig.

Den næste Morgen blev Liget fundet og indlagt i Lighuset.

Imidlertid gik den myrdedes Fader hjemme og var meget urolig for Sønnen, der blev borte. Til sidst gik han til Politiet, der førte ham til Lighuset, hvor han fandt sin stakkels Søn saa mishandlet, at han neppe kunde genkende ham.

Mistanken for Mordet faldt først paa en døvstum Skomager, Jakob Hecht, der undertiden kom sammen med den myrdede. Men han kunde bevise, at han den Aften, Mordet skete, havde ligget i sin Seng. Derimod fortalte han Politiet, at Appel ofte var sammen med sine to hørende Venner Fuchs og Hegyei.

Efter at Politiet havde faaet fat i dem, nægtede de først bestemt at være skyldige, men til sidst maatte de tilstaa deres Forbrydelse og vandre i Fængsel for at faa deres vel fortjente Straf.

Direktøren for Døvstummeinstitutterne, Gehejmeetatsraad Goos, aflagde Døvstummeskolen i Nyborg et Besøg Lørdag d. 23de Oktober.

Forstanderinde Frk. Mathiesen har gæstet Døvstummeskolen i Nyborg et Par Dage.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden"

Nr. 8. | December 1887. | 5. Aarg.

Advent.

»Oplys enhver i Sjæl og Sind
At finde Vejen til Dig ind.«

Naar vi tale om Advent, saa tænke vi nærmest paa de 4 Uger, som gaa forud for Julehøjtiden, og hvormed det nye Kirkeaar begynder. Advent betyder jo Beredelse, og naar Kirken fra gammel Tid af har anordnet en Beredelsestid for denne Højtid, saa er det ikke fordi vi kun behøve at berede os til den, men lige som denne Beredelse danner Begyndelsen til alt det, som hele Kirkeaaret skal bringe os af Helligdage og Fester, saaledes skulle ogsaa vi altid være beredte til at modtage alle de aandelige Gaver, som vor himmelske Fader vil føre frem til os af sin store Rigdom.

Kender du nogen Gerning i Livet, som man kan gøre godt, uden at man først har beredt noget eller sig selv?

Enhver Haandværker maa jo først staa i Lære, før han forstaar at sy Klæder, Sko, lave Møbler, Kurve, Laase o. s. v. Landmanden maa berede sin Mark, før han saar Korn, dersom han skal avle noget, og Husmoderen bereder sit Hus, dersom der skal være Fest, eller hun venter Gæster. Saaledes gaar det med alle Ting, de maa forberedes, dersom de skulle lykkes.

Saa kan du jo ogsaa nok forstaa, det maa være nødvendigt, at vor Salighedssag, som er det vigtigste af alt, det, som er Maalet for vort hele Liv paa Jorden, ogsaa maa forberedes med Alvor og ikke tages som noget ligegyldigt.

Lige fra Syndefaldet gennem hele den gamle Pagt, havde Gud søgt at berede Menneskene for den Frelse, som han havde besluttet at tilbyde dem, for at de kunde fries fra Syndens, Dødens og Djævelens Magt og faa Del i den evige Salighed, som han havde bestemt for dem fra Evighed af. Ved Lovens Bud havde han vist dem, hvor stor Synden er, og hvor umuligt det er for den retfærdige Gud at tage saadanne Syndere op til sig. Ved Profeterne havde han talt til dem om ham, der skulde komme og tage al Skylden paa sig, være et Sonoffer for os og fortjene Guds Naade og Fred til os igen. Det er som en kærlig Fader, der baade truer med Straf og lover Belønning og Kærlighed for at give Børnene Lyst til det gode!

Netop i denne Tid lod Gud saa for mange hundrede Aar siden sin store Indbydelse udgaa til alle Mennesker og sige: »Alt er beredt, kom og gaa ind til det store Gæstebud, hvor jeg vil holde Nadvere med Eder« lige som Kongen, der gjorde den store Nadvere. »Thi, saa elskede Gud Verden, at han gav sin Søn, den enbaarne, at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv!«

Alt har Gud givet for at frelse os og intet sparet, ej heller sin eneste Søn. Ved ham talte han til os om al sin Kærlighed og Barmhjærtighed, og ved ham aabenbarede han sig, saa at de, som have set Sønnen, have ogsaa set Faderen og forstaaet, at han havde udsendt ham.

Nu er det os, som skal modtage, og det er det, vi alene skulle berede os til.

Dersom du ikke modtager en Gave, som gives dig, saa bliver den jo aldrig din Ejendom, men spildes og falder til Jorden, og dersom et Sædekorn ikke lægges ned i Jorden, men kastes paa en Sten, saa spirer det aldrig og bærer ingen Frugt. Jo bedre Jorden derimod er dyrket og beredt, desto mere Kraft kan Planten opsuge til Vækst og Frugt. Saa gaa da ind i dit Lønkammer og se, hvorledes dit eget Hjertes Jordbund er beredt til at modtage den store Juleglæde, som nu kun venter paa at kunne faa Lov til at holde Indtog i dig. Se vel efter om der er gjort Plads for Herren, eller om det kun er opfyldt med verdslige Ting, saa at der ikke er Rum i Herberget for din Frelser. Søg at berede dit Hjertes Ager for Guds Naadeord om det glædelige Budskab, medens det endnu er Tid. Du véd jo ikke, om det maaske bliver den sidste Jul, du lever paa Jorden, og sidste Gang Jesus kommer til dig, sagtmodig og vil give dig Fred med Gud. Om dem, som modstaa ham, siger han, at de skulle faa deres Dom.

Det er Tro og Bøn, som berede os for Guds Rige og aabne vort Sind og Hjerte for alle hans Naadegaver. Synes du, det er svært at have Tro og Tillid til Gud, som saaledes har elsket dig, og som vil vedblive dermed til evig

Tid, dersom du ikke selv forlader ham? Synes du ikke, det er umuligt at forstaa, hvorledes vi kunne lade være dermed? Man kan næsten ikke forstaa, at Synden saaledes kan forhærde os og formørke vor Forstand! Saa har Gud givet os alle, baade de hørende og de døvstumme, Bønnens Røst til at kalde paa ham og bede om, at han vil lade sit Lys skinne i vore Hjerter, og sin Aand berede os og kalde de rette Tanker ind i vore Hjerter.

Husk, at de ugudelige have ingen Fred og lad os vende os til Gud og sige: »Kære himmelske Fader, bered du selv vort Hjerte, gør Plads der inde, saa at vi kunne modtage din Julegave til os, din kære Søn, Vorherre Jesus Christus! Lad os føle, at vi ved ham tilhøre dig og du os, saa at enten vi leve eller vi dø, ere vi Herrens!«

Pris, Tak og Ære være ham,

»Som steg til lave Hytter ned,
Med Naadegaver, Fryd og Fred!«

Amen!

En Skotlandstur.

(Af A. Hansen.)

I Haab om, at det maaske kan interessere »Effata«s Læsere lidt, vil jeg her meddele nogle Indtryk fra en Skotlandstur, jeg i Fjor foretog.

Allerede flere Mile ude i Nordsøen kan man se den bjærgfulde skotske Kyst. Vort Skib var paa Rejse til en mindre By, Grangemouth, der ligger ved Floden Forth, nogle Mile vest for Edinburgh, og en skønnere Sejltur end den op ad Floden, forbi Hovedstaden, skal man søge efter. Ude i den meget brede Flodmunding ligge flere Klippeøer, hvoraf man særlig lægger Mærke til Bass-Rock, der skyder sig op af Dybet som en spids Kegle, den er ubeboelig for Mennesker, hvorimod Tusinder af Søfugle føre et fornøjeligt Liv paa de stejle Fjældvægge: de bygge Reder, lægge Æg, ruge Unger ud, slaas og skrige i Fred og Ro for Menneskenes Børn. Kaptejnen var saa venlig at sejle lidt ind under Klippen, for at jeg bedre kunde se det hele. Kommen temmelig nær ind under Klippen, stødte Kaptejnen i Dampfløjten, og Tusinder af hvide Søfugle fløj skrigende op fra Reder og Tilflugtssteder, kredsende rundt, til det store dampende Uhyre var borte.

Paa bægge Sider af Fjorden stiger det høje Bjærgland op. Huse, Smaabyer og Fiskerlejer ligge spredte langs Kysten. Efter nogen Tids Sejlads kommer man saa langt frem, at man kan se Edinburgh, Skotlands smukke Hovedstad, man har allerede længe kunnet se Firth of Forth-Broens mægtige Buer.

Op ad den brede Flodmunding passeres*) Masser af Skibe, vi saa her flere københavnske Dampskibe og flere Sejlskibe fra Svendborg, der nu satte Kursen hjemad, lastede med Kul. Endelig kom vi hen under Verdens største Jærnbanebro, der, som vi før bemærkede, kunde ses langt borte fra. Den har kostet over 70 Millioner Kroner at bygge, og er ca. $^1/_4$ Mil lang, og var under Arbejde i ca. 7 Aar, tidligere blev den stærke Trafik over Floden besørget af Dampfærger, der saa ud omtrent som vore danske ved Store- og Lille-Belt. Da der er livlig Skibsfart længere op ad Floden, er Broen saa høj, at selv de største Sejlskibe ikke kunne naa den med Masterne. Just i det Øjeblik vi sejlede under, rullede 2—3 Jærnbanetog over, der er nemlig Dobbeltspor. Togene kørte med ret stærk Jærnbanefart, og vare saa højt oppe over vore Hoveder, at Lokomotivfolkene lignede smaa Dværge. I England og for Resten ved alle større Have kan man ikke komme ind i Havnene eller Dokkerne til enhver Tid, da der nemlig er en meget større Forskel paa Vandstanden ved Flod og Ebbe end her hjemme. Ind til Havnen eller Dokken fører en eller flere store Porte, der naa helt ned til Bunden. De aabnes kun et Par Timer to Gange i Døgnet, naar det er Højvande, og Skibene maa da skynde sig ud og ind.

Min første Udflugt gjaldt Edinburgh, som jeg allerede havde set et Glimt af, da vi sejlede forbi Dagen i Forvejen. Man lægger straks Mærke til, at der paa Jærnbanerne kun findes første og tredje Klasse, denne sidste er dog lige saa pæn som anden Klasse i danske Jærnbaner. Der er Dobbeltspor ved de større Jærnbanelinier. Saa farer Toget da af Sted hen gennem det skotske Lavland, dog ser man af og til de fjerne Bjærge i Baggrunden. Græsmarkerne se saa grønne og frodige ud, og vældige Høstakke staa spredte hen over dem. Skønt det er i August, ere Kornmarkerne endnu helt grønne, thi Sommeren i Skotland er ofte regnfuld og kølig. Det er næsten udelukkende Havre, som dyrkes paa Markerne, den er da ogsaa særlig god, endogsaa her hjemme i vort eget kornrige Land bruges der mange skotske Havregryn.

Man vil ogsaa lægge Mærke til store sorte Jorddynger omkring paa Markerne, og ved Siden af en høj Dampskorsten med et Hejseværk, det er en Nedgang (Skakt) til en Kulmine, disse findes altsaa ikke i Bjærgene, men nede i Lavlandet omkring paa Marker, der ere lige saa jævne som danske. Det er hvert Øjeblik, man kommer forbi en saadan Kulgrube. Paa Jærnbanen hersker ogsaa en stor Trafik*) med Kultog, et Lokomotiv kommer dampende med indtil 50 smaa Jærnbanevogne fulde af Stenkul, der skulle ned til de forskellige Havnebyer langs Forth-Floden, for dertra at sendes ud i den vide Verden. Stenkullene ere da ogsaa billige her ovre, de koste kun halvt saa meget som i Danmark.

I Nærheden af Gruben plejer Arbejderboligerne at ligge. Det er en lang Række sammenbyggede, lave Huse, som se pæne ud, baade udvendig og indvendig. Man ser tit Mænd og Drenge vende hjem fra Arbejdet i Gruberne, ofte med en lille Lampe siddende fast foran i Huen.

Bøndergaardene se smukke ud. Stuehuset ligner ofte en pæn Villa, omgiven af Frugt- og Blomsterhave. Baade Stuehus og Ladebygninger ere tækkede med smaa Skifersten, som brydes omkring i Bjærgene.

Sommetider kommer man ogsaa forbi Jærnværker, der især se prægtige ud i Nattens Mørke, hvor lange Flammesøjler staa op fra Smelteovnene.

Efter nogle Timers Kørsel ere vi i Edinburgh, hvor Hovedbanegaarden ligger nede i en dyb Dal. Byen ligger paa et meget bjærgfuldt Terræn**), saa Gaderne ofte ere meget stejle, somme Steder have Husene 10 Etager til én Side, men kun 2—3 til en anden, saa skraat er Fjældet.

En Bygning hæver sig op over alle sine Omgivelser, det er den gamle Borg »The castle«, der paa den graa Klippe tager sig meget malerisk ud med sine høje Mure og takkede Taarne og Tinder. Her opbevares endnu den skotske Kongekrone og Scepter, som besøgende kunne faa at se.

Den gamle Borg bruges til Kaserne for de skotske Højlændere. Det er store, stærke Karle fra Bjærgene. De have en morsom Uniform paa. Først en stor, sort Hue af Faareskind, omtrent som vore Gardisters, saa en rød Trøje

---

*) kommer man forbi.

*) Fordel, Handel og Vandel. **) Egn, Land.

og et kort, grøntærnet Skørt, endelig gaa de med bare Knæer, lige som vore Smaadrenge om Sommeren.

Paa Fæstningsmuren ligger endnu Kanoner, som dog ikke du til noget videre. Men en dejlig Udsigt er der ud over den smukke By, langt ud over Fjorden med sine smukke Klippeøer, til Nordsøen i det fjerne eller ud over Bjærgene med de høje Toppe.

Edinburgh har et andet gammelt Slot, Holyrood Palace, hvor den ulykkelige Dronning Maria Stuart boede. Man ser der hendes Værelser med hendes Møbler og Vægprydelser, akkurat*) som da hun selv boede der.

Der findes ogsaa mange Kirker med prægtige Glasmalerier. Man kan træffe Herrer derinde, som gaa og betragte Seværdighederne med Hat paa Hovedet, noget, man ikke ser i katolske Lande.

Skotland er et gammelt protestantisk Land; man maa da heller ikke undlade et Besøg i den skotske Reformator John Knox's Hus. Han virkede midt i det 16de Aarhundrede, fra et Hjørnevindue talte han ofte til de andægtige Tilhørere, der stode neden for paa Gaden.

Man forbauses over de mange og store Mindesmærker, der findes i Edinburgh over berømte Skotlændere. Det største og vel ogsaa smukkeste er over den skotske Digter Walter Scott, det ligner et højt Kirkespir, hvor under en Billedstøtte af Digteren staar.

Paa Hovedgaderne hersker det samme travle Liv som i København. Skønt Gaderne ere saa ujævne, er der dog god Sporvognsforbindelse til de forskellige Kanter af Byen. Store, flotte Butikker er der ogsaa nok af, og man vil bemærke, at mange Ting ere billigere end hjemme, særlig Klæde- og Lærredsvarer.

Naar man er i Skotland, bør man ogsaa ud i Bjærgegnene, idet det skotske Bjærgland anses for noget af det smukkeste i Verden. Paa Rejsen dertil gjorde jeg et mindre Ophold i Glasgow, den store Handels- og Fabriksby. Især ved Havnen hersker et Liv og en Trafik, som ikke mange andre Steder. Her samles Skibe fra hele Verden, hvorfor man ogsaa træffer mange Slags Mennesker, baade Negre og Avstraliere. Men sort og snavset er her, fattige, pjaltede, fordrukne Mennesker drive omkring ved de snavsede Logishuse og daarlige Sømandsbeværtninger, hvorfra Dunsten af Brændevin og andre stærke Drikke stiger op. Fattigdom og Elendighed lever her nær op ad Rigdom og Velstand.

Lidt uden for Havnen findes de mange store Jærnskibsværfter. Her staar Skib ved Skib i lange Rækker, baade store Dampskibe og store Sejlskibe af Staal. Hele Dagen hamre, smede, banke og nitte de travle Skibsbyggere. Liv og Travlhed findes der i Glasgow, men smukt er der ikke.

Nogle Mile nordvest for Glasgow ligger Skotlands største Indsø Loch Lomond, »de skotske Søers Dronning«, paa alle Sider, undtagen mod Syd, omgiven af høje Bjærge.

I Sommermaanederne befares den regelmæssig af store Passagerdampere. Den nordlige Halvdel skal ligne en Alpesø, den sydlige italienske Søer. I Søen findes flere smukke Øer med gamle Ruiner, nogle af dem bruges nu som Dyrehaver, hvor de rige Adelsmænd om Efteraaret holde store Jagter.

(Sluttes.)

---

*) nøjagtig, bestemt.

†

Jens Pedersen.

Disse Linier for at meddele Eder det sørgelige Budskab, at Jens Pedersen, som har været flink Elev og god Kammerat i Nyborg Døvstummeskole, er død i Svendborg.

Formedelst en Sygelighed i Øjnene kom han ofte til Øjenlægen her i Odense, saa kom han ogsaa op at besøge mig lidt, og ved Samtaler lærte jeg ham meget at kende; derfor ønsker jeg her at fremdrage noget vigtigt af hans Liv.

Jens Pedersen — konfirmeret for 3 Aar siden — kom i Lære som Snedker i Svendborg. Han havde stor Lyst til at lave kunstige Møbler. Da han indsaa, at man ikke skal arbejde blot for sin Lyst, men ogsaa efter sine Evner til saa stor Nytte som mulig for sine Medmennesker, saa tog han med Flid fat paa, hvad Tilfældet gav ham at bestille; ja endogsaa høvlede han omkap med sin Mester, og Hjertet hoppede i ham af Glæde ved at se, hvor raske hans Hænder vare. Selv om Mesteren betroede ham saa meget, saa var han enig i, at denne ogsaa maatte have Hvile. En Aften, da de om Dagen havde høvlet sig dygtig trætte, sagde Mesteren: »Fyraften! er du glad?« »Ja« lød Svaret rask; begge to raabte paa en Gang »Hurra« og saa begejstrede op paa hinanden.

Jens Pedersen har allerede i Fjor lavet et stort, flot Herre-Skrivebord. At han var saa dygtig, skyldes vist nok den Erfaring, han havde gjort, at naar man finder nogle Fejl, ja end ogsaa mange i sit udførte Arbejde, saa behøver man neppe at tabe Modet; thi det viser jo, at man endnu kan gaa fremad, lige som Billedhugger Bertel Thorvaldsen, da han havde lavet sit bedste Stykke, sagde: »Nu skal jeg se, om jeg gaar tilbage!«

Han arbejdede ofte over og tjente derved saa mange Penge, at han købte sig et Sæt nyt Tøj, hvilket beviste, at han var en sparsommelig ung Mand.

Han overværede ofte Gudstjenesten, skønt han ikke forstod Præsten, men læste i Salmebogen, overvejede det læste, lagde sin Haand trygt i Herrens, som vaager over alt, og følte sig styrket, efter som der er inderlig Hyggelighed og Ro i Kirken.

Over for sine Omgivelser følte han sig ikke isoleret*), han talte meget og forstaaeligt, om end ikke i Begyndelsen, og interesserede sig baade for sine egne og andres Anliggender. Vi kunne være paa det rene med, at han ogsaa var saa godt et Menneske, lige som han har været en af vore bedste Venner.

Den Dag, han sidste Gang besøgte mig, følte han sig utilpas og var træt. Da han rejste hjem, blev han syg af Influenza. Han kom paa Sygehuset og blev der angrebet af Tyfus og mistede derved Synet. Efter at have lidt taalmodigt, gik han roligt ind til Hvile Lørdag Morgen den 30te Oktober.

Det var meget sørgeligt, at han, som var saa dygtig en Arbejder og saa godt et Menneske, maatte dø saa ung; men saadan er det her i Livet, vi vide aldrig, hvor naar Gud kalder paa os. Derfor lad os gøre, hvad vi vide, der er det rigtigste, for at »dø værdig«.

En af hans Skolekammerater.

A. V. P.

---

*) ensom, staaende ene.

Flugten til Ægypten.

Zigeunere forlade Landsbyen.

Mod Jul.

Advent er kommen, og Jul er i Vente,
Solhverv i Taagerne graa;
Kirken vil skærme mod Ørn og mod Glente
Herrens de biende smaa.

Stjerner vil tændes i Midnattens Time,
Lyse i Natten saa lang;
Klokker vil kalde, og Klokker vil kime,
Tone Guds Bud over Vang.

Barnet vil smile, og Engle vil dale
Ind i dets Tanke og Drøm,
Lede fra Himmelens lysende Sale
Glædens den evige Strøm.

C. S.

Breve fra en døvstum.

(№ 3.)

Da jeg vaagnede Lørdag Morgen, varede det noget, før jeg fik samlet Tankerne om, hvor jeg var, jeg stod op og saa ud af Vinduerne, det var øsende Regnvejr, saa jeg maatte vente lidt paa bedre Vejr, før jeg gik til Byen. Jeg gik derfor ind til Hr. Norrman, hvor jeg drak Kaffe, og han fortalte mig om Skolen og Lærerne. Saa huskede jeg paa at skrive et Par Breve til min Hustru og Børnene, og da Regnen holdt op, gik jeg ned til Brunsviken og sejlede til Udstillingen, hvor jeg straks traf nogle Rejsefæller, med hvem jeg spiste Frokost sammen og saa derpaa Udstillingen til Kl. 2, da vi skulde samles i Berns-Saloner (Restauration) til Middag. Ved Bordet holdt Hr. Abrahams en Tale, og sagde senere Besked om Udflugten den følgende Dag til Gribsholm. Derefter gik vi i Solskin og godt Vejr til Dampbaaden og toge over til Djurgaarden, hvor vi gik op til »Skansen«, der er beliggende øverst oppe paa en Fjeldbakke, højt over den nærliggende Udstilling. Skansen er et Slags Friluftsmusæum med Huse og andre Bygninger fra alle Sverrigs Egne, og indvendig i Husene og Gaardene findes det tilsvarende Indbo og Redskaber, ja man ser endogsaa Bønder i Nationaldragt, som Beboere af Stederne. Det morsomste var dog at se Lapperne, der var 3—4 Lappetelte eller Huse, hvori flere Familier havde Ophold med Børn og Hunde, deres Rensdyr gik ved Siden af paa en indhegnet Plads. Man kunde tænke sig, man var oppe i selve Lapland og saa det paa Stedet. Foruden dette var der en Del Dyr og Fugle i Bure og Indhegninger, saasom Elsdyr (en stor Hjort), Bjørne, Rovfugle og lignende fra Sverriges Provinser. Paa visse Tider om Eftermiddagen var der paa en Plads Dans af Drenge og Piger og unge Mennesker i National (Bonde) dragt, under Musik af 3—4 Bondespillemænd. Paa flere Steder var der en dejlig Udsigt over Byen og Udstillingen med dens Menneskemylder. Aftenen endte vi paa Udstillingen.

Om Søndagen var jeg tidlig oppe i det dejligste Vejr. Jeg skyndte mig at komme til Byen, for vi skulde sejle med Dampskibet Kl. 9 fra Riddarholmen til Gribsholm. Hr. Norrman var saa venlig at vise mig Vejen paa et Kort over Byen, saa det var ikke saa svært at finde, da jeg skulde passe at gaa forbi Slottet og ned paa den anden Side af Holmen, men det kneb med at beregne Tiden, og jeg maatte skynde mig med det sidste Stykke Vej.

Skibet var overfyldt med glade Stockholmere, og det kneb med Pladsen. Nu sejlede vi i 3 Timer over Mælaren

der er en stor Indsø med skovkransede Bredder og Holme rundt om. Paa disse Øer var der fuldt af smukke Landsteder, hvor de velhavende Stockholmere ligge paa Landet (og i Vandet, kunde man sige). Kl. 12 naaede vi »Mariefred«, i hvis Nærhed Gribsholm er beliggende. Det er et gammelt, historisk Slot af røde Mursten med runde Taarne. Indvendig er der fuldt af pragtfulde Sale og Værelser med Indbo fra alle Tider og en Mængde Malerier af Konger og historisk berømte Mænd, ogsaa flere danske Kongers Billeder saa vi. Der var ogsaa flere skumle Fængsler, hvor flere bekendte Mænd havde siddet og endogsaa en Konge, Erik den 14de. I Gaarden staa 2 store Broncekanoner, fulde af Figurer og Billeder; de ere erobrede fra Russerne for 300 Aar siden.

Da vi vare færdige her, gik vi en Tur i den dejlige Slotshave og samledes senere til Fællesmiddag i en Restaurationshave, hvor der var dækket et langt Bord under et Telt. Vi vare omtrent 70.

Kl. 8 vendte vi atter tilbage til Stockholm, og paa denne Tur, som under hele Opholdet i Stockholm, var der en udmærket Stemning mellem alle Deltagere, og vi vare Hr. Abrahams og de øvrige Ledere meget taknemlige for den Omsigt, de viste ved at gøre alt saa billigt for os som muligt.

Ved Ankomsten til Stockholm gik vi langs Havnen til »Hissen«, der er et Slags Hejseapparat, hvor man bliver hejset op gennem et Jærntaarn til Rundetaarns Højde, og saa gaar man ad en Jærnbro til Klippen, hvor Forstaden Södermalm er beliggende, og videre til Mosebacken, hvor der var Seksa (Fællesmaaltid) for os. Vi nøde den pragtfulde Udsigt over Byen og Søndagsmyldret i den dejlige Aften, og det blev sent, før jeg kom tilbage til »Manilla«, dygtig træt, som sædvanlig, af den anstrengende Dag.

Om Mandagen besøgtes Udstillingen, og senere gik jeg med en Billedskærer Tom rundt i den ældre By paa Riddarholmen. Aftenen endte vi paa Strömparterren, der er en Kaffé nede ved Vandet op ad den store Bro til Slottet.

Zigeunere forlade Landsbyen.

»Effata«s Billede denne Gang viser os nogle Zigeunere i Færd med at drage bort fra en Landsby. Dette omrejsende Folk kommer ogsaa undertiden til Danmark, hvor man dog ikke er glad over deres Besøg; thi Tiggeri og Tyveri er deres fornemste Levevej. De lejre sig da ude paa en Mark i Nærheden af Byen og antænde Baal, hvorover de koge deres Mad og varme sig, siddende paa Hug omkring Baalet. Deres Føde bestaar af hvad som helst; kunne de faa fat paa nogle Høns eller Gæs, saa købe eller stjæle de dem, men en død Hund eller Kat ere de ogsaa fornøjede med. Naturligvis ere de al Tid omgivne af en nysgerrig Flok Børn og for Resten ogsaa voksne Mennesker, som med Forbavselse betragte disse fremmede fra os saa forskellige Folk. Jeg antager, at ogsaa I døvstumme have været med i den nysgerrige Flok. Sagnet fortæller, at da Josef og Marie flygtede til Ægypten med Jesus, saa kom de ind til nogle Ægyptere og bade om Nattely; men disse joge dem bort. Gud straffede Ægypterne med, at de og deres Efterkommere skulle vandre om fra Sted til Sted uden at finde et Hjem. Zigeunerne ere disse Ægypteres Efterkommere. Man mener, at der ialt findes 600,000 Zigeunere, de fleste rejse omkring i Ungarn.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

En døv og blind Mand som Tagtækker. I et amerikansk Blad fortælles der, at en døv og blind Mand arbejder som Tagtækker. Hans Fader skulde lægge et nyt Tag paa et Hus og havde den døve og blinde Søn med sig som Medhjælper, og han gik omkring over alt paa Taget, som om han kunde se og høre. Han gik op og ned ad Stigen og hentede Tagsten. Han brugte sin Hammer oppe paa Taget, trak gamle Søm ud, lagde nye Tagsten til Rette, sømmede dem fast lige saa sikkert, som om han havde to sunde Øjne.

Frk. Thestrup fra »Arbejdshjemmet for døvstumme Piger« opholder sig for Tiden her paa Institutet for at lære at aflæse.

I dette Efteraar er der paa Fredericia-Institutet optaget ialt 30 nye Elever, nemlig 18 Drenge og 12 Piger.

Hr. Institutbestyrer Ziesler i Kristiania har en Tid været betænkelig syg, men er nu i Bedring. Under hans Sygdom bestyres Skolen af Hr. Kandidat Bjørset.

De døvstumme paa Madagaskar. Øen Madagaskar, der ligger Øst for Afrika, er nu bleven en fransk Koloni, i det franske Soldater have erobret den og afsat Landets indfødte Dronning. Nogle unge Mennesker ere ankomne derfra til Frankrig for at lære det franske Sprog. Et Par af disse besøgte ogsaa en af Døvstummeskolerne og bleve meget forbavsede over at se, at de døvstumme kunne undervises. De fortalte, at der var mange døvstumme paa Madagaskar; men ingen af dem bleve underviste. For nogle Aar siden undersøgte norske Missionærer disse Forhold paa Øen; de skreve hjem, at der fandtes ingen døvstumme paa Madagaskar, og der var derfor ikke Brug for Døvstummelærere der. I de sidste Aar have dog ogsaa norske Missionærer truffet døvstumme derude. Men nu bliver det vel franske Døvstummelærere, der maa tage denne Gerning op paa den fjerne Ø. (D. d. Bl.)

Abbed Sicard. Den 2den September 1792 brød Pøbelen ind i Parises Fængsler, der vare overfyldte af Adelsmænd og Præster. Men midt imellem alle disse ulykkelige Mennesker, der maatte lade Livet, genkendte en Sansculotte*) Abbed Sicard, der havde ofret hele sit Liv og alle sine Kræfter til de døvstummes Undervisning og Opdragelse. Da den raa og vilde Hob blev bekendt med hans opofrende Virksomhed, som de døvstummes Ven og Fader, kendte dens Begejstring ingen Grænse. Alle vilde omfavne ham og bære ham hjem paa deres Arme. Saa stor en Magt havde hans opofrende Kærlighed og hele noble**) Personlighed selv over for denne raa og vilde Pøbelhob.

---

*) en Bukseløs, Betegnelse for Pøbelen under den franske Revolution.

**) ædel.

Foreningen for blinde, døvstumme og andre abnorme i Grenaa og Omegn, der har bestaaet i 4 Aar, har et Medlemsantal af 800. Indtægten har været 1916 Kr. 77 Øre og Udgiften 1130 Kr. 53 Øre. I Løbet af de 4 Aar er der altsaa indsamlet en Formue af 786 Kr. og udredet forskellige Beløb i Understøttelse, lige som der til de abnorme er ydet Støtte af forskellig Art. (Natt.)

Professor Droust, Nationalinstituttet for døvstumme i Paris, fortæller et mærkeligt Tilfælde af Stumhed hos en ung Mand, der i nogle og tyve Aar ikke har ytret en Stavelse. I en Alder af 2 Aar blev han stum efter en en farlig Sygdom, og han er nu 25 Aar gammel. I alle disse Aar har han ikke sagt et Ord før forleden. Han ønskede en Pibe Tobak, men søgte forgæves at gøre sin Søster forstaaelig, hvad det var, han vilde. Da sagde han ganske mekanisk: »Tobak«. Fra det Øjeblik af begyndte han igen at tale.

Professor Droust mener, at den unge Mand slet ikke har været døv, men kun stum, og at hans Stumhed skyldes en Lammelse af de Nerver, der føre fra Hjernen til Taleredskaberne. Efter at disse Nerver med Aarene have genvundet Styrke, er Taleevnen atter vendt tilbage.

Den romerske Kejser Augustus havde en Slægtning ved Navn Qvintus Pedius, der var døvstum.

For omtr. 125 Aar siden fandtes der endnu ingen Skoler for døvstumme. I vore Dage har Døvstummeundervisningen gjort saa store Fremskridt, at vi træffe døvstumme beskæftigede ikke alene i Handelsverdenen, men ogsaa som Kunstnere og Videnskabsmænd.

En døvstum skudt af en tysk Skildvagt. En Soldat, som stod paa Post i en tysk Fæstning, mærkede en Morgenstund for kort Tid siden, at nogen nærmede sig. Det var stærk Taage, saa Soldaten kunde kun se Personen ganske utydeligt. Han raabte tre Gange: »Holdt, hvem der!« Da der ikke kom noget Svar, skød Soldaten flere Skud i den Retning, hvor han havde set Personen.

En Underofficer fra Vagten hørte Skuddene og kom hurtig ud. Han fandt en ung Pige i meget haardt saaret Tilstand. Pigen var døvstum, og hun døde Dagen efter af sine Saar.

Det gamle Aar nærmer sig stærkt sin Afslutning. Naar næste Nummer af „Effata“ ser Dagens Lys, ere vi allerede et lille Stykke inde i det nye. Vi benytte derfor Lejligheden til at ønske alle vore Læsere — særlig vore døvstumme Venner — et godt og velsignet Nytaar. Vor Tak til alle, der har hjulpet os med Raad og Daad i det gamle Aar, først og fremmest en Tak til d'Herr Forlagsboghandler N. C. Rom og Xylograf Pauli, der lige som de foregaaende Aar have overladt os Billeder til Bladet.

Godt Nytaar!

Redaktionen.

Bekendtgørelser.

Hr. Carl Becker i København har anmodet Redaktionen om her i Bladet at lade indrykke nedenstaaende Opfordring:

Enhver døvstum, som maatte erindre, hvad han eller hun har oplevet i sin Barndomstid, før de kom ind paa Institut-tet, bedes sende sine Erindringer til Effatas Redaktion eller undertegnede.

Carl Becker,
Fredericiagade 86 1. København K.

Redaktionen skal med Fornøjelse samle de indkomne Oplysninger og derefter sende dem til Hr. Becker.

Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden

har for kort Tid siden lejet Lokaler i Højskoleforeningen, Helgolandsgade 14, København V. Der vil alle unge, talende, mandlige døvstumme være velkomne hver Mandag Aften fra Kl. 8—11. De ville der kunne samtale med Kammerater, spille forskellige Selskabsspil, læse Aviser, laane Bøger af det af Foreningen anskaffede Bibliotek, lige som der som oftest vil blive holdt korte oplysende Foredrag.

Det vil selvfølgelig være Foreningen kært, om saa mange som muligt af de gamle Elever fra Taleinstitutterne ville blive hyppige Gæster der i dens nye Hjem, hvor de altid ville kunne finde forstaaende og elskværdig Vejledning og do. Raad hos Hr. Inspektør Damm, der er Foreningens Repræsentant ved Hjemmet.

Man haaber at kunne samles ved forskellige festlige Lejligheder, lige som man ogsaa agter at forsøge paa at faa opbyggelige Andagter satte i Gang.

Foreløbig er Foretagendet kun beregnet paa de mandlige Elever, men man mener ogsaa snart at kunne byde de kvindelige Elever velkommen en anden Aften om Ugen.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden“

Nr 4. | Januar 1897. | 5. Aarg.

Indvielsen af det nye Internat ved Trondhjems offentlige Døvst.-Inst.

Den højtidelige Indvielse af det nye Internat foregik Torsdag den 9. December 1897. Kl. $11^{1}/_{2}$ Formiddag samledes i Anstaltens nye Gymnastiklokale en talrig Skare af indbudte Gæster: den gejstlige og verdslige Øvrighed, Byens Magistrat (Byraadet), de ledende Mænd for Trondhjems forskellige Undervisningsanstalter, Lærere og Lærerinder fra Gløshaugens Døvstummeskole, Institutets Lærerpersonale og Elever, tidligere Funktionærer ved Institutet og flere andre. En Del af de indbudte havde dog maattet sende Afbud paa Grund af Forretninger. Selve Højtideligheden aabnedes af Institutets Forstander, Hr. Finch, der gav en historisk Oversigt over Døvstummesagen, og særlig over Trondhjems Instituts Historie. Forstanderens Foredrag gengive vi neden for.

Derpaa holdt Hs. Højærværdighed Biskop Skaar Indvielsestalen. I Tilknytning til Markusevangeliets Beretning om Jesu Helbredelse af en døvstum, udviklede Biskoppen i varme Ord den Fortjeneste, særlig vor Tid har indlagt sig ved at optage og gennemføre det samme Kærlighedsarbejde lige over for den døve, blinde, vanføre og aandssvage, et Arbejde, som Herren selv har begyndt, og som han vilde skulle fortsættes. Der kræves megen Kærlighed til dette Arbejde, men han, der er den samme i Gaar og i Dag og til evig Tid, vilde være med her. Sluttelig ønskede Biskoppen, at Gud vilde velsigne Bestyreren, Lærere og Lærerinder og alle de øvrige, der deltage i denne Gerning, samt Børnene, hvorefter han i den treenige Guds Navn erklærede Internatbygningen indviet til sit Brug.

Efter Aabningshøjtidelighedens Slutning besaas Bygningens Lokaler, hvorpaa man samledes i den store Spisestue. Her var der dækket et smukt Dessertbord*) med Vin. Forstander Finch aabnede Festen med en Skaal for Hs. Maj. Kongen, der altid havde vist dette Institut stor Interesse. Derefter talte Forstanderen for Regeringen og Stortinget og for Biskoppen. Efter at en Række Taler vare holdte for Forstanderen, Lærerpersonalet, Arkitekten o. s. v., sluttede Festligheden Kl. lidt over 2. Institutet modtog i Anledning af Festen en Række Telegrammer.

*) Et Bord, dækket med Frugt, Kage o. lign.

Døvstummeskolen og dens Gerning,

med særligt Henblik paa Trondhjems offentlige Døvstummeinstituts Historie og Udvikling. (Indledningsforedrag af Bestyrer Finch ved Indvielsen af Institutets nye Internatsbygning den 9de December 1897.)

Idet jeg paa Institutets Vegne ønsker den ærede Forsamling velkommen og takker Dem for, at De har villet overvære denne Institutets Fest til Indvielse af dets nye Internatbygning, skal jeg ved denne Lejlighed tillade mig at give en kort Oversigt over Abnormskolens Stilling i sin Almindelighed og særlig berøre noget nærmere Døvstummeskolen og dens Gerning, samt dette Instituts ydre Historie og Udvikling.

Undervisningen af de abnorme, døvstumme, blinde og aandssvage som et Samfundsanliggende, omfattende en Flerhed af eller endog alle et Lands abnorme Børn, tilhører en nyere eller rettere den nyeste Tid.

Er det end saa, at tidligere Tidsrum kan opvise enkelte lysende Eksempler paa, hvad dyb Menneskekærlighed i Forening med en klar Aand formaar at udrette til et abnormt Barns Undervisning og Oplærelse — og jeg tænker herved særlig paa det Barn, der ved denne Anledning ligger os nærmest, nemlig den døvstumme — er det end saa, at en filantropisk*) Strømning inden en engere eller videre Kreds i et Land har kunnet give sig Udtryk i Undervnisning af nogle flere af disse Børn, — saa skal der dog noget mere til, for at denne Sag kan blive et Samfundsanliggende, saa at dette erkender det som sin Pligt at antage sig alle disse Børn; for, saa vidt muligt, at gengive dem til dette Samfund, til sig selv.

Det er, forekommer det mig, at agte paa, at det er de protestantiske Lande — Frankrig maa dog ikke glemmes — der her gaar i Spidsen. Den i Sandhed humane**) Aand, der gennemstrømmer et Samfund og giver sig Udslag i Bestræbelsen for en virkelig god Folkeoplysning, vil ogsaa have Øren at høre med, Forstand til at forstaa og Hjerte til at give, naar Samfundets Stedbørn komme med deres

*) menneskekærlig. **) menneskelig, mild og god.

Krav om, at ogsaa de maatte kunne blive Mennesker, kristne Mennesker og gode Borgere, der kunne tjene deres eget, om end tarvelige Brød, og ikke ligge deres Medmennesker til Byrde eller endog være til Spot for mangen en af dem.

Folkeskolen er Døvstummeskolens Moder. Den, der ikke kan sænke sig ned til det lille hørende normale Barns Standpunkt og ikke forstaar at anvende de rette Grundsætninger ved dette Barns Undervisning, vil end mindre kunne befatte sig med den døvstummes. For ham vil denne sidstes nærmest blive en mekanisk Geschäft, der maaske i sine Resultater for en Tid kan blænde den udenforstaaende usagkyndige, men som forøvrigt vil have liden virkelig reel Værdi.

Men har end Undervisningen af den døvstumme sin Rod i den elementære Undervisning af det hørende Barn, er der dog ogsaa en meget stor, ja en Væsensforskel til Stede mellem dem. Der er sagt, at Mennesket, det normale hørende, i de første 7 Aar af sit Liv lærer mere end senere i alle Livets Aar tilsammen. Ved dets Indtrædelse i Skolen møder det derfor sin Lærer som allerede staaende paa et højt Trin af Udvikling; det er nemlig allerede i Besiddelse af det, som hæver det til fuld Meneskeværdighed, det ejer et — relativt set — helt Sprog. Og dets Lærer har saa — jeg kunde fristes til at sige »kun« at udvikle dette videre og gennem det at meddele Barnet Fagkundskaber.

Ja, dette Barn er fremdeles Dag ud og Dag ind fra Morgen til Aften paa Skole — ikke blot de faa »Skoletimer«, men den hele Dag. Den Proces, der begyndte, da det slog Øjnene op i denne Verden, foregaar fremdeles; altid er Barnet omgivet af Lærere, og denne Skole er ingen Pugeskole, intet mekanisk, den er Livets Skole i en ejendommelig Forstand, hvor nye og atter nye Tanker og Begreber dannes, hvorom Ordet, Tankens Klædebon, slutter sig fast og sikkert, fordi Livet selv i dets rige Mangfoldighed er det stærke Baand, der binder sammen — det bliver et Sprog, en virkelig Tale, der er Bæreren af al anden Kundskab.

Man vende sig nu — med dette for Øje — mod den døvstumme. Hvad bringer dette Barn med sig til Skolen? til Læreren? En god Opdragelse? Vel! En god Fader og Moder, et godt Hjem kan udrette meget ogsaa for den døvstumme. Thi ogsaa det døve lille Barn har et Øje at se med og, frem for alt, ogsaa i ham er Guddomsgnisten nedlagt, han er født til Verden med en menneskelig Sjæl med alle dens Evner og Kræfter, lige som alle vi andre — men ogsaa med den syndige Naturs Vanart i sig. Og har han end set en Moders kærlige Smil og følt Faderens alvorlige Øje hvile paa sig, har han end levet i gode, kærlige og forstandige Omgivelser — og hvor mangt et døvstumt Barn har ikke ogsaa maattet savne dette — aldrig har dog et Ord, en Mundens Tale naaet hans Øre, ikke kender han Fader- og Modernavnet, lige saa lidt som sit eget, dette Navn, som udtalt med den vidunderlige Klang af Mildhed og Kærlighed, af Alvor, Formaning og Sorg, som den menneskelige Stemme formaar at lægge i det, kan bøje det stridigste Barnehjerte. Og over hans egne Læber er intet Ord kommet, ingen Tale som Udtryk for hans Glæder eller Sorger, for Trangen til at lære at kende den ham omgivende lille Verden. Intet: »Hvorfor det, Mama?« »Hvorfor det da, Mama?« har lydt. Uden for nogle fattige Tegn som Udtryk for de enkleste Livets Behov har han intet Sprog. Hans Tanker og Forestillinger ere derfor uklare og forvirrede, i høj Grad mangelfulde og ofte meget vrange.

Saa har da Døvstummelæreren i Døvstummeskolen at give det døvstumme Barn det Sprog, der er Menneskets ypperste Klenodie*), det, der først gør ham til Menneske; han har at vække Sjælens Kræfter, der endnu mere eller mindre slumre, at klargøre Tankerne og danne Begreberne og at give dem Sprogets Klædedragt, mundtlig og skriftlig at bygge Broen mellem den døvstumme og Samfundet og saaledes gengive ham til dette. Han har — om jeg maa bruge det Udtryk — at skabe Sproget, trods at en af de vigtigste Betingelser for dets Tilbliven — Hørelsen nemlig — ikke er til Stede. Men derfor er ogsaa hans Arbejde en Ydmyghedens Gerning, der paa samme Tid som den kræver meget, overmaade meget, af Energi og Taalmod, af Begavelse og Kundskaber, dog kun skænker et ufuldkomment Resultat, selv i bedste Fald. Thi det abnorme bliver ikke normalt. Men det kan dog være og er ogsaa en opløftende og rig Gerning, selv da, naar man lige over for de aandelig svagere Børn maa slaa meget af paa sine Fordringer | lige til væsentlig at benytte det Middel, der endnu er os givet til at vække de svageste sjælelige Kræfter — Tegnet nemlig.

Det er her ikke Tid og Sted til at gaa ind i de forskellige Undervisningsmetoder, der have raadet og endnu raade inden Døvstummeskolen. Jeg skal kun nævne dem. Først Talemetoden, hvor Talen — og Skriften — er det herskende. Den anden Metode er Skriftmetoden, gennem hvilken den døvstumme lærer Sproget alene gennem Skriften i Forbindelse med Haand- eller Fingeralfabetet, der intet særligt Sprog er, men vort Sprog i Haanden, idet der ved forskellige Stillinger af Fingrene dannes et fuldstændigt Alfabet med dets 27 Bogstaver, aldeles som ethvert andet Alfabet. Endelig have vi Tegnet, Tegnmetoden, hvor gennem Tegnet, Gebærden og Minen, Begreberne dannes, og Kundskab meddeles. Alle disse Metoder kunne være mere eller mindre »rene«.

Naar vi i et Øjeblik fæste Tanken ved denne Døvstummeskolens store og vanskelige Opgave, som jeg her alene har kunnet antyde, og samtidig lade Blikket gaa tilbage over Lande og Folk i tidligere Aarhundreder, da Masserne levede i Vankundighed og Overtro, og der endnu ikke var Tale om Folkeoplysning, Tider, da det kun stod saare skrøbeligt til med Skoler for den hørende og talende Mængde — er det neppe saa meget at undres over, at der længe, længe hvilede Mørke over de stakkels døvstumme. Hvem kunde vel tænke paa dem og deres Undervisning? Disse ulykkelige, der jo neppe havde Forstandens Brug og som — mente man — klarlig havde faaet sit Stempel, der satte dem udenfor det menneskelige Samfund for alle Tider.

De enkelte Tilfælde af underviste døvstumme, der syntes at skulde fremkalde andre, mere menneskelige Tanker og en klarere Forstaaelse, bleve som Stjerneskud i Natten, som derefter syntes end dybere — Og dog bragte de Bud om den Tid og de Dage, den Morgenstund, da det »Effata«, der en Gang havde lydt hist nede i det hellige Land, atter skulde lyde, om end visselig med den store Skrøbelighed og Ufuldkommenhed, der klæber ved alt menneskeligt. Kun én kan i Sandhed løse den døvstummes Tungebaand og frigøre hans Sjæls Kræfter.

Verdens første Døvstummeanstalt grundlagdes i Paris 1770 af Abbed de l'Epèe, der med Rette er kaldet Døvstummeskolens og de døvstummes Fader. I 1778 aabnede Samuel Heinicke Døvstummeskolen i Leipzig. Og efter den Tid er da det ene Døvstummeinstitut efter det andet fremstaaet rundt om i Landene.

I den sidste Halvdel af vort Aarhundrede er Oplærelsen af de døvstumme Børn, baade kvantitativt*) og kvalitativt**), gaaet rask fremad, særlig i det sidste Par Decennier***). Meget staar dog endnu tilbage at gøre. Tusinder og atter Tusinder af døvstumme rundt om i Verden leve endnu i dybt Mørke som før.

---

*) Skat.

*) med Hensyn til Antallet af døvstumme Børn.
**) med Hensyn til Udbytte og Frugt af Undervisningen.
***) det sidste Par Tiaar.

Det første Døvstummeinstitut her i Landet, der tillige er Norges første Abnormanstalt, er det offentlige Døvstummeinstitut i Trondhjem, oprettet ved kgl. Resolution af 1ste November 1824, udstedt af Kong Karl Johan. Dets første Lærer er den døvstumme Andr. Møller, født 1794 i Trondhjem. Han var uddannet ved det i 1807 oprettede Døvstummeinstitut i København. Instituttets Stiftelsesdag, da Undervisningen begyndte, er 1ste April 1825. Derefter fulgte i 1848 Balchens Skole i Kristiania og i 1850 Døvstummeinstitutterne i Kristianssand og Bergen, hvilke to sidste imidlertid, paa Grund af den norske Døvstummeskoles Organisation, i de senere Aar ere nedlagte. I 1881 og 82 oprettedes Fru Rosings Skole i Kristiania, Døvstummeinstituttet paa Hamar, samt en Skole til her i Trondhjem.

De øvrige Abnormanstalter i Norge ere Kristiania Blindeinstitut fra 1867 og den offentlige Blindeskole i Klæbu, tidligere paa Gløshaugen fra 1886, samt 3 Aandssvageanstalter, nemlig Institutterne paa Lindern og Thorshaug i Kristiania fra 1874, samt Sæthres Institut ved Bergen fra 1882, ialt 10 Anstalter for abnorme Børn, 5 for døvstumme, 2 for blinde og 3 for aandssvage.

En Mærkepæl i den norske Abnormskoles Historie er Loven om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 med Tillægslove af 4de Juni 1892 og 2den Maj 1896.

Lov af 8de Juni 1881, dens § 1, 1ste Passus *) lyder saaledes:

»For døvstumme, blinde og aandssvage Børn skal der ved offentlig Foranstaltning tilvejebringes det fornødne Antal Opdragelses- og Undervisningsanstalter«.

Ifølge Lovens § 7 skal Forpleiningsudgifterne for uformuende Børn udredes af vedkommende Købstads-, Ladesteds- eller Amtskommune, dog med indtil $^1/_3$ Refusion **) af vedkommende Herreds Fattigkasse.

Udgifterne ved Undervisningen bæres altsaa helt af Statskassen.

Ved denne Lov, der for de døvstummes og blindes Vedkommende allerede i 1883 blev sat i Kraft, er Norge traadt ind i første Række blandt de civiliserede ***) Stater, der sørger for alle sine undervisningsdygtige abnorme Børn. Kun faa Lande ere endnu naaede saa langt, der iblandt de 3 skandinaviske, af hvilke Danmark endog allerede i 1817 indførte Skolepligt for alle døvstumme Børn. Ogsaa Finland bør her nævnes som et af de første i Rækken.

Det offentlige Døvstummeinstitut i Trondhjem har altid været en hel Statsanstalt, ogsaa hvad Børnenes Forplejning angaar. De øvrige Abnormanstalter vare fra først af private, et Forhold, der ved Loven af 1881 forandredes, for saa vidt deres Stilling som Skoler angik, medens Forplejningen fremdeles blev overladt til den private Bestyrer, dog saaledes, at de saakaldte »Kostpenge«s Størrelse maatte approberes †) af Kirkedepardementet. Heri er der i de seneste Aar foregaaet en væsentlig Forandring, idet af Norges 10 Abnormanstalter nu de 8 ere helt offentlige og indtage samme Stilling som dette Institut. De to genværendes — to Aandssvageanstalters — Overgang til fulde Statsanstalter vil sandsynligvis ogsaa meget snart foregaa.

Overtilsynet med Abnormskolen indehaves af Kirkedepardementet, det nærmeste Tilsyn af Direktøren for Abnormskolevæsenet, et Embede, der oprettedes fra 1ste Januar d. A. Direktøren er traadt i Stedet for de ved Lov af 1881 anordnede Tilsynskommissioner. Før den Tid var Stiftsdirektionen dette Instituts nærmeste foresatte. Endelig bemærkes, at efter Loven paaligger det en af Biskoppen udnævnt Præst at føre Tilsyn med Kristendomsundervisningen. Overtilsynet med Præstens Virksomhed paahviler Biskoppen. En af Kirkedepardementet ansat Huslæge har at føre det nærmeste Tilsyn med Børnenes Forplejning og de sanitære *) Forhold i det hele, ligesom hver Anstalt ogsaa har sin af det offentlige antagne Specialæge.

For Terminen 1897—98 er det hele Abnormskolebudget af Stortinget anført med en Indtægt af 182,432 Kr.; som Udgifter er bevilget 492,135 Kr.; heri er dog ikke medindbefattet saavel Forplejningsindtægter som — -udgifter ved de to store, endnu ikke helt offentlige Aandssvageanstalter.

Som allerede omtalt, er Døvstummeundervisningen en overmaade vanskelig Sag, der kræver meget, baade af Lærer og af Elev, hvad altid vil blive Tilfældet; dette ligger i Sagens Natur. Paa den anden Side maa det ikke overses, at Døvstummeskolen kun er noget over 100 Aar gammel — et meget kort Tidsrum til at vinde Klarhed over det meget uklare her. Og naar man nu betænker, at dens Hovedarbejde, ja i Grunden dens hele Arbejde, bestaar i, saa vidt muligt, at fremkalde det, som en naturmæssig Livets Udvikling allerede har skænket det hørende Barn, naar dette begynder Skolen, saa vil man vel indse, ikke blot at Døvstummeskolens Klasser maa være smaa, men at Arbejdets Resultat ogsaa da, med disse faa Elever, maa blive meget skrøbeligt og mangelfuldt, saa længe disse Elever ere altfor uensartede. Saa dybt som man her er nede og i Kamp med Abnormiteten, denne helt eller ogsaa delvis brudt, vil alle lide ved en saadan »Fælles«-Undervisning, lide i højere Grad, end fornødent er — den begavede, som den ubegavede Elev, den egentlige, som den uegentlige døvstumme, og Læreren ikke mindre, men allermest Sagen selv, over hvilken der under saadanne Forhold ikke vil kunne vindes fuldt Lys.

Derfor har man i de senere Decennier med Styrke fremholdt Nødvendigheden af en Deling af det uensartede Materiale **), hvorved selvfølgelig Børnenes forskellige intellektuelle ***) Begavelse er et væsentligt Moment, men ingenlunde det eneste. Delingsmomentet forekommer mig hellere at burde betegnes væsentlig som Middelsummen af de forskellige Evner og Ejendommeligheder ved Barnet, som her spille en Rolle; Delingsprincipet maa blive det døvstumme Barns hele Individualitet †).

Ved denne Deling af de døvstumme Børn, der samtidig medfører et forskelligt Undervisningsmaal og vel ogsaa Modifikation ††) i Undervisningsmaaden, kan og bør man opnaa bedre Resultater end før og frem for alt mere sande. Og Sandheden, fuld objektiv †††) Sandhed, synes at burde være den første og uvurderligste Egenskab ved en Abnormskole.

Man har i Døvstummeskolerne rundt om i Landene i sin Sorg, for ikke at sige vel mangen Gang Fortvivlelse over de, trods et ihærdigt og oprigtigt Arbejde, mislige Resultater, kastet den ene Redningsplanke efter den anden ud paa de dybe Vande, klamret sig til dem og — druknet. Ikke maa man nu mene, at man ved Delingen, denne Redningsplanke, skal komme helt paa det tørre, vinde en fuld Sejr. Men det er min Overbevisning, at noget og ikke saa lidet endda vil man ved den opnaa — den er et Skridt fremad til Sandhed og Lys.

Denne Deling af de døvstumme Børn, hvorefter de

---

*) første Afsnit, Stykke.
**) Tilbagebetaling.
***) Lande med en dannet og oplyst Befolkning.
†) stadfæstes af Undervisningsministeriet

*) Forhold, som vedrøre Elevernes Sundhed.
**) Det Stof, som der skal arbejdes med [Eleverne].
***) aandelig Begavelse.
†) personlige Beskaffenhed
††) Læmpelse og Forandring.
†††) virkelig.

klassificeres i A-, B-, C- og D-Børn — de sidste de daarligst begavede, de aandssløve døvstumme, er Kernen i den Organisation af den norske Døvstummeskole, i alt Fald i det ydre nu delvis er gennemført. Ifølge denne Organisationsplan, der er muliggjort ved Nutidens forbedrede Kommunikationsmidler *), men for øvrigt har sine store Vanskeligheder, hvoraf jeg alene skal nævne en enkelt ydre, den vekslende Optræden af Døvstumheden (eller rettere dens Aarsager, og den deraf flydende Uregelmæssighed i Aarskuldenes Størrelse — for det hele Land og for de enkelte Landsdele.

Ifølge Planen er Landet delt i 2 Optagelsesdistrikter, det ene det norden-vestenfjeldske Norge, omfattende Tromsø, Trondhjems og Bergens Stifter, det andet det sønden-østenfjeldske, bestaaende af Hamar, Kristiania og og Kristiansands Stifter.

Hver af disse Distrikter har sin Optagelsesskole, der tillige er A-Skole, og sin Afdelings- eller B-Skole, hvilke til en vis Grad danne en Enhed. For begge Distrikter er en Fællesskole, en C-D-Anstalt paa Hamar. Alene de to Optagelsesskoler optage Børn, planmæssig hvert Aar ca. 25, og beholde efter et Prøveaar A-Børnene, men udskille B- og C-D-, de sidste altsaa til Hamar. Det er efter Planen ikke nødvendigt, at bægge Skoler, Optagelses- og Afdelingsskolen, ligge i samme By, hvilket imidlertid for Tiden er Tilfældet, idet de to søndenfjeldske har sin Plads i Kristiania, medens den nordenfjeldske repræsenteres at dette Institut — det offentlige Døvstummeinstitut i Trondhjem, som Optagelsesskole siden 1888 og Gløshaugens offentlige Døvstummeinstitut som Afdelingsskole. Samtlige Skoler undervise efter Talemetoden. Da Kursus'et er 8-aarigt og Optagelsesskolerne har 3 Førsteklasser, skulle disse efter Planen have i det hele 10 Klasser, medens de øvrige Anstalters ere 7.

Som nævnt var dette Instituts første Lærer Andreas Møller. I 1844 fik det sin første Forstander Kand. teol. Lars Schmidt, der døde 1860 og efterfulgtes af nuværende Provst og Sognepræst til Borge i Smaalenene Adolf Riddervold. Samme Aar antoges nuværende Sognepræst til Vor Frue Kirke i Trondhjem Sigvald Skavland til Forstander, hvorefter i 1878 fulgte den fremdeles fungerende Bestyrer.

I de første Aar efter Oprettelsen havde Instituttet sit Tilhold i Vaisenhuset.

Efter at Storthinget havde bevilget 10,800 Spd. til en ny Anstalt, blev i 1851 6 Maal Land af Gartner Lunds Have paa Kalvskindet indkøbt for 1200 Spd. til Byggeplads for samme, og efter Tegning af Stadskonduktør Grosch blev saa den Bygning, der nu er Anstaltens Skolebygning, opført og færdig til Indflytning i 1855. Ejendommen vurderedes i det følgende Aar til 10,310 Spd., medens der i de senere Aar af den samme Ejendom, der fremdeles helt tilhører Anstalten med Undtagelse af en mindre i 1865 til Gartnergadens Udvidelse afstaaet Del, er erlagt Ejendomsskat efter en Takst af 85,000 Kr., en Værdiforhøjelse af mere end 100 pCt.

Efter at denne Bygning, som i Dag vil indvies af Hs. Højærværdighed Biskoppen, begyndte at rejse sig, har der, formentlig nærmest paa Grund af dens Størrelse, raadet adskillig Misforstaaelse blandt Publikum med Hensyn til Forholdene. Man har antaget, at nu skulde bægge Anstalter her i Trondhjem slaas sammen til en, eller at dette Institut herefter skulde internere alle sine Elever, og Eksternatet — Udsættelse i Plejehjem i Byen — ophøre. Saaledes forholder det sig ikke. Forholdene ere og ville i dette Stykke blive væsentlig de samme som før. Instituttets Elevantal er for Tiden 9 Klasser med 76, hvoraf 46 internerede og 30 eksternerede. I 1884—85 var Tallet endog større, nemlig 78. Sagen er den, at Anstalten i en længere Aarrække med Hensyn til Lokaler har befundet sig i en Nødstilstand, der endog førte til, at man i de 3 sidste Aar har maattet leje uden for Anstalten — nederste Etage i Telegrafbestyrer Kjærs Gaard, lige som man altid har lejet Gymnastiklokalet.

Byggeplaner have været oppe i mere end 20 Aar, allerede under min højtærede Formand. Paa Grund af de mindre faste Tilstande, hvori den norske Døvstummeskole i længere Tid befandt sig, kunde længe intet foretages. Sagen indlededes endelig ved Instituttets Skrivelse til Tilsynskommissionen af 28de September 1892, hvori Program fremlagdes. Den gamle Bygning formentes uskikket for Internatet, men kunde vel — med nogle Forandringer — anvendes som Skolebygning, lige som en Udvidelse af den til at rumme hele Anstaltens Behov ikke lod sig gøre. En særskilt Internatsbygning burde derfor opføres. Tegninger til samme udarbejdedes af Hr. Arkitekt Solberg.

Forskellige Forhold, ikke mindst de stigende Material- og Arbejdspriser, forhalede Arbejdets Iværksættelse.

I 1895 bevilgede Stortinget 30,000 Kroner til Paabegyndelse af en ny Internatsbygning og i 1896 yderligere 42,000 Kr., foruden senere 800 Kr. til Indretning af Gymnastiklokalet og til Inventar for samme, tilsammen 72,800 Kroner. Ligesaa er bevilget 4800 Kr. til Forandring af Skolebygningen. 4de Juni 1896 sattes Spaden i Jorden til den nye Bygning — Indflytningen maatte foregaa allerede i August d. A.

At en saa kort Byggeperiode — i Juli og August d. A. maatte ogsaa Forandringen af Skolebygningen udføres — har voldt ikke smaa Vanskeligheder, og at der i bægge Bygninger genstaar adskilligt Arbejde, er selvsagt.

Internatsbygningen indeholder i den høje og rummelige Kælderetage en bred Midtgang foruden 2 Husholdningskældere og 2 Kul- og Brænderum, tillige 3 Værelser, hvoraf de 2 ere tagne i Brug, det ene til Sløjd- og det andet til Skomagerværksted. I første Etage er, foruden Gymnastiklokalet, et større Spise- og Dagligværelse for Børnene med tilstødende Legeværelse for Pigerne, Køkken med Spisekammer, Pigeværelse, Spiseværelse for de paa Anstalten boende af Lærerpersonalet, samt et Værelse for en inspicerende Lærer eller Lærerinde og to for Husbestyrerinden.

I anden Etage ere to store Sovesale, hver med tilstødende Toilet- og Klædeværelser, 2 Sygeværelser, samt 3 Værelser, hvoraf to sammen for det inspicerende Lærerpersonale. Gennem 1ste saa vel som 2den Etage gaar lyse og rummelige Korridorer.

I 3dje Etage er et stort Tørreloft og flere Klæderum samt 4 Værelser, hvoraf 2 for Lærerinder og et Reserve-sygeværelse. Bygningen har en Hovedtrappe og to Reservetrapper.

Skolebygningen indeholder, foruden Bestyrerens Bekvemmelighed, 9 Skoleværelser, 1 Værelse for Pigernes Haandgerning, 2 for Undervisningsmateriel samt et Forsamlingsværelse for Lærerpersonalet.

(T. Adres.)

---

*) Samfærdselsmidler — Jærnbaner, Dampskibe m. m

Fjerde Søndag efter Hellig 3 Konger.

Vort Evangelium fortæller os, hvorledes Frelseren og hans Disciple gik ind i et Skib for at sejle over Genezaret Sø. I Begyndelsen var Vejret stille, og Jesus, som var træt, lagde sig i Bagstavnen af Skibet for at sove. Men pludselig rejste der sig en Storm, og Bølgerne vare nær ved at knuse det lille Skib. Da bleve Disciplene bange og vækkede Jesus, for at han skulde frelse dem. Men Jesus sagde til dem: »Hvorfor ere I saa frygtagtige, I lidet troende«. Derpaa truede han ad Stormen, og straks blev Søen og Vinden stille.

Hvad kunne vi nu lære af denne lille bibelske Fortælling?

Først kunne vi lære, at vi altid maa sørge for, at have Jesus med; thi saa behøve vi ikke at frygte for nogen Fare. Vor Frelser Jesus Kristus skal være for os som en kær Ven, vi ikke kunne undvære. Med hans Navn paa Læberne skulle vi begynde Dagen, idet vi bede ham være hos os under al vor Gerning. Naar vi om Aftenen lægge os til Hvile, da skulle vi anbefale os i hans Varetægt; thi maaske er det den sidste Nat, maaske lukke vi ikke vore Øjne op mere her paa denne Jord, og da er han vor eneste Tilflugt, vor eneste Frelse. Al vor Gerning skal begyndes og udføres i hans Navn, og enhver Gerning, hvor vi ikke kunne tage Jesus med i vore Hjerter, skulle vi lade ligge. Men der er mange Mennesker, som glemme dette. Nogle glemme ham, fordi de mene, at de behøve ham ikke. De ere sig selv nok, de føle slet ikke Trykket af deres Synd, og altsaa heller ikke, at de trænge til Guds Naade i vor Herre Jesus Kristus. Andre ville ikke have Jesus med; thi saa maatte de omvende sig og forlade deres slette Tilbøjeligheder, men dem ville de ikke aflægge. Med Jesus i Hjertet kunne de ikke hævne sig, ikke bedrage, ikke synde imod det sjette Bud, ikke hengive sig til Spil og Drukkenskab. Men desværre ere mange af os saa bundne i Syndens Lænker, at vi ikke have Plads til Frelseren. Et skulle vi dog aldrig glemme, og det er, at dersom vi leve uden Frelseren, saa kan det ogsaa let ske, at vi maa dø uden ham, og det er det forfærdeligste af alt. Dersom han ikke vil tage os ved Haanden og føre os gennem Døden frem for den retfærdige Gud, da gaa vi Fortabelsen i Møde.

Evangeliet lærer os videre straks at gaa til Frelseren i al vor Nød lige som Disciplene. Saa snart de saa, at Faren blev stor, saa gik de til ham og bade ham frelse dem. Saaledes skulle ogsaa vi lægge al vor Nød frem for ham i vore Bønner. Vi Mennesker kende ingen Sorg og ingen Nød, som Frelseren ikke selv har prøvet, da han, som et foragtet Menneske vandrede her paa Jorden for vor Skyld. Ja, selv den største Sorg, der kan trykke og tynge paa et Menneske, Tanken om vore Synder, kan vi lægge paa ham. Han har jo lidt for os paa Korset, og enhver, der kommer til ham, i Troen paa hans Lidelse og Død, vil han give sin Fred.

Nu vil du maaske sige, at du ofte har bedt til Gud og Frelseren i din Sorg og Nød, men trods dine Bønner følte du dog ikke Freden drage ind i dit Hjerte. Men da gælder det om at bede uden at blive træt. Du maa ligesom klynge dig fast til Frelseren i dine Bønner og sige som Jakob: »Jeg slipper dig ikke, før du velsigner mig«. Gør du det, da vil du sikkert erfare, at om Byrden, Sorgen og Nøden ikke straks tages fra dig, saa giver Gud dig Kraft og Taalmodighed til at bære den, saa giver Gud dig Bevistheden om, at du er hans kære Barn for Jesu, din Frelsers Skyld.

Ja, kære døvstumme Venner, lad det være vor daglige Bøn, at Jesus vor Frelser vil komme til os og tage Bolig i vore Hjerter, saaledes at han kan hjælpe og føre os igennem Livets mange Fristelser. Men frem for alt, lad os bede om, at han vil komme til os i Dødens Stund, og være med os paa den sidste Rejse gennem Dødens Skyggers Dal og føre os hjem til den evige Salighed. Amen!

C. Joh.

En Skotlandstur.

(Af A. Hansen.)

(Sluttet.)

Da jeg var kommen om Bord i Damperen, lagde jeg straks Mærke til et mægtigt Bjærgparti, hvis Top ragede en Del op over Omgivelserne og var indhyllet i tætte Skyer. »Der ser De Ben Lomond«, sagde en Herre, jeg havde truffet paa Rejsen. »Det er umuligt, det er altfor nær ved, til at det kan være rigtigt,« erklærede jeg straks. Jeg havde nemlig paa Landkortet set, at der var hen imod 3 danske Mil fra Havnen til Ben Lomond, hvor jeg agtede at gaa i Land først. Det viste sig naturligvis, at Englænderen havde Ret og jeg Uret; men som Dansker forstod jeg ikke at bedømme Afstandene i et Bjærgland.

Farten frem ad Søen var overordentlig dejlig. Høje Bjærge til alle Sider med Dale og Kløfter. Vi anløbe flere Punkter for at afsætte og optage rejsende; i Sommertiden bor der mange Mennesker fra de store Byer herude mellem de smukke Bjærge, i den friske, sunde Luft. Jeg gik i Land ved Rovardennan, en Landsby med et udmærket Hotel, som ligger lige ved Foden af Ben Lomond, den Egns højeste Punkt, 3200 Fod. Der findes en forholdsvis god Bjærgvej op mod Toppen, hvor til der fra Foden af Bjærget er $1^1/_2$ Mil. Men da den var en hel Del længere valgte jeg at gaa paa egen Haand op over, og selv om det var meget besværligt, var det til Gengæld interessant.

Op ad gik det da over Stok og Sten, over Bække og Mosedrag, mange Gange maatte jeg gøre store Omveje for ikke at synke i, og dog varede det ikke længe, før mine Fødder vare helt gennemvaade. Efterhaanden som jeg kom op ad, voksede der ikke længere Buske, kun Bregner og Lyng, og mod Toppen hørte det ogsaa op, hele

Plantevæksten bestod da i stivt, haardført Græs paa de magre Jordlag hist og her paa den haarde Klippe.

Af og til smuttede en ængstelig Hare bort for at gemme sig mellem Bregner og Lyng, eller nogle forskrækkede Agerhøns med snurrende Vingeslag fløj bort til andre græsbevoksede Steder. Flere Gange kom jeg i Nærheden af de ypperlige skotske Faar, der har betydelige Horn og meget lang Uld; men de løb alle bange bort, naar jeg kom nærmere.

Sveden begyndte snart at trille ordentlig ned ad Kinderne, og jeg maatte somme Tider lægge mig ned for at puste lidt, og saa op og af Sted igen, gaaende, hoppende, springende og klatrende paa alle fire; den ene Time gik efter den anden, og bestandig var der et Stykke tilbage. Til sidst naaede jeg Skygrænsen, og alt op efter var indhyllet i tæt Taage. Da der hverken var Vej eller Sti, maatte jeg altsaa standse her lidt neden for Toppen for ikke at fare vild.

Men ned ad over Søen og ud over Fjældene mod Vest var den herligste Udsigt. Med klart Vejr kan man se Edinburgh, som ligger 12—13 Mile borte, og over til Irlands Kyst, hvortil der er 22—23 Mil, og ud over det mægtige Atlanterhav.

Da Luften ikke den Dag var saa klar, kunde jeg dog ikke se disse fjerne Steder, dog var jeg langt fra at fortryde de mange Timers Anstrengelser for det skønne Billede, der laa oprullet for mine Fødder: blaatoppede Bjærge i alle mulige Farver, baade her og der, med dybe Dale og snevre Kløfter, stejle Fjældvægge med brusende Bjærgbække, og saa den store, blinkende Sø med grønne og brune Øer, og friske Enge mange Steder ved Bredderne, og Løv- og Naaleskove ved Bjærgenes Fod, og saa det store frugtbare Lavland, Fabrikker, Huse og fjerne Byer.

Breve fra en døvstum.

(№ 4.)

Tirsdagen begyndte med Udstillingsbesøg, senere vare vi paa Nationalmusæet; hvor der var fuldt af græske og romerske Oldsager, gammelt kinesisk og tysk Porcellæn, antikt, ældre og yngre Billedhuggerarbejde og en stor Malerisamling med mange dejlige Stykker. Derpaa tilbage til Udstillingen, og Kl. 3 toge vi fra Stadsbanen til Saltsøbaden, der er et Badested i Lighed med det danske Klampenborg. Vi kom igennem en Del Tunneller, og af den Grund brændte der Lamper i Vognene. En Tunnel er jo en Vej gennem Bjærget, og det er underligt at fare fra den lyse Dag ind i den mørke og kolde Tunnel, men man er snart ude i Lyset igen. Undervejs stode vi af i Nackenæs, hvor vi gik en dejlig Fodtur til et smukt Fjældparti. Efter 2 Timers Forløb toge vi videre til Saltsøbaden. Der spadserede vi omkring, og en Del af os lejede en Dampbaad for 3,50, i Timen, men da vi vare 25 om det, var det jo ikke saa dyrt for hver. Der var meget smukt ved Skærgaarden eller Klippeøerne, det var Østersøens Vand vi saa her, og der var store Badehoteller og flotte Villaer rundt om. Kl. 8 var der Fællesmaaltid i Restaurationen, og det var det flotteste og gemytligste vi endnu havde haft paa hele Turen. Vi fik fire varme Retter og Smørrebrød, og senere samledes vi ude paa Altanen, hvor vi drak Punch. Der blev holdt mange Taler og sunget Sange. Desværre kunde jeg jo ikke høre noget af det, saa jeg maatte tænke mig til, hvordan det lød; men alle vare som sædvanligt elskværdige imod mig, saa at jeg ikke følte mig tilovers, men deltog i Glæden efter Evne.

Det blev sent, før vi kom tilbage til Stockholm, og Klokken var mange, da jeg naaede Manilla, hvor man sad oppe og ventede mig.

Næste Dag, Onsdag, havde jeg ønsket at hilse paa Direktøren, Hr. Kyhlberg, og jeg gik derfor ned paa hans Studereværelse, hvor jeg traf ham. Først takkede jeg meget for den Gæstfrihed og Venlighed, der var udvist imod mig. Saa fortalte Hr. Kyhlberg, at han havde set og talt med mig, da jeg som 14 Aars Dreng boede hos Inspektør Keller, nuværende Inspektør Kellers Bedstefader, for 28 Aar siden, og han huskede godt, hvad han den Gang spurgte mig om, for han vilde prøve, hvad jeg kunde svare paa hans Spørgsmaal.

Efter en Stund tog jeg Afsked og vil længe bevare Mindet om denne for de døvstumme fremragende Mand. Vi kunde ikke saa godt tale Finger- og Tegnsproget sammen, da det er noget anderledes i Sverrige, men det, han skrev op, kunde jeg straks læse og forstaa.

Nu vil jeg fortælle lidt om Manilla. Som jeg tidligere skrev, er det en stor, firefløjet Bygning i 3 Etager, højt beliggende paa en Bakke med fri Udsigt over Stockholmsfjorden. Det omgives med Skov og Have paa de andre 3 Sider. Neden for Bakken løber en Vej, der kaldes »Stora Promenaden«, og mellem den og Stranden ligger Anstaltens Køkkenhave. Ved Vandet er der en Søbadeanstalt. Paa den modsatte Side af Hovedbygningen i Haven ligger Gymnastikhuset, smukt bygget, som den store Bygning, der er nyere med brandfri Trapper af Sten og Jærn, store, rummelige og høje Sovesale og udmærket indrettede Skolestuer. Jeg har aldrig set Mage til slige Skolestuer De smaa Borde vare ordnede i en Halvkreds om Lærerens Pult, og der var saa mange Anskuelsesbilleder og Kort til at oprulle.

Desværre vare alle Elever fraværende i Ferien, men jeg traf dog en Dreng, der sov i Salen ved Siden af, hvor jeg laa, og vi fik os en lille Samtale, naar jeg traf ham om Morgenen. Han havde en Slags Uniformshue med hvide Snore og Kadettøj. Ved Siden af Drengenes Sovesale boede Vacktmästaren eller Opsynsmanden, og han kunde gennem et Kikhul i Døren passe paa, at de holdt Skik i Sovesalene.

I den mellemste Fløj var der et pænt Kapel med hvidmalede Træsøjler, Pulpitur og Alter med et stort Kors. Der var tillige et Stueorgel for de hørendes Skyld. Foruden Direktøren boede en Del Lærere og Lærerinder paa Skolen, jeg hilste paa og talte med Hr. Monan Petersen, Fru Kyhlberg og flere andre.

Man finder næppe nogen Døvstummeanstalt saa smukt beliggende, som Manilla, ret et Sted for de døvstumme Børn, og enhver maa være dem taknemmelige, der have været med til at rejse denne Bygning til Gavn for de døvstumme.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

Til mine gamle Elever. Kære Venner! Et godt Nytaar vil jeg ønske Eder alle! Tak for de Breve, jeg har faaet; jeg skal her meddele enkelte Smaating af dem, ellers faa I vel ikke at vide, hvordan det gaar Kammeraterne.

Maren Madsen er stadig godt fornøjet hjemme hos sin Moder. Hun holder Modeblade, og søger der igennem at uddanne sig videre. Sidste Paaske spadserede hun til Lemvig, hvor hun blandt andet traf Olivia.

Ane Marie Frandsen overraskede os ved at komme hertil ved Konfirmationen i Juli. Hun var sund og frisk og i godt Humør. Om sin Aflæsning fortalte hun: »I Begyndelsen turde Folk ikke tale til mig, eller de raabte saa højt, at det kunde høres ca. 200 Alen. Men saa lærte jeg dem, hvorledes de skulde tale, ved at sige: »Luk Munden godt op, tal langsomt, dog ikke alt for langsomt, og tal saaledes som Folk i Herning.« Saa gik det bedre, endnu er det dog svært at forstaa de ældre.

Marie Vest blev i Foraaret videre uddannet hos en særdeles dygtig Dameskræderinde i Silkeborg; saa nu haabe vi, at hun kan faa Arbejde nok.

Johannes Svendsen besøgte Skolen ved Konfirmationen; han klagede lidt over sit Bryst og sagde, at Bødkerne ofte støtte Træet, som de arbejde paa, mod Brystkassen. Jeg bad ham være saa forsigtig, som han kunde.

Peter Arthur Petersen gør gode Fremskridt. Mesteren er lidt ked af, at han er mørkeblind, saa han kan ikke gaa Ærinder om Aftenen.

Jens Sørensen har sidste Aar foretaget en Københavnsrejse; han var der ovre for at besøge sin gifte Søster, glemte naturligvis ikke at besøge sin gode Ven, Peter Arthur.

Margrete Madsen overraskede jeg i Oktober paa hendes Fødselsdag. Den Dag kom jeg kørende paa Bicykel dertil, og da jeg traadte ind ad Døren og gratulerede hende, slog hun Hænderne sammen af Forbavselse. Hun turde ikke rigtig tro sine egne Øjne og udbrød: »Men Hr. L. dog, er det virkelig Dem.« Hun har det udmærket.

Meta Nielsen traf jeg ganske uventet en Dag i Sommerferien i zoologisk Have. Hun var i Besøg hos en Onkel, der er Bager i København. Nu i Efteraaret har hun boet hos sine gamle Plejeforældre her i Byen, saa jeg har talt med hende flere Gange.

Kristian Hansen, der er i Snedkerlære i København, besøgte Skolen ved Konfirmationen og var vokset godt.

Vilhelm Rosenberg er kommen i Lære hos en Møbelsnedker; hans første Læremester lavede mest Ligkister, og derfor var Vilhelm ked af, at han ikke fik lært nok.

Marius Kristensen er ogsaa kommen i ny Lære, nemlig hos en Skomagermester i Øster Boulevard her i Byen; hans første Læremester flyttede nemlig et Par Mil ud paa Landet. Jeg hilser næsten hver Dag paa Marius, naar han gaar hjem til Middag.

Andreas Andersen er kommen i Snedkerlære i Æbeltoft; han gaar i Tegneskole hver Aften.

Nu skal jeg slutte med en venlig Hilsen fra os alle her.

N. K. Larsen.

Det 4de nordiske Abnormskolemøde. Tiden for dette Møde er nu endelig fastsat til Dagene 5te—9de Juli. Mødestedet bliver Larsens Lokale paa St. Annæplads. Fristen for Indlevering af Forhandlingsemner og Foredrag er forlænget til 1ste April.

Grundstenen til Alderdomshjemmet for døvstumme skal efter Bestemmelsen nedlægges Fredagen den 28de Januar Kl. $11^1/_2$ af Direktøren for de kgl. Døvst. Institutter Hr. Gehejmeetatsraad Goos. Bygningen bliver opført paa Nørrebro i Brohusgade lige over for Bülowsvej.

Efterskolens Elever. Efter Ønske fra en af vore Abonnenter anføre vi her Navnene paa disse.

Tidligere Elever af Fredericia-Institutet: Kristen Kristensen, Jens P. Pedersen, Niels Tandrup Petersen, Christen Nielsen, Marius Bondesen, Peter Chr. Petersen, Thorvald Christensen, Alfred Rasmussen, Jacob Larsen, Søren Christensen, Carl Sørensen, Ingvard Andersen, Christian Christensen og Harald Haraldsen.

Tidligere Elever af Skolen i Baldersgade eller Nyborganstalten: Niels Therkelsen, Hans Nicolajsen, Anton Petersen, Rudolf Jørgensen, Niels Frederiksen, Erhard Rasmussen, Rasmus Jensen, Andreas Jensen.

Instituttet i Fredericia fejrede sin Julefest som sædvanlig med et meget smukt Juletræ, der maalte 10 Alen i Højden. Mange af Eleverne vare i Aar bortrejste paa Grund af det milde Vejr og de billige Jærnbanetakster. De, som vare tilbage i Byen, samledes alle i Instituttets Kirkesal og dansede om Træet, efter at Forstanderen havde talt om Juleevangeliet, og nogle Julesalmer vare afsungne. Der blev som sædvanlig uddelt Godter og Kager til alle tilstedeværende.

Kirstine Meier fra Hølleskov i Sønderjylland meddeler, at hun før Julen har maattet underkaste sig en meget svær Operation, hvorved 3 Læger vare til Stede. Hun var indlagt paa Kristine Frederikke Stiftelse i Haderslev, hvor hun i den Maaned, hun opholdt sig der, blev plejet med megen Omhu og Kærlighed. Juleaftcn, som hun tilbragte paa Klinikken, var der pyntet flere smukke Juletræer for Patienterne, der ogsaa alle fik Gaver. Hun selv modtog 3 Ting. Hun er nu atter hjemme, men det vil endnu vare nogen Tid, før hun ret kan genvinde Kræfterne.

Maren Nielsen i Ølsemagle ved Køge (Nr. 12 fra Fredericia-Instituttet) har bedet os gennem »Effata« at sende hendes Kammerater en Hilsen. Efter at hun var udlært som Syerske, var det i Begyndelsen ikke saa let for hende at faa Fortjeneste, men da hun senere har lært flere Familier at kende, gaar det nu godt, og især én Familie, hvor hun arbejder, har vist hende særdeles megen Godhed og Venlighed, hvorfor hun er meget glad og taknemmelig.

Fru Ane Jensen (Ane Knudsen) opholdt sig i Juleferien tillige med sin Mand, Arkitekt Jensen, i København.

En anden af Fredericia-Instituttets Elever, Maren Sofie Kristensen, blev i Efteraaret gift med en Mejerist Hansen. De bo i Uglev, hvor hun har en Systue. Til Julen var Travlheden paa Systuen saa stor, at der maatte antages to Syersker, for at tilfredsstille Kunderne.

En voksen døvstum Pige fra Bornholm, Oliva Olsen, er efter Jul optaget paa Fredericia-Instituttet for at lære at aflæse. Hun har ikke tidligere været undervist paa noget Døvstummeinstitut.

Ordensdekorationer. Formanden i Bestyrelsen for Arbejdshjemmet for døvstumme Piger, Overretsprokurator F. E. Tvermoes, Rd. af Dbg., er, under 9. December, be-

naadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Under samme Dato ere Bestyrelsesmedlem, Grosserer Gøricke og Læge ved Anstalten, Dr. med. Mygind udnævnte til Rd. af Dbg.

Det franske Døvstummeblad »Journal des Sourds Muets« er skrevet alene af døvstumme, Illustrationerne (Billederne) ere af døvstumme Kunstnere, Sætterne ere døvstumme, og endelig trykkes Bladet i et Bogtrykkeri, der alene beskæftiger døvstumme.

Anholdt døvstum. En paa Vesterbro boende Pantelaaner henledede forleden Politiets Opmærksomhed paa en døvstum Mand, som i nogen Tid meget hyppig var kommen i hans Forretning og havde pantsat nyt Fodtøj. Pantelaaneren havde nu faaet oplyst, at den døvstummes Udsagn om de Ting, han pantsatte, vare usandfærdige. Politiet hentede den mistænkte, der var Skomagersvend og arbejdede paa Vesterbros største Skotøjsfabrik.

Med Besvær lykkedes d ; Opdagelsesbetjenten paa Stationen at faa ud af den anholdte, at han i længere Tid havde bestjaalet Fabrikken for en Mængde Fodtøj, som han efterhaanden havde pantsat paa forskellige Steder her i Byen. Den døvstumme Tyv, der ikke tidligere har været i Konflikt*) med Loven, blev i Gaar arresteret ved Grundlovsforhøret.

Tyskerne synes at tage mere Hensyn til døvstumme end til hørende. For kort Tid siden red nemlig en fransk Cyklist, M. Paul Georges, over den fransk-tyske Grænse, uden at blive undersøgt af Toldbetjentene.

I England er der nu ogsaa ved Lov sørget for, at ethvert døvstumt og blindt Barn kan anbringes i en Skole for at nyde Undervisning og Opdragelse, og en saadan Anbringelse kan forlanges af Skolekommissionen i det Distrikt, hvor Barnet opholder sig. Hvis der ikke er en passende Anstalt paa Stedet, er Kommissionen pligtig til at sende Barnet til et Institut, og Udgifterne ved dets Undervisning og Ophold kan enten afholdes af Staten eller af Forældrene, saa fremt disse kunne betale. Døvstummesagens Venner kunne, hvor de maatte træffe paa døvstumme Børn, hvis Opdragelse er forsømt, henvende sig til den stedlige Skolekommission, for at faa ordnet Barnets Undervisning.

En stum Morder. En Domstol i London befinder sig for Øjeblikket i et vanskeligt Tilfælde. En Mand ved Navn James Harris myrdede for et Par Maaneder siden sin Hustru, begik derpaa Mordforsøg paa sin Datter og forsøgte saa at tage Livet af sig selv. Man førte ham halvdød til et Sygehus og siden, da han begyndte at komme sig, til Hallowayfængselets Sygestue. Den 13de Decbr. kom saa hans Sag for Dommeren.

Fangen havde imidlertid ved sit Selvmordsforsøg med en Kniv tilføjet sig et stort Saar under Hagen, hvorved han havde skaaret Tungen over, saa at han var bleven fuldstændig stum. Da det viste sig, at han aldrig havde lært at læse eller skrive, og at Lægerne vare uenige om, hvor vidt han atter kunde komme til at tale, blev han ført tilbage til Fængslet for saa hurtigt som muligt at lære de døvstummes Tegnsprog, for at dette senere kunde benyttes ved Forhørene.

En svensk døvstum, Edvard Kløfverskjøld, der har boet i Chikago (en By i Nordamerika) og derefter i Paris, har atter begivet sig paa en længere Rejse. Denne Gang rejser han til Finland og Rusland, og det er hans Hensigt muligvis ogsaa at besøge Kina.

*) i Strid

En anden svensk døvstum, Maleren Näslund fra Hernøsand, har i Forening med sin ligeledes døvstumme Hustru foretaget en lignende lang Tur, idet de have opholdt sig to Maaneder i Amerika og Kanada, hvor de have besøgt nogle Slægtninge.

En døvstum Fotograf Lefvin i Gøteborg er pludselig forsvunden. Da det ikke har været muligt at finde noget som helst Spor af ham, antager man, at han er forulykket. (Tidn. f. døvst.)

Den 23de Oktober 1897 døde Hertuginde Agnes af Sachsen-Altenburg (Tyskland) i en Alder af 73 Aar. I omtrent 30 Aar havde hun været døv. I Aaret 1869 kom den nu afdøde Direktør, Dr. Eichler, ofte i det hertugelige Slot for at lære Hertuginden i at aflæse Talen fra Læberne. Hendes Hofdame, som ledsagede hende paa Spadsereture, i Teatret o. s. v., fortalte hende, hvad der foregik, dels ved Hjælp af sædvanlige og lidet paafaldende Tegn og dels ved Hjælp af Skrift. I Sachsen-Altenburg var Hertuginden paa Grund af sin Velgørenhed meget afholdt.

Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden.

har for kort Tid siden lejet Lokaler i Højskoleforeningen, Helgolandsgade 14 København V. Der vil alle unge, talende, mandlige døvstumme være velkomne hver Mandag Aften fra Kl. 8—11. De ville der kunne samtale med Kammerater, spille forskellige Selskabsspil, læse Aviser, laane Bøger af det af Foreningen anskaffede Bibliotek, lige som der som oftest vil blive holdt korte oplysende Foredrag.

Det vil selvfølgelig være Foreningen kært, om saa mange som muligt af de gamle Elever fra Taleinstitutterne ville blive hyppige Gæster der i dens nye Hjem, hvor de altid ville kunne finde forstaaende og elskværdig Vejledning og do. Raad hos Hr. Inspektør Damm, der er Foreningens Repræsentant ved Hjemmet.

Man haaber at kunne samles ved forskellige festlige Lejligheder, lige som man ogsaa agter at forsøge paa at faa opbyggelige Andagter satte i Gang.

Foreløbig er Foretagendet kun beregnet paa de mandlige Elever, men man mener ogsaa snart at kunne byde de kvindelige Elever velkommen en anden Aften om Ugen.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden“

Nr. 5. | Februar 1898. | 5. Aarg.

Daabens Kraft.

Hvo, som tror og bliver døbt, skal blive salig, men hvo som ikke tror, skal fordømmes.
Markus 16. 16.

Lige som ved Jesu Daab Himmelen aabnedes, og den Helligaand dalede ned over ham, mens Guds Røst forkyndte, at han var Sønnen den elskelige, i hvem Gud havde Velbehag — saaledes aabnede Gud ogsaa sin Himmel for dig i din Daabs Time og gav dig sin egen Helligaand, for at du ved hans Hjælp ogsaa kunde blive et Guds Barn, elskelig for hans Ansigt!

Gudsbarnet fødtes ved Daaben i os ved Vand og Aand, Gud gjorde denne Undergerning over os, for at vi skulde blive en ny Skabning, frigjorte fra Synd og den Forkrænkelighed, som kom over os alle ved Menneskets første dybe Fald, da det adlød Djævelens Røst i Stedet for Guds Røst.

Lever da dette Guds Barn, som fødtes i din Daab, endnu i dit Hjerte, eller er det maaske død af Mangel paa Næring?

Plejer du dette nye Menneske, eller elsker og nærer du det gamle Menneske, din egen syndige Natur?

Hvilken af disse to tror du der bliver stærkest i dig?

Den stærkeste vil efterhaanden overvinde den svagere, og det kommer da an paa, hvem af disse to Væsener, der vil faa Overhaand i dit Hjerte. Det er imellem dem, at Kampen skal staa, og den Natur, der bliver stærkest, vil ogsaa drage dig med sig op ad til Guds lyse Rige eller ned ad til Djævelens og Mørkets Rige.

Dersom du er bedrøvet, fordi du synes, at din syndige Natur er for stærk i dig, saa pas paa, at du ikke selv giver den for megen Plads og Magt over dit Hjerte. Husk paa, at dens Væsen er Egenkærlighed, og den vokser og trives hurtigt, naar Kødets Begæringer tilfredsstilles. Fristelsen til at stræbe efter denne Verdens Herligheder, Livets Behageligheder og det at følge sin egen Lyst drager og lokker altid mange til at forlade Guds Veje. Du kender maaske selv, hvor svært det er at slippe Tanken paa noget, man har Lyst til at gøre eller at eje. Det er sandt, hvad Luther har sagt, at ikke alene Djævelen, men ogsaa Verden og vort Kød er Guds Riges Fjender!

Derfor love vi ogsaa i vor Daabspagt at forsage og at tro. Bægge disse ere nødvendige, naar vi skulle tilegne os den Velsignelse, som er bestemt for Guds kære Børn, og som Gud saa rigeligt har udgydt over os.

Apostlene forsagede ogsaa deres Lyst til verdslige Ting, da de forlode alle Ting for at følge og tjene Jesus, men de fortrøde det aldrig siden; thi deres Glæde og Lykke blev netop fuldkommen i hans Gerning, naar de ved hans Naade kunde gøre Undergerninger og føre deres Medmennesker ind paa Vejen til Guds Rige.

Ligesom Forsagelse er at slippe alt det, som kan skade os, saa er Troen det modsatte, nemlig at holde fast ved det, som vi ikke tør miste. Den Tro, som frelser til Salighed, det er jo netop den, som holder fast ved Jesus, som vor Frelser og Forsoner, og har fuld Tillid til Gud vor Fader i gode og onde Dage, som den, der har Magt over alle Ting, ogsaa over de daarlige Lyster i vort eget Hjærte. Ved den Helligaand, som kom til os i Daaben faa vi Kraft til at forsage det gamle Menneske, og ved hans Kraft vokser Troen til et evigt Liv.

Dersom vi føle, at det nye Menneske, Arvingen til Guds Rige, endnu lever i os, saa lad os vogte, pleje og nære det, at det kan styrkes til at bære fuldkommen Frugt for Guds Rige!

Den Næring, som kan styrke det saaledes, finde vi i Guds velsignede Ord og i den hellige Nadvere.

Derfor: Læs i din Bibel! Der har Gud aabenbaret os, baade sit guddommelige Væsen i al sin Herlighed og tillige sin uendelige og langmodige Kærlighed til Menneskene. Han har skrevet det altsammen til dig, lige som Faderen skriver til sit Barn for at raade, trøste og opmuntre det, naar det er borte fra Hjemmet. Du kan finde alt, hvad du behøver deri.

Og saa kommer han selv personligt og levendegørende til enhver af os i den hellige Nadvere. Gaa til ham der og lad ham forny sit Samfund med dig! thi ligesom Jesus Skærtorsdag Aften, da han indstiftede Nadveren, vaskede sine Disciples Fødder*) og sagde, at den, som var ren, behøvede kun, at han rensede Fødderne, saaledes gaar det endnu alle Disciple. Ogsaa vi ere fuldkommen rensede fra Synden ved Igenfødelsens og Fornyelsens Bad i Daaben; men saa længe vi ere i Verden, besmittes vi stadig af Syndens Smuds og trænge til mere og mere at beredes for Guds Rige, hvor der ikke mere er Synd, og derfor heller ikke Død eller Sorg eller Pine!

Gud gav os Daaben og aabnede derved Døren for os til sit Rige, han giver os ogsaa en sand og levende Tro, at vi ved den maa indgaa fra Døden til Livet, fra Forkrænkelighed til Salighed. Amen!

Grundstensnedlæggelsen

til

Alderdomshjemmet for døvstumme.

Fredagen den 28de Januar nedlagde Direktøren for de kgl. Døvstummeinstitutter, Hr. Gehejmeetatsraad Goos, Grundstenen til det her i Bladet tidligere omtalte Alderdomshjem for døvstumme. Hjemmet vil blive beliggende i Brohusgade paa Nørrebro i København. Den højtidelige Handling foregik i Overværelse af en større Kreds af Indbudne, deriblandt Forstandere, Lærere og Lærerinder fra samtlige Abnormanstalter i København, Repræsentanter for Døvstummeanstalterne i Nyborg og Fredericia, Repræsentanter for Rigsdagen, Københavns Kommune og den københavnske Presse, og desuden var til Stede en stor Del døvstumme, tidligere Elever af københavnske Institutter. Man samledes Kl. $11^1/_2$ i et stort med Flag, Vimpler og Planter rigt smykket Telt, og Højtideligheden aabnedes ved Afsyngelsen af 1ste Del af Sigurd Wikings til Festen skrevne Kantate:

»Vore Tanker flagrer ikke
længer vidt omkring,
følger ikke Fuglens Skikke,
Vingeslag og Sving.
De har gjort det, — Haabets Svane
førte an paa Flugtens Bane!
men nu har de valgt sig Stade
i en rolig Gade.

De har været ufortrødne
til at flyve frem,
sanke sammen det Fornødne
til et Døvstum-Hjem.
Mangt et stort og mangt et lille
Straa med Ax blev mildt og stille
skænket dem ved Dør og Rude,
mens de fløj derude.

Her de standsed Vingesuset,
her de beder Gud
signe Grunden, signe Huset,
værne det mod Brud.
Her de takker for hans Gave,
takker Høje, takker Lave,
ønsker her, hvor de vil bygge
Døvstumhjemmet Lykke.«

Herefter besteg Hr. Gehejmeetatsraaden Talerstolen, oplæste Grundstenens Indskrift og knyttede dertil følgende Ord, som her gengives efter »Berl. Tid.«s Referat:

Den Sten, der nu skulde nedlægges i Bygningens Grund, bar Inskriptionen:

»Svage var vi, men vor Stræben stærk,
hjælpsomme Brødre støtted vort Værk«

og derunder Ordene:

»Fred og Lykke over Hjemmet«.

Tanken om Oprettelsen af Bygningen var udgaaet fra »Døvstummeforeningen af 1866«. Denne Forening talte ikke døvstumme alene, og med Tak var der Grund til udenfor de døvstmmes Kreds at nævne de Mænd, der havde støttet Foreningen, Mænd som afdøde Malling-Hansen, Forstanderen for Døvstummeinstituttet i Fredericia Jørgensen, Forstanderen for det herværende Døvstummeinstitut Pastor Heiberg, Foreningens nuværende Formand, cand. mag. Bech, Hjemmets Bygmester, Murermester Schioldan, Borgmester, Etatsraad Øllgaard samt andre Medborgere, som havde vist Sagen varm Interesse.

Men det var de døvstumme selv indenfor Foreningen, der havde fattet den egentlige Plan, og som den ledende blandt disse maatte nævnes Skomagermester og Lærer ved Instituttet Ole Jørgensen. Disse døvstumme, der trods de strenge Vilkaar, under hvilke de arbejdede, vare naaede frem til smukke og hædrede Stillinger i Samfundet, dem var det, der havde bragt Sagen frem til det Punkt, paa hvilket den nu befandt sig. Det var hertil, Inskriptionens første Linie hentydede.

Dette, at de døvstumme ikke blot havde kunnet hjælpe sig selv, men dernæst ogsaa de gamle og svage indenfor deres Kreds, fyldte dem naturligt med en Selvfølelse, som alle vilde finde fuldt berettiget. Men ved Siden af denne Selvfølelse raadede der tillige hos dem en dyb Taknemmelighedsfølelse overfor andre, og hertil hentydede Inskriptionens anden Linie. Denne Taknemmelighedsfølelse strakte sig til alle, der paa Komiteens Opraab havde ydet Bidrag, stort eller lidet. Og det maatte haabes, at disse Bidrag ikke vilde ophøre; thi Arbejdet var endnu i sin Begyndelse, de indsamlede Summer strakte ikke til, og der vilde foreløbig kun kunne gives Friboliger til et mindre Antal døvstumme. Men ligesom de døvstumme selv vilde fortsætte Arbejdet, vilde deres Haab om fremtidig Støtte sikkert ikke blive beskæmmet.

Endvidere strakte de døvstummes Taknemmelighedsfølelse sig til Staten, hvem det skyldtes, at vi nu i de døvstumme finde hæderlige, arbejdsomme og dygtige Medlemmer af Samfundet, som ikke blot nyde, men tillige yde. Derfor nedlægges denne Grundsten den 28de Januar, Fødselsdagen for den Konge, Kong Frederik VI., som lagde Begyndelsen til en planmæssig Undervisning af de døvstumme og oprettede det endnu bestaaende Institut paa Citadelsvej, fra hvilket de senere Institutter ere udgaaede. Den Forsorg, der har fundet Sted fra Statens Side, er senere aldrig bleven svækket, og de døvstumme kunne føle sig trygge ved, at den heller ikke i Fremtiden vil svigte. Hverken Kongerne eller Folkets Repræsentanter have holdt sig tilbage ved denne humane Sags Gennemførelse.

Og endelig skal der bringes en Tak til den almægtige Gud. Maatte, i Overensstemmelse med Inskriptionens tredie

*) Joh. 13. Kap.

Linie, hans Naade og Velsignelse fremdeles hvile over Værket!

Hr. Geheimeetatsraaden nedlagde derpaa Grundstenen, og medens alle blottede Hovederne, nedbad han endnu en Gang Guds Velsignelse over det Hjem, der nu skulde opføres.

Forsamlingen afsang derpaa Kantatens sidste Del:

»Husets lagte Grundsten rumme
For Beboerne, »de Stumme»!
i sit Gemme: Fred fra Gud!
Op til alle Stuer trænge
den som Luft fra Mark og Vænge,
følge alle ind og ud!«

og efter at Døvstummeforeningens Formand, cand. mag. Fritz Bech, havde bragt Hr. Geheimeetatsraaden og enhver, der havde støttet Sagen, en varm Tak fra Døvstummeforeningen, var den smukke og stemningsfulde Højtidelighed til Ende.

Alderdomshjemmet for døvstumme opføres efter Tegning af Hr. Murermester Schioldan. Det bliver et Hus paa ialt 6 Etager. Indgangen bliver midt paa Bygningen gennem en af Granit indrammet Portal, der vil føre ind i en 8 Alen høj Vestibule. Der bliver 17 Lejligheder, hver paa 2 Værelser og Køkken, en Lejlighed paa 3 Værelser samt 2 Butikker og en Portnerbolig. I Tilknytning til Forhuset opføres et Forsamlingslokale, 15 Alen langt, 11 Alen bredt og 8 Alen højt. Uden om Bygningen bliver der Haveanlæg.

Ludvig Polke.

Lidt om Refshaleøen og Arbejdet derude.

De fleste døvstumme fra København kende jo nok det store Skibsbyggeri paa Refshaleøen, Burmeister og Wains, som det hedder, i alt Fald af Omtale, og man kan jo ogsaa godt se det, naar man spadserer paa Langelinie, paa den anden Side Havnen. De store Fabriksbygninger og de mange Skibe paa Beddingerne gøre et stort Indtryk paa Beskueren, og man føler, der foregaar en stor Virksomhed.

Da Nedskriveren af dette, der er døvstum, har arbejdet en Tid derovre ved Arbejdet paa det store russiske Kejserskib, vil det maaske more andre døvstumme at faa lidt at vide om Livet og Arbejdet der.

Jeg er Snedker, og Mesteren fik en større Bestilling paa Arbejde til Kejserskibet i Efteraaret 1895, det var Paneler og Døre til Hoveddækket og Beklædning af Maskinlugen, Lofter over Maskinen og mere. Vinteren forløb i stor Travlhed, og Arbejdet var vanskeligt og omstændeligt, da alt var af poleret Mahogni, Egetræ, Fugleøjetræ og ungarsk Ask. Det blanke blev børstet med pulveriseret Pimpsten og Terpentin for at gøres mat, og saa var det næsten altsammen ude af Vinkel, som Snedkerne sige, idet det var skævt til en eller anden Side paa Grund af Skibets Form og Runding. Om Foraaret begyndte vi at blive færdige paa Værkstedet, og ude paa Skibet var der fra Vinteren af bleven arbejdet ved Opsætning af Lofter og det grovere Arbejde. Efterhaanden kom der flere og flere derover, og i Maj kom ogsaa jeg med.

Skibet laa jo ude ved Burmeister og Wains Skibsbyggeri paa Refshaleøen, og for at komme derover maatte vi møde paa Toldboden Kl. 6 for at blive sejlede over med 2 Dampbaade. Straks ved Ankomsten gik vi ind til Marketenderen (Beværteren) for at hente vort Øl, og saa gik vi ind gennem Porten, forbi Portneren, der skulde passe paa, at ikke nogen kom for sent eller gik før Tiden; men det gjaldt ikke os, der ikke vare Værftets Folk, men kaldtes private Arbejdere. Vi gik over den store Arbejdsplads, forbi Dokken, Beddingerne og de arbejdende Maskiner til Kejserskibet, der laa ved Bolværket. Det første Indtryk var, at alt var saa stort og mægtigt, som ikke set før, derpaa blev man næsten forvirret af den store Vrimmel af arbejdende Folk, der løbe ud og ind, op og ned, der var jo 4—500 Mennesker om Bord, og Trapper og Indgange vare stadig fulde af Folk, der skulde ud eller ind; man løb med Værktøj, Rør og Redskaber i Hænderne, saa det gjaldt at se sig for og passe paa.

Paa Hoveddækket, det er 1ste Dæk under Overdækket, hvor vi arbejdede, var der meget generende paa Grund af de mange Arbejdere, der skulde frem og tilbage forbi os, og det sinkede os ogsaa, da vi aldrig havde Fred at arbejde i; men vi bleve snart vante til det.

Kl. 8 peb Dampfløjterne, det var Tegn til Frokost, og nu gik der en Strøm af Folk til Marketenderen, medens vi og mange flere bleve om Bord og spiste, og derpaa gik vi op paa Dækket og saa os om. Hvor dog alt var stort og imponerende, Skorstenene vare 7 Alen i Tvermaal og Masterne $1^1/_2$ Alen ved Dækket. Skibet var 415 Fod langt med 5 Dæk for og agter. Maskinerne havde 12,500 Hestes Kraft. I Agterenden vare Kejserens og Kejserindens Kahytter og Spisesalonen, meget elegante med Paneler af hvidt Træ og andre kostbare Træsorter; men det bliver for meget at fortælle alt, hvad der var at se, kun dette var at sige, at det var et af de største Lyst- og Yachtskibe i Verden.

Ved de kejserliges og højere Officerers Kahytter var der Badeværelser med varmt og koldt Vand, og hele Skibet var fyldt med Rør til Damp, varmt og koldt Vand, Drikkevand og urent Vand, og det kostede meget Arbejde at sætte alt det op, saa at der intet var forkert, men alt paa sin Plads. Elektriske Lamper var der alle Vegne, og vi brugte 80 Glødelamper rundt om i Skibet til at arbejde ved hele Dagen.

Kl. $8^1/_2$ begyndte Arbejdet atter og varede til $12^1/_2$, da der pebes til Middag til $1^1/_2$. Vi søgte nu over i Marketenderiet for at faa en Kop Kaffe, hvad der ikke var saa let paa Grund af den store Søgning. Det var et underligt Syn i den vældige Spisesal at se 6—700 Mennesker sidde og spise og drikke, ryge og spille Kort, de fleste vare Smede, sorte af Røg og Sod. Saa gik vi i Reglen ud ad Porten og op paa Volden ved Øresund, hvor vi laa i Græsset og røg vore Piber, til Arbejdet igen begyndte.

Kl. 6 var det Fyraften, og vi skyndte os at blive vaskede og omklædte og komme ned til Baadene for at blive sejlede over til Toldboden eller Kvæsthusbroen.

De faste Folk sejlede over i 12 store Baade (Chalupper), der hver kunde rumme 50—55 Mand, og det var morsomt at se hele Flaaden sætte af og de mange Aarer slaa i Vandet. Om Lørdagen var det Fyraften Kl. 4, og saa gik alt saa gemytligt til, der var endogsaa en Lirekassemand, der spillede uden for Porten. Folkene drak og lo, og det hele gjorde Indtryk af en Festaften.

Saadan gik Dagene, og der var jo altid noget at se, snart et Skib, der skulde i Dokken, et stort Bassin, der blev lukket ved Porte og derpaa pumpet tomt, saa at Skibet laa paa det tørre for at renses og males i Bunden. Andre Skibe bleve halede op paa en Bedding ved Hjælp af meget stærke hydrauliske Maskiner eller Vandtryks-Maskiner, saa at de kom højt op paa Land for at repareres, males og renses.

En Dag blev Kejserskibet slæbt ind i Dokken, og vi fulgte med; vi sade nemlig og spiste vort Smørrebrød om Middagen, og da vi saa vilde drikke Kaffe, saa vi, at vi laa et godt Stykke fra Land, men stode paa Grund, saa det varede 3 Timer, før vi kom ind i Dokken og derpaa i Land for at drikke vor Kaffe.

Næste Morgen laa det store Skib tørt i Dokken og viste sig i al sin Storhed. Vi gik senere ned under Bunden, der var ganske sort af smaa Muslinger, som bleve skrabede af, og derpaa blev Bunden malet flere Gange og Skruebladene paasatte — de vare nemlig under en Maskinprøve revne af.

Paa selve Nybyggerbeddingerne laa et Par store Skibe under Arbejde, og de raske Smede sloge Pladerne paa med gloende Bolte.

Over alt var der arbejdende Maskiner, der klippede 1/2" Plader til som Papir, borede Huller eller bøjede Pladerne, og fra Fabrikken mærkede man Drønene fra Damphammeren, der smedede de store Jærnstykker.

Over alt var der Liv og Virksomhed, men et Sted var der Fred. Det var i en gammel Kahyt fra et Skibsdæk (et Ruf), der stod en gammel Tømrer, som ikke bestilte andet end at lave Hammerskafter til de Smede, der trængte til hans Hjælp, og det var en morsom tyk Mand med et lunt Smil over det fede Ansigt.

Der var ellers alle Slags Haandværkere, om end Smede og Maskinarbejdere vare de fleste. Der var Tømrere, Snedkere, Malere og lignende. Jeg traf 2 døvstumme Snedkere, der havde Plads paa Værftet, og vi traf oftere sammen om Middagen.

Skønt Arbejdet var besværligt og anstrengende derude, holdt jeg dog af Virksomheden der, og nu, da det er forbi, tænker jeg ofte paa de svundne Dage.

J.

Breve fra en døvstum.

(№ 5.)

Det var altsaa Onsdagen vi begyndte paa sidst, og den tilbragte vi udelukkende paa Udstillingen. Først bleve vi Kl. 10 fotograferede i en stor Gruppe med den store Udstillingsbygning i Baggrunden, derpaa spredte vi os om, det var sidste Dag, vi havde Adgang, og vi maatte se at faa alt set og bemærket, saa det blev en travl Dag for os. Da jeg var Snedker, gik jeg mit Fag grundig igennem. Jeg beundrede ogsaa den smukke Udstilling fra Døvstummeinstitutterne i Fredericia og Nyborg. Der var nydelige udskaarne Ting og smukke broderede Sager, ligeledes fra de blinde og aandssvage og de vanføre, der mangle et eller andet Lem eller ere vanskabte. Det bliver vist for langt at give en Beskrivelse af hele Udstillingen, der er altid saa meget smukt og godt, der overses i Travlheden, og enhver Ting kommer ikke altid til sin Ret, det forsvinder ofte i den store Masse. Det, der vækker mest Opsigt, er i Reglen de arbejdende Maskiner, de Maskiner, der ere i Gang og udføre et eller andet Arbejde. Blandt disse var der nogle sindrige Maskiner til at lave Tændstikæsker paa, der var 4—5, der hver besørgede sit Arbejde, den ene skar Finér eller Spaaner af en rund Klods, der blev drevet om mod en skarp Kniv, den anden skar dem til i Størrelser, den tredie lavede den ene Halvdel af Æsken og den fjerde den anden Halvdel, den femte pakkede Æsker i 10 Stk. Pakker. En Konvolutmaskine kunde lave over 50,000 Stk. i 10 Timer, forskellige Væve til Damask og Jaqvard, der vævede nydelige Mønstre i Tøjet. Snedkermaskiner til Døre og Vinduer. Brodere-maskiner, der paa Stedet syede nydelige Navn og lignende i Forklæder og Servietter. Mange elektriske Lysmaskiner. Jeg lagde Mærke til en elektrisk Gastænder, ved at trykke paa en Knap kunde man, hvor som helst, tænde et Gasblus. Saa var der en Grubeudstilling med Prøver af al Slags raa Malm, ogsaa guld- og sølvholdige Stene, Grubeværktøj, Vogne, Modeller og Billeder fra Gruberne. Derpaa Skovbrugudstillingen med Prøver af alle Landets Træsorter, Modeller af Savværker og en Mængde Billeder af Skovbrug og Tømmerbehandlingen fra alle Sverrigs Egne, man faar det Indtryk, at Skovbrug og Bjærgværksdrift ere de vigtigste Rigdomskilder i Sverrig. Ogsaa Fiskeriudstillingen var stor og interessant, med Redskaber og Baade til al Slags Fiskeri, ja, der var end ogsaa smaa Kanoner til at skyde Hvalfisk med, der bleve skudte med en Harpun eller Spyd, hvori der var fastgjort en lang Line for at fange Hvalen med. Rundt om paa den store Udstillingsplads var der en Mængde forskellige Bygninger. En havde Form af et stort Lys i Stage. I Foden af Stagen, der var som et lille Hus, var der en Stearinlysfabrik, saa var der Bygninger til Bageri, Pølsefabrik, Bogtrykkeri, Tobaks- og Cigarfabrik og mange flere. Der var store, smukke Bygninger fra Hæren og Flaaden med Modeller, alle Slags Vaaben, nyere og ældre, Skibe og Kanoner, et helt Lazareth, Sygehus med Senge og alt Tilbehør. Fyr og Fyrtaarne. En af de største Bygninger var dog Husflidsudstillingen. Her var en Uendelighed af smukke udskaarne og syede Sager. Skole- og Gymnastikredskaber, Bøger, Værktøj til Husflid. Her var nok at se og lære for dem, der holder af denne nyttige Gerning, som er alt for forsømt i Danmark. Ja, I skulde blot se, hvad de svenske Børn kunne udrette, det er næsten utroligt, selv Lapperne mødte med nydelige Skindsko og Arbejder. Desværre faar man næppe Tid til at studere alt igennem, der er saa uhyre meget, som var værd at beundre, men Tiden er knap, og alt skal ses. Hver Morgen kunde man se Flokke af Skolebørn, der bleve viste om af Lærere og Lærerinder. Der var ogsaa en Del Foreninger, der besøgte Udstillingen i Fællesskab, enhver havde sit Mærke eller Emblem med Sløjfe i danske, svenske og norske Farver. Da vi vare der, var der to danske Foreninger foruden os og Socialdemokraterne, og vi kunde saaledes kende vore Landsmænd paa deres Sløjfebaand.

Om Aftenen samledes vi for at tage Afsked med Hr. Abrahams og 30—40 andre, der skulde rejse hjem den Aften. Vi andre bleve til Torsdag Aften.

Om Torsdagen var jeg først en Tur rundt i Byen, senere fulgte jeg med 20—30 andre ud til »Stora Bryggeriet«, der ligger en halv Mil fra Byen. Der bleve vi viste om af nogle Inspektører, saa først den store Aftapningsanstalt, hvor Tusinder af Flasker bleve skyllede og fyldte med Øl, derpaa selve Bryggeriet med Maskiner, Afkølingsrum, Lagerkældere og Lofter, til sidst samledes vi i et større Rum ved Laboratoriet, hvor der blev dækket Bord med Kiks og alt det Øl, vi kunde drikke, alt var gratis. Om Eftermiddagen var jeg oppe i Skandsen for sidste Gang, og derpaa gik jeg ud til Manilla for at tage Afsked og hente mit Tøj. Om Aftenen rejste vi, og paa Stationen var der fuldt med Folk, man sang, raabte Hurra og svingede med smaa Dannebrogsflag. Derpaa gik det af Sted i Nattens Mørke Et Uvejr saas i Frastand med mange Lyn, vi vare trætte, og Stemningen noget mat, men hen ad næste Formiddag vare vi livlige igen, og der var nok at fortælle hinanden. Kl. 1 vare vi i Malmø, og da Klokken var 4, vendte jeg tilbage til Hjemmet, modtaget med mange Omfavnelser af Kone og Børn, der vare nysgerrige efter at se, hvad Fa'r havde med. Enhver fik sit,

Alderdomshjemmet for døvstumme.

Mo'r fik en Sølvbroche, vunden paa en Tombola, og de andre fik hver sin lille Ting, og saa blev der Glæde over hele Linien, og jeg maatte fortælle, hvad jeg havde oplevet, og nu har jeg fortalt »Effata«s Læsere, efter fattig Evne, hvad jeg kan, og haaber at noget vil have Interesse for dem.

J. M.

†

Agathe Marie Andersen.

Den 1ste Februar afgik forhenværende Elev af det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia Agathe Marie Andersen ved Døden i sit Hjem i Roum i en Alder af 24 Aar. Den afdøde havde ved sit venlige Væsen og sin blide, elskværdige Karakter forstaaet at vinde alles Kærlighed, og Efterretningen om hendes Død blev ogsaa derfor modtaget med stor Deltagelse. Agathe Andersen blev konfirmeret 1890, og efter sin Konfirmation opholdt hun sig hos sin Moder, hvor hun ernærede sig ved Skrædersyning, hun var en flink og dygtig Syerske. Sidste Foraar blev hun haardt angreben af en Lungebetændelse, og siden den Tid har hun aldrig været rigtig rask. Vel besøgte hun Instituttet i Fjor Sommer sammen med sin Forlovede, Marius Bondesen (hendes tidligere Klassekammerat), men hun var den Gang saa svag, at det stod os alle klart, at hun neppe vilde leve længe, en Formodning, der ved et Brev, hun senere skrev til Instituttet, ogsaa bekræftedes. Hun omtalte nemlig deri selv sin forestaaende Død, men from og gudhengiven, som hun altid havde været, saa hun den i Møde med fuld Fortrøstning. Lyst og venligt er det Minde, hun efterlader sig, og derfor vil det ogsaa blive bevaret i kærlig Erindring af alle dem, der have kendt hende.

Begravelsen, hvortil der sendtes Kranse fra Forstanderen og en Del af Personalet, fandt Sted Torsdagen den 8de Februar.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

Omstaaende Billede af »Alderdomhjemmet« er os velvilligst overladt af »Smaabl. for døvst.«.

Til Minde om Hs. Exc. daværende Kultusminister Bardenfleths Besøg paa Fredericia-Instituttet den 1ste Novbr. 1895 havde Instituttet for nogle Maaneder siden tilstillet Excellencen et smukt Tobaksbord, udskaaret paa Drengenes Haandgerningsskole. Ministeren havde givet Tilladelse til, at det først maatte udstilles i Stockholm. Forstanderen har i den Anledning fra Ministeren modtaget en i de venligste og mest anerkendende Udtryk affattet Takskrivelse.

Hovedbestyrelsen for det norske lutherske Indremissionsselskab har udsendt Opraab for at indsamle Bidrag til Opførelsen af »et Hjem for forsømte døvstumme« Norge. Man mener, at der i Norge findes omtr. 250 døvstumme, som dels ikke have nydt nogen Undervisning og dels ere sunkne saadan tilbage i aandelig Sløvhed, at de ikke have nogen klar Forestilling om vor himmelske Faders Kærlighed og vor Frelser Jesus Kristus. Hjemmet tænkes opført i Nærheden af Kristiania. I dette Hjem vil man saa prøve paa at samle de ikke-underviste døvstumme og søge at lede dem til Frelseren. Saa vidt muligt vil man se at begynde med de ældste.

Det fjerde nordiske Abnormskolemøde tegner til at blive meget interessant. Mange Emner, der have stor Interesse for Abnormskolen, ere allerede anmeldte til Forhandling. Sammen med Mødet vil blive foranstaltet en Udstilling af Elevarbejder.

Forstander for den kgl. Døvstummeskole i Nyborg, G. Forchhammer, har udsendt Beretning for 1896—97. I Skoleaaret var Elevantallet 82. Den 15. Juli 97 konfirmeredes 17, og der overflyttedes den 1ste September fra Fredericia 12 Elever, saa at Skolen den 1ste September 1897 havde et samlet Elevantal af 77. Hver Elev har kostet 757 Kr.

Den døvstumme Skomager, der for nogen Tid siden anholdtes af Politiet i København for et Tyveri af Fodtøj fra en Skotøjsforretning paa Vesterbro, er bleven idømt en Straf af 3 Gange 5 Dages Vand og Brød.

Julius M. Goldschmidt, Direktør for Aktieselskabet »Københavns Cirkusetablissement« og Forretningsfører for »Arbejdshjemmet for døvstumme Piger« fyldte forleden Dag 70 Aar.

Hans Chr. Hansen (konfirmeret 1896 fra Fredericia-Inst.) er bleven anbragt i Lære hos Porcellænsmaler Schmidt i København. Han tjener 2—3 Kr. om Ugen, efter som han har Arbejde til.

Michael Hansen (Herning) har haft et trist Efteraar, da han, efter hvad vi erfare, har mistet baade sin Moder og sin døvstumme Søster. De døde kort efter hinanden i Slutningen af 1897.

Thomas Madsen, der nu er Bagersvend, arbejder hos Bagermester Svendsen, Herluf Trollesgade 4, Gammelholm, København. Hans ugentlige Fortjeneste beløber sig til 8 Kroner foruden Kost og Logis.

Ane Johanne Jensen (konfirmeret 1889 fra Fred.-Inst.) blev Onsdagen den 26. Januar gift med den døvstumme Maler P. Chr. Pedersen (konfirmeret fra Inst. i København). Det unge Par bor i Dalgasgade Nr. 22, 3. Sal Aalborg. Fra døvstumme Kammerater i Aalborg modtoge de flere smukke Brudegaver.

Hr. Lærer Schiellernp har i det nye Aar haft den store Sorg først at miste sin Søster, og nu ogsaa sin gamle Fader.

Grundstensnedlæggelsen ved Alderdomshjemmet for døvstumme overværedes for Fredericia - Instituttets Vedkommende af Hr. Inspektør Polke.

Redaktionsudvalget bestaar af:
Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri, Fredericia.

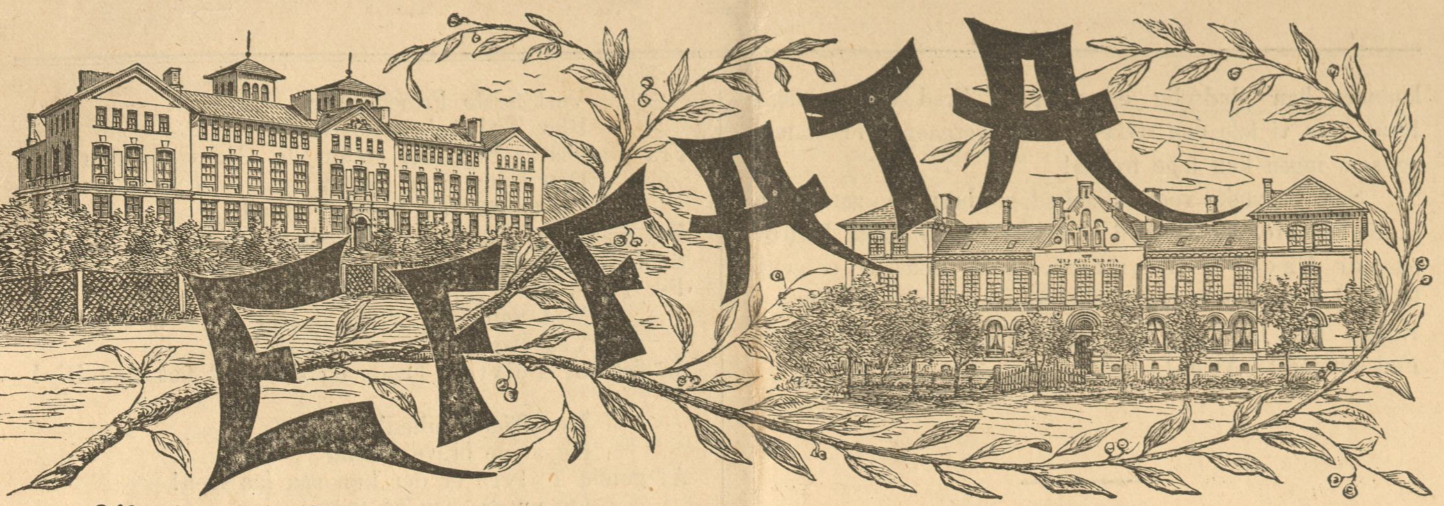

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, opførte efter Talemetoden"

Nr. 7. | April 1898. | 5. Aarg.

Søndagen efter Paaske.

»Da bleve Disciplene glade, at de saa Herren.« (Joh. 20, 20.)

Dagens Evangelium viser os, hvorledes Jesus samme Aften, som han var opstanden, kom til sine Disciple. Han længtes efter at samles med sine Venner, dem, som havde troet paa ham og fulgt ham gennem Fornedrelsesstanden.

Han vilde nu aabenbare sig for dem i sit Opstandelseslegeme, at de skulde se og vide, at han havde sejret over Døden. Han vidste jo, hvor han kunde finde dem, skønt de havde forsamlet sig hemmelig af Frygt for Jøderne. Han længtes efter at bringe dem Trøst og Mod; thi det var for deres Tros Skyld, at de bleve forfulgte.

Dersom de ikke vilde tro paa den korsfæstede Frelser, saa behøvede de ikke at være bange for Folket; men denne Tro kunde og vilde de ikke slippe. De følte nu mere end nogen Sinde, at de elskede Jesus over alt andet.

Allerede medens de havde deres kære Mester hos sig, følte de ofte, at de ikke kunde undvære ham, der i al Nød og Forlegenhed vidste Raad og kunde hjælpe dem. Skulde de betale Skat, saa lod han Peter fange en Fisk, i hvis Mund der laa et Pengestykke; vare de sultne, saa bespiste han dem, og naar de ængstedes for Storm og Bølger, saa stillede han disse, og alt blev roligt igen. De følte ogsaa den Gang, at uden ham manglede de det bedste, og derfor sagde Simon Petrus: »Herre, til hvem andre skulle vi gaa hen, Du haver det evige Livs Ord!«

Den Gang søgte de Hjælp og Støtte hos ham, men de havde kun modtaget af hans Rigdom, og der var derfor megen Egenkærlighed deri. Medens han altid vandrede med dem, havde de endnu ikke ret forstaaet, at han var sand Gud, kommen til Verden for at frelse Menneskene, og tillige sandt Menneske, iført et sanseligt Legeme for at prøve Fristelser og Lidelser lige som vi. De forstode ikke, at den rene og hellige var gjort til Syndoffer for uretfærdige Mennesker.

Men efter at de havde set ham frivillig og sagtmodig gaa i Døden og ofre sig selv, saa havde de lige som set al hans uendelige Kærlighed og Barmhjertighed samlet i et Billede, som de ikke kunde glemme. Nu vidste de, at det største af alt var at tjene ham og følge ham efter, og de ønskede kun at faa Mod og Kraft til at leve efter hans Vilje. Derfor samledes de i Bøn og Tak, skønt det kunde føre dem i al Slags Fare, til Fængsel og Død.

Og saaledes vil det ogsaa gaa os, dersom vi ere hans rette Disciple. Vi have hele vort Liv modtaget alle gode Gaver af hans Haand; men først naar vi ret have faaet Øje paa al den Kærlighed, hans Lidelse og Død for os har indeholdt, og den Kraft, som derfra udgaar for os til evigt Liv, saa først bliver Kærligheden i os brændende og gør det let for os at bringe vor Egenkærlighed og Magelighed som Ofre for at tjene ham.

Saa ville vi hellere spottes af ugudelige Mennesker og lide Nød og Fare end miste vor bedste Ven og Livet med ham.

Naar denne Følelse bliver rigtig levende i os, saa vi véd i vort Hjerte, at vi ikke kunne undvære eller slippe vor kære Frelser, da have vi den Tro, som tager imod ham og alle hans Gaver, og saa kommer han til os, lige som han kom til Apostlene Paaskedags Aften. Lige som han bragte dem et Pust fra Paradisets Land, hvor han havde været hos Faderen mellem sin Død og Opstandelse, bragte dem Fred i Hjertet, Kraft og Mod, saaledes vil han ogsaa komme til os med de samme Naadegaver og tage Bolig i os. De fik Kraft til at fornægte sig selv og tage deres Kors op og følge ham efter, derfor bleve de glade, og al deres Frygt var forsvunden.

Dersom vi have et levende Ønske om at tjene ham og leve for ham, saa skal han aabenbare sig for os, og ofte, naar det ser allermørkest ud omkring os, og vi synes, der er kun Sorg og Modgang til alle Sider, saa

kommer han pludselig og giver os Fred og Aandens Kraft, saa vi føle den »Glæde, som overgaar al Forstand«, og som ingen kan tage fra os!

Saa begynde vore Glædesdage hernede, som ikke skulle ophøre, før vi med ham fare op til hans Fader og vor Fader i Himmelen, hvor Glæden er evig, fordi al Synd og Sorg er udelukket, og vor Frelser og Konge har lagt alle sine Fjender under sine Fødders Fodskammel! Amen!

Fra Fredericia.

Lørdagen den 26de Marts fandt der en Festlighed Sted her i Fredericia, som det sikkert vil glæde især dem af mine døvstumme Venner, der ere udgaaede fra Fredericia-Instituttet, at høre lidt nærmere om.

Den Dag var det netop 50 Aar siden 12te Bataillon, der har haft Garnison i Fredericia i 113 Aar, drog ud for at kæmpe mod de slesvig-holstenske Oprørere.

Hele Fredericia By føler sig nøje knyttet til sin Garnison, og alle de ærefulde og stolte Minder fra Krigene i 1848-49-50, som 12te Bataillon i disse Dage har særlig Grund til at mindes, fylde derfor enhver Mand og Kvinde indenfor Fredericia Volde med Stolthed og Glæde.

Det er dog ikke blot her i denne By, at Minderne fra Kampene for 50 Aar siden bringe Hjerterne til at slaa med større Varme. Nej, enhver dansk Mand og Kvinde — ung eller gammel — fyldes med Begejstring og Taknemmelighed for de Mænd, der den Gang gik modige og syngende i Kampen for Konge og Fædreland.

Alle I døvstumme, som ere konfirmerede her fra Instituttet eller fra Nyborg, ere sikkert ofte ilede ud paa Gaden, naar Soldaterne kom hjem fra Øvelserne med fuld Musik. Og der er vel mange af Eder, som selv have ønsket at blive Soldat; thi det ønsker jo enhver rask Dreng. Soldater kunne I imidlertid ikke blive, saaledes som den hørende; men hvad I kunne, det er at elske Eders Konge og Fædreland. Det er en daarlig Mand og Kvinde, der ikke elsker sin Konge, sit Land og sit Folk.

Ethvert Menneske elsker sit Hjem, selv om det er lille og fattigt. I huske sikkert allesammen, hvordan I jublede og sprang omkring af Henrykkelse, naar Sommerferien kom, og det hed: »I Morgen skal I rejse hjem.« Men vort Fædreland det er jo netop alle disse mange smaa og store Hjem, som ligge indenfor Danmarks Grænse. Danmark er vort Hjem, og dette kære Hjem kunne vi elske lige højt og lige varmt, hvad enten vi ere hørende eller døvstumme.

Det vil derfor sikkert glæde vore døvst. Læsere, der saa ofte have betragtet Kæmpegraven, Landsoldaten, Olaf Rye og Bülow, at høre lidt om, hvorledes 12te Bataillon fejrede Mindet om Udrykningen til Kampen 1848.

Højtideligheden foregik i Eksercerhuset ved Østerstrand.

Efter at Bataillonens Chef, Oberstløjtnant Jessen, havde budt velkommen, udbragte Oberst Baggesen et Leve for Hans Majestæt Kongen. Da derpaa Oberstl. Jessen havde udbragt et Leve for vort Fædreland, blev nedenstaaende Sang af Dr. Langgaard afsungen:

Vort første Friheds-Aar
Blev Tolvte's fejre Vaar!
Fra Danmarks Sejrs-Sol endnu sin Glans den faar!
Den føddes i en Stund,
Da trindt ved Bælt og Sund
Det gæred' i Nationens allerhelligste Grund.
Som Tolvte mødte først — der, hvor Faren mest var nær,
Fik Plads den i Avantgarden *) i den danske Hær!
Med Sang den drog af By!
Ved Bov den vandt sit Ry!
Ja det var Tolvte's Daab, og der faldt tæt med Bly!

Men Tiden rulled' hen, —
Og af de brave Mænd
Af gamle Tolvte er der kun saa faa igen!
Og nu er svag og træt
Den Arm, som før saa let
Og modigt slog et Slag for gamle Danmarks Ret!
Men mellem Livets Minder der lyser frem et Blad,
Som endnu vist kan gøre det gamle Hjerte glad:
En festlig smykket By!
Det første Vaabengny,
Som vinked' dem til Bov, til Sejrens Morgengry!

Naar Kampens Lur engang
Saa maner med sin Klang
Og Fanen atter samler over Dannevang,
Vil hver en rask Soldat,
Hver trofast Kammerat
I Trøjen atter møde til sin Pligt parat!
Og spørger man saa Tolvte, om den — sin Fortid tro —
Vil atter frem i Fronten, dens Jenser synge: Jo!
Vi kæmpe alle Mand —
Det bedste, som vi kan!
Det skylde vi vor Konge og vort Fædreland!

Kaptajn Lund udtalte derefter: »Det var en stor og mærkelig Tid for 50 Aar siden. Harmen **) over Oprøret vakte Nationalfølelsen ***) i en sjelden høj Grad, og Folket saa med Tillid hen til Hæren. Baade denne og Folket var gennemtrængt af Fædrelandskærlighed, Mod og Offervillighed, og at 12te Bataillon var gennemtrængt af de samme Følelser, ville de her tilstedeværende gamle Veteraner †) kunne bevidne.

Vi se det ved Bov, hvor den første Gang var i Ilden og slog Fjenden, vi se det ved Slesvig, hvor den med beundringsværdig Sejghed forsvarede sine Stillinger, og vi se det ved Kampen paa Dybbøl Banker, hvor Bataillonens tapre Fører, Oberstløjtnant Morgenstjerne faldt.

Ogsaa næste Aar, 1849, indlagde Bataillonen sig Hæder ved sin Deltagelse i Kampen ved Ejstrup og Kolding. Det blev den en stor Sorg, at den ikke fik Lov til at følge Rye, da han undsatte Fredericia. Endelig skal jeg minde om Bataillonens Deltagelse i Istedslaget, hvor Chefen, Oberst Læssøe, faldt. Læssøe var den i Hæren, som man saa hen til med de største Forhaabninger, og hans Død vakte derfor stor Sorg.

Se vi tilbage, føle vi Stolthed over, hvad der udrettedes, og vi maa nære dyb Taknemmelighed imod dem, der var med til at riste de hæderfulde Runer i vor Historie. En inderlig Tak til alle den Tids Mænd, hvad enten de faldt paa Ærens Mark, eller de leve blandt os endnu. Et Leve for den Aand, der bragte disse Mænd til at udrette saadanne Ting! Gid den Aand aldrig maa uddø! Leve Aanden fra 1848! (Hurra!)

*) De første — Fortroppen.
**) Vreden.
***) Følelsen af, at vi høre til et Folk, Fædrelandskærlighed.
†) De gamle Soldater fra 1848-49-50.

Borgmester Scharling bragte en Hilsen fra Byens Borgere til 12te Bataillon, der i saa mange Aar havde været knyttet hertil Byen. Da Bataillonen i Dag for 50 Aar siden skulde drage ud, vèd vi, at Byens Borgere stillede Befordringer til Raadighed. Dette var saa naturligt, og det vilde andre ogsaa have gjort i den Tid, hvor alle kappedes om at yde deres Skærv til Fædrelandets Forsvar. Men naar Fredericia Borgere den Gang fulgte Bataillonen paa Vej, saa var det sikkert med en dybere Følelse, en Følelse, som den en Moder nærer for sin Søn. Disse Følelser have stedse under det lange Samliv været fremherskende. Garnisonens Mandskab skifter vel, men de faste Rammer*) blive tilbage og dele med os Forhaabningerne om Fremgang for vor By. Derfor ønske vi at bringe vor Hilsen paa denne Dag med Ønsket om, at det gode Samliv endnu i mange Aar maa blive fortsat. Og tillige ønske vi, at om der atter skulde komme alvorlige Tider for vort Fædreland, 12te Bataillon da, som for 50 Aar siden, maa være blandt de første til at rykke ud og bringe Sejrens lysende Sol til at skinne gennem Taagen. Med dette Ønske et Leve for 12. Bataillon! (Hurra!)

Oberstløjtnant Jessen bragte paa Bataillonens Vegne sin dybeste Tak for disse Ord og dette Leve. Bataillonen har været her i Byen i 113 Aar, og det er naturligt, at den holder af Byen, som en Søn holder af sin Moder. Et Leve for Mindernes By, den historiske By, den vindskibelige By med Ønsket om, at Byen som tidligere maa kunne undgaa de Kriser, der maatte true den! (Hurra!)

Efter at Bataillonschefen til Slutning havde takket de tilstedeværende, var Paraden forbi.

C. Joh.

For 50 Aar siden.

9de April og 23de April.

Den 9de April 1849 angreb den danske Hær Oprørerne ved Bov, og efter en livlig Fægtning blev Fjenden aldeles slaaet og jaget paa Flugt, Kampen fortsattes helt ind i Flensborg, hvor Insurgenterne**) skøde fra Husene; men snart vare de ogsaa drevne herfra. Prinsen af Noer der havde lovet sine Soldater at være i Spidsen for dem paa Ærens Dag, flygtede til den prøjsiske Konge, hvem han bad om Hjælp

Den 10 April holdt Frederik VII under Befolkningens Jubel i Spidsen for Fodgarden sit Indtog i Flensborg. Derefter drog den danske Hær Syd paa og besatte Slesvig og Dannevirke. — Nu kom imidlertid en stor prøjsisk Hær op mod Dannevirke for at hjælpe Oprørerne. Den 23de April, første Paaskedag midt under Gudstjenesten, angrebe de. Mange danske Soldater vare i Kirke, da der blev slaaet Generalmarch. Hurtig løbe de ud og hentede deres Vaaben, hvorefter de samledes paa Stillingspladserne. Saa førtes de frem paa Thyras gamle Grænsevold for at kæmpe mod Fjenden. Tappert forsvarede de Volden, dyrt Blod blev udgydt; men Overmagten var for stor. De danske maatte gaa tilbage til Isted og Katrinebjerg Skove, hvor de trætte Soldater søgte Hvile ved de blussende Bivouakbaal. Der var dog en frejdig Stemning over Hæren; thi alle følte, at de havde gjort deres Pligt

»Vegen er for Overmagt
liden Flok til sidst;
men af Danmarks Ære
den haver intet mist'«

V. L.

*) Officerer og Underofficerer.
**) Oprørerne.

New Zealand.

Samme Aar jeg blev døvstum som 11 Aars Dreng for 31 Aar siden, blev jeg ogsaa paa en Maade forældreløs, idet mine Forældre, for hvem det var gaaet tilbage, besluttede at udvandre til New Zealand eller paa Dansk Ny Zeeland, for at prøve Lykken i det fjerne Land. De toge mine 3 mindste Søskende med; men mine 2 Brødre og jeg bleve her tilbage. Min ene Broder er for 20 Aar siden ogsaa rejst til Ny Zeeland. Det var en lang Rejse og varede 3 Maaneder med Sejlskib. Nu kan man rejse paa 6—7 Uger med Dampskib.

Naar I have Eders Landkort over Avstralien for Eder, ville I bemærke den store, langstrakte Ø Øst for Avstrallandet. Det er egentlig 2 store Øer og nogle mindre, ialt omtrent 5000 □ Mile.

Denne Øgruppe er Ny Zeeland og tilhører England, men er en selvstændig Koloni med egen Landsbestyrelse og Guvernør eller Vicekonge.

De indfødte, som kaldes Maorier, vare tidligere grusomme Menneskeædere; men nu ere de næsten alle kristne og under Englændernes Kontrol. Her, som over alt, hvor Evropæerne bosætte sig, gaar det tilbage med Naturmenneskene, der ikke kunne trives ved Siden af de civiliserede Mennesker; men endnu er der mange tilbage, da Englænderne optræde humant*) imod dem og kun passe paa, at de ikke forlade de Egne, der ere bestemte for dem, og ikke gøre Nybyggerne Skade og Fortræd.

Klimaet paa Ny Zeeland er tempereret, omtrent som i Italien. Vinteren er ikke koldere end April her i Danmark; men Sommeren er temmelig varm. Dog mildnes Varmen af de friske Søvinde, der afkøle Luften.

Alle Slags Frugter trives godt, saasom Æbler, Pærer, Kirsebær, Jordbær, Meloner, Ferskner og Vindruer. Landet er bedækket med store Skove og Bregnekrat. Der er mange Fugle, men ingen Rovdyr. Der var tidligere af Pattedyr kun Svinet, nu er der indført al Slags Kvæg, Heste, Faar, Kaniner, Hunde, Katte og al Slags Fjerkræ. Kaninerne ere dog kun til Skade, da de have forvildet sig, og da de formere sig utroligt, er det næsten umuligt at indskrænke Antallet. De æde Græsset og Planterne paa Marken og grave Huler i Jorden. Man fanger en Mængde, men det nytter ikke. Faareavlen er meget vigtig, og der udføres store Mængder slagtet Kød med Skibe, der have Afkølingsrum, saa at Kødet er frosset under Vejs og ganske friskt ved Ankomsten til England. Et stort Dampskib kan tage 35,000 slagtede Faar i en Ladning.

*) mildt, venligt, menneskeligt.

Landet er frugtbart, og i Bjærgene findes forskellige Metaller, Guld, Sølv og Kul. I Jorden opgraves meget Kaurigum eller Rav, der findes ved gamle, 1000-aarige Trærødder fra Fortidens Skove. Mange Mennesker leve af at søge efter det. Min Fætter, som har været derovre, havde flere store, smukke Stykker med hjem. Det ligner Rav og er smukt og klart, men ikke saa haardt som Rav. Det kan forarbejdes til Smykker, og man kan lave en meget fin Strygelak af det.

En Gumdigger eller Ravsøger kan tjene 36 Kroner om Ugen ved det. Men det er usikkert, og ikke alle ere heldige, og saa maa man have alt med paa sin Rejse rundt om i de ensomme Skove: Mad og Drikke for længere Tid.

Min Fætter oplevede et Æventyr engang. Han var med en Nordmand langt ude i Urskoven og sov i en Hytte, de fandt paa deres Vej. Saa om Natten udbrød der Ild i Hytten, og de maatte redde sig i det blotte Linned og derpaa løbe halvnøgen i Regn og Mørke en en lang Vej til de nærmeste Beboere. Al deres Ejendom brændte, saa det var et slemt Uheld.

Naar I have en Globus (Jordkugle), da kan man se at Ny Zeeland næsten ligger lige under os paa den modsatte Side af Jorden. Følgen heraf er, at naar vi have lange Dage, da er der Vinter hos dem, ligesom vi have Vinter, naar de fryde sig ved Sommeren. Ved Juletid holde Børnene Sommerferie og spise Jordbær hver Dag, og i Juli og August sidder man i Kakkelovnskrogen i Slud og Regn, lidt Tøsne falder ogsaa imellem; men det er som i April her i Landet.

Min Fader havde svært ved at finde sig en Stilling derovre, men det var i Reglen min Moder der sørgede for Familien. Hun var meget flink, gav Undervisning i Musik og Sang, holdt Koncerter med Hjælp af mine to Søstre, der sang og spillede, hun har i mange Aar været Organist ved en Kirke. Nu er min ene Søster gift med en velhavende Mand, og ved hans og mine Søskendes Hjælp sidde mine gamle Forældre nu i gode Kaar og leve lykkeligt sammen med Børnene og Børnebørnene. Folk forstaa saa godt at hjælpe sig selv derovre, ingen skammer sig ved sit Arbejde. Min Fader hjælper gerne min Moder med Vadsken, da hun maa skaane sine Hænder, og saaledes ere alle. Min yngste Broder er Bogholder ved et Aktieselskab, den anden er Formand ved en Guldmine i Vestavstralien, og min ugifte Søster er Lærerinde. Mine Søsterbørn have deres smaa Rideheste og komme ridende for at besøge Bedstemoder. I Juledagene holder man Selskaber i det Grønne eller køre ud paa en Tur i Skovene, saa har man alt med: Mad, Drikke og Kogeapparat. Man er ellers meget selskabelig og kommer ofte sammen, saa trakteres der med The og Kage og Buddinger. De unge synge og spille, og de ældre faa deres Kortspil.

Forholdene paa Ny Zeeland ere meget demokratiske (der er stor Lighed), Tjenestepigerne kaldes Miss eller Frøken og have mange Friheder og forlange mange. Min Søsters Pige forlangte 14 Dages Juleferie, saa at min Søster maatte se at hjælpe sig alene. Det havde til Følge, at da min Moder Dagen før Juleaften aflagde dem et Besøg; fandt hun hele Familien og min anden Søster ivrigt i Færd med at plukke de Gæs, de skulde spise Juleaften. Juleaften ere Værelserne pyntede med Kristtorn og der mangler aldrig en stor Plumbudding, der kommer brændende ind paa Bordet. Megen Frugt har man, og der er meget af al Slags Syltetøj. En yndet Fornøjelse er det at tage Søbade, og Vandet er ogsaa ualmindelig friskt. Naar Vandet synker ved Ebbetid, er Stranden bedækket med smukke Konkylier og Muslinger, som Børnene samle op.

Nu vil jeg ende for denne Gang, men vil gerne senere fortælle mere af, hvad jeg faar skrevet fra min Moder.

M.

Inden for Døvstummesektionen fremsættes af danske ved Abnormskolemødet i København 1898 følgende Forhandlingsemner:

1. Tiltrænges der en særlig Gudstjeneste for voksne døvstumme, og hvorledes bør den indrettes? — Pastor, Forstander Fr. Heiberg, København.
2. Hvad forstaar man ved svagt begavede døvstumme Børn, og hvorledes bør saadanne bedst undervises? — Inspektør H. J. Lassen, København.
3. Bør ikke en Pogeskole oprettes for døvstumme Børn i 5 Aars Alderen? — Lærer O. Chr. Jensen, København.
4. Hvilken Betydning bør der tillægges de voksne døvstummes Meninger om Døvstummesagens Ordning — Lærer O. Chr. Jensen, København.
5. Er der Trang til et fælles nordisk Tidsskrift for Døvstummeskolen — Cand. mag. F. Bech, København.
6. Maa det ikke anses for ønskeligt at der findes særlige Rejsestipendier for Abnormskolens Lærere. — Cand. mag. F. Bech.
7. Efter hvilke Principper bør en Ordbog for døvstumme skrives? — Cand. mag. F. Bech.
8. Den døvstummes Opdragelse og Udvikling i og efter Skoletiden. — Inspektør Hjalmar Keller, Nyborg.
9. Om Anvendelse af Lydskrift i Døvstummeskolen. — Forstander G. Forchhammer, Nyborg.
10. Forholdet mellem Skrift og Aflæsning i Døvstummeskolen. — Forstander G. Forchhammer.
11. Principperne for den første Sprogundervisning. — Forstander G. Forchhammer og Inspektør Hjalmar Keller.
12. Om Anvendelsen af Røntgens Straaler til Iagttagelse af ellers usynlige Organbevægelser. — Foredrag af Professor O. Jespersen, København.
13. Om Skolekøkkener. — Kommunelærerinde Frk. Eline Hansen, København.
14. Religionsundervisningen i Døvstummeskolen. — Inspektør F. L. Polke, Fredericia.
15. Døvstummeskolernes fremtidige Stilling til de afgaaede Elever. — Forstander G. Jørgensen, Fredericia.
16. Hvilke Erfaringer har man siden Kristiania-Mødet gjort med Hensyn til de døvstummes Oplærelse efter Talemetoden? Er man fremdeles af den Mening, at det store Flertal bør oplæres efter denne Metode? — Forstander G. Jørgensen.
17. Gymnastikundervisningen som Undervisningsfag i Døvstummeskolen og dens Betydning for Eleverne. — Forstander G. Jørgensen.
18. Tegneundervisningens Betydning for de døvstumme med Hensyn til det praktiske Liv. — Insp. K. Johansen, Fredericia.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden, afholdt den 20de Marts sin ordinære Generalforsamling paa den kgl. Døvstummeskole i Nyborg.

Da Foreningens Formand — Provst Hjort — var syg, overtog Næstformanden — Forstander Jørgensen — Ledelsen af Forhandlingerne.

Forstanderen gav først en Oversigt over de vigtigste

Begivenheder inden for Foreningen siden sidste Generalforsamling. Ved denne var der blevet nedsat et Udvalg for at undersøge Muligheden af og Betingelsen for Oprettelsen af en Efterskole for talende døvstumme. Efter at disse Undersøgelser vare førte til Ende. indgik Foreningen med et Andragende til Ministeriet, dels om et Tilskud af Statskassen, og dels om Tilladelse til, at Efterskolen maatte afholdes paa Døvstummeinstituttet i Fredericia. Ministeriet havde stillet sig overordentlig velvillig over for dette Andragende, og Forstanderen vilde derfor benytte Lejligheden her ved Generalforsamlingen til at udtale Foreningens ærbødige og hjærtelige Tak, baade over for det høje Ministerium og over for Rigsdagen, der havde bevilget de ønskede Penge.

Efterskolen varede fra 18de Juli til 8de August. Eleverne havde erholdt frit Ophold i Undervisningstiden, samt fri Rejse frem og tilbage. Naar Statstilskudet fradroges, var Foreningens Udgift til Efterskolen kun 68 Kroner, idet hele Undervisningen var ydet uden noget som helst Vederlag af Lærerpersonalet.

Denne Gang var der paa Efterskolen kun optaget mandlige Elever, som under Forstander Jørgensens Ledelse bleve underviste af Inspektørerne Polke og Keller samt Lærer Carstensen.

Undervisningen var væsentlig sket gennem Foredrag. Emnerne vare hentede fra Samfunds- og Statsforholdene, Sundhedslæren, Naturlæren, Historien o.s.v. Desuden var der gennemgaaet en Del praktiske Regneopgaver, særlig med Haandværkerstanden for Øje. Endelig var der holdt en Række religiøse Foredrag og hver Søndag Gudstjeneste.

Denne Efterskole — sikkert den første i Evropa — forløb paa den heldigste Maade.

I København har Foreningen aabnet et Hjem for talende døvstumme, hvor de kunne samles og erholde Bøger og Blade, men da navnlig holdes borte fra Værtshusene. Med Hensyn til Foreningens Status henvise vi til den trykte Beretning, der snart vil foreligge.

De afgaaede Bestyrelsesmedlemmer: Frk. Trap de Thygeson, Etatsraadinde Meulengracht, Provst Hjort, Pastor Chr. Møller og Dr. med Salomonsen genvalgtes med Tak for deres uegennyttige og dygtige Arbejde inden for Foreningen.

Det overdroges Inspektør Keller at udarbejde en Liste over samtlige talende døvstumme i Landet, samt Inspektørerne Keller og Johansen at undersøge Sygekasseforholdene for de fra Taleskolerne udgaaede Elever, efter som kun faa af Efterskolens Elever havde forsikret sig imod Sygdom.

Om Hyppigheden af Talelidelser har Professor Harald Westergaard nylig offentligjort en Afhandling i »Nationaløkonomisk Tidskrift«. Af 34.000 københavnske Skolebørn vare 800 eller 2,2 p. Ct. talelidende. Blandt disse vare de fleste stammende. Den næsthyppigste Fejl var »Fejltalen«, der viser sig ved, at de fleste Konsonanter ikke kunne udtales paa rette Maade. Disse to Mangler forekomme hyppigere hos Drenge end hos Piger. Derimod vare de forskellige Former af Snøvlen hyppigere i Pigeskolen, medens Læspen er omtrent lige almindelig hos Drenge og Piger

Det fjerde nordiske Abnormskolemøde. Mødets Sekretær har i Slutningen af Marts udsendt en Fortegnelse over de anmeldte Forhandlingsemner. Antallet af Forhandlingsemner inden for de forskellige Sektioner er meget forskelligt. Medens man saaledes i Døvstummesektionen maa se at arbejde sig igennem ikke mindre end 39, nøjes Blindesektionen med 3.

Forstander Heiberg har udgivet Aarsberetning om det kgl. Døvstumme-Institut i København fra 1896-97 Elevantallet har i Finansaaret i Gennemsnit været 70, og Udgiften til hver enkelt Elev har beløbet sig til 939 Kr. 95 Øre. Aarsberetningen indledes med et Forord af Professor Westergaard: »Nogle Bemærkninger om Hyppigheden af Døvstumheden«.

I »Tidning för Döfstumma« fortælles følgende sørgelige Historie. For nogen Tid siden blev en ung Mand dømt til 3 Maaneders Strafarbejde af Raadhusretten i Stockholm. Han havde aldrig kendt Fader eller Moder, aldrig haft noget Hjem og var døvstum fra Fødselen. Ved Døvstummeskolen i Bollnäs havde han faaet nogen Undervisning og lært ved Hjælp af Tegnsproget at gøre sig forstaaelig om de aller nødvendigste og mest dagligdags Ting. Noget Haandværk eller anden Virksomhed, hvorved han kunde tjene sit Brød, havde han aldrig lært. Da han kom ind til Stockholm, kendte han heller ikke et eneste Menneske, som kunde hjælpe ham til Rette. Han drev omkring i Byen og sultede.

Saa kom han en Dag til en Byggeplads. Efter at have set lidt paa Arbejdet, begyndte han ogsaa at tage fat. Han bar Tømmer og Sten op, lige som de andre Arbejdere, der stirrede forundret paa ham. I sit Tegnsprog fortalte han dem, at han vilde arbejde lige som de. Det fik han ogsaa Lov til; men hans hele Dagløn beløb sig kun til 75 Øre.

En Dag mødte han en ældre Dame paa Gaden. Hun gik med en Pengepung i Haanden. Den døvstumme snappede den og løb; men blev snart grebet.

I sit Tegnsprog fortalte han, at han var meget bedrøvet over, hvad han havde gjort. Han vidste, at det var Synd og var villig til at lide sin Straf.

Den gamle Frøken, som han havde bestjaalet, blev dybt rørt, da Tolken fortalte hende, hvad han sagde, og hun sørgede for, at han fik et Maaltid varm Mad og Kaffe, før end han førtes bort i Arresten.

Med dette Aar ophører Døvstummeskolen i Göteborg, der har bestaaet i omtrent 40 Aar. I Begyndelsen fandtes i denne lille Anstalt baade blinde, døvstumme og aandssvage Børn. Senere optoges kun døvstumme. Efter at Sverrig ved sin nye Lov er inddelt i Døvstummedistrikter, skulle døvstumme fra Gøteborg sendes til den store nye Anstalt i Wenersborg.

Tirsdag den 22de Marts fejrede Instituttet i Fredericia sin Stiftelsesdag paa sædvanlig Maade, Frihed hele Dagen samt »Kaffe og Wienerbrød« Kl. 4 for alle Eleverne.

Søndag den 20de Marts var Forstander Jørgensen samt en Del af Instituttets Lærere og Lærerinder i Nyborg i Anledning af Generalforsamlingen i vor Forening. Efter Forhandlingernes Afslutning tilbragtes nogle behagelige Timer sammen med Forstanderen og Lærerpersonalet i Nyborg.

Ved Døvstummeinstitutterne i Wien (Østerrig) har man i de senere Aar prøvet ved særlige Øvelser at udvikle de Rester af Hørelse, som enkelte døvstumme ere i Besiddelse af. Lignende Forsøg ere tidligere gjorte baade i Frankrig, Nordamerika og andre Steder, men uden at føre til noget Resultat.

Ørelægen Professor Urbantschitsch i Wien har imidlertid nu ved at benytte en ny Metode opnaaet langt bedre Resultater end tidligere, og det ikke blot med uegentlige døvstumme, men endogsaa med saadanne, som syntes fuldkommen døve.

Det siger sig selv, at det vilde være til stor Velsignelse for døvstumme, om det kunde lykkes at finde Veje til at udvikle den Rest af Høreevne, nogle af dem ere i Besiddelse af.

Selv en mindre Grad af Høreevne har ikke alene en

stor Betydning for de voksne døvstumme, der færdes blandt hørende Mennesker, men ogsaa for deres Udtale.

Helbredelse af døve og døvstumme ved Mikrofonografen. En af de smukkeste og sindrigste Opfindelser, som den berømte Amerikaner Edison har forbavset Verden med er Fonografen. Dette Apparat kan opfange den menneskelige Tale, Sang, Musik og gengiver det alt sammen. I forskellige Blade fortælles nu, at en Franskmand ved Navn Dusand for et Aars Tid siden — ved at gaa ud fra Fonografen — har konstrueret et Apparat, som han kalder Mikrofonograf. Ved Hjælp af dette Apparat mener han at kunne vække og udvikle Høreevnen hos de døvstumme, der endnu have bevaret nogen Rest af Høresansen.

Til Hjem for forsømte døvstumme i Norge er der købt en Ejendom i Nærheden af Kristiania. Huset indeholder 15 Værelser foruden Pigekammer og Køkken; men der er Plads til at udvide Bygningen. Det er Hensigten at aabne Hjemmet nu i Løbet af Sommeren.

(D. d. Blad).

Hs. Maj. Kongens 80-aarige Fødselsdag fejredes paa Fredericia-Institutet paa sædvanlig Maade. Efter at Eleverne havde nydt Kaffen med Wienerbrød til, talte Forstanderen til dem og udbragte et Leve for Kongen, og alle raabte 9 Gange Hurra.

Ligeledes fejredes Dagen paa Døvstummeskolen i Nyborg ved en lille Festlighed Onsdag den 13de April. Alle Børnene beværtedes med Chokolade og fik Lov at danse en Times Tid bag efter. Et af Forstanderen udbragt Leve for Kongen besvaredes med et kraftigt Hurra.

Anton Petersen har faaet 20 Kr. i Præmie ved teknisk Skole i Odense samt en Sølv-Slipsnaal, der forestiller Odense Bys Vaaben. Endvidere har den tekniske Skole købt en af hans Tegninger for 15 Kr.

Andreas Kofoed tjener paa Ellebygaard paa Bornholm. — Marie Skovlund er stadig i Tjeneste hos Kammerraad Thomsen i Kolding, ligesom Marie Svendsen endnu tjener paa Aandssvageanstalten »Karens Minde« ved København. — Jens Marius Hansen er rejst til Horsens for at blive mere uddannet i Sadelmagerhaandværket. — Poul Poulsen er Drejer. Han har sit eget Værksted og arbejder for Snedkrene i Kolding.

Jep Bojsen Jepsen (Fred. Inst.) er for Tiden meget syg. Ved Juletid fik han Influenza. Sygdommen slog sig paa Hovedet, og det bliver maaske nødvendigt at anbringe ham paa en Sindssygeanstalt.

Fra Anders Chr. Andersen (Fred. Inst.) have vi modtaget følgende:

Lad det Hjem saa være
End lidt ungt og smaat,
Gæsterne er kære,
Hjertelaget godt;
Gid det derfor blive
Stort og rigt engang,
Saa at det kan give
Bod for manges Trang.

»Leve Klubforeningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden.«

Knud Dichmann, der har staaet i Snedkerlære i Haderslev, er nu kommen til en anden Mester, som bor i Bredebro i Nordslesvig. Han skal være der i tre Aar.

Anders Dichmann, der er Kurvemager, bliver Svend til førstkommende 1ste November.

Marius Bondesen (Fred. Inst.) er flyttet til Varde, hvor han har faaet Arbejde hos Skomagermester Brender. Han bor i Højskolehjemmet.

Den døvstumme Snedker Julius Møller i København har af Bestyrelsen for Larsens Legat faaet tildelt et Stipendium paa 400 Kr. til en 4 Ugers Rejse i Udlandet.

Skomagersvend Carl Anton Jensen (Fred. Inst.) har faaet Arbejde i København.

Den 23de Marts overflyttedes to døvstumme Elever, Broder og Søster, fra Instituttet i Slesvig her til Fredericia. De ledsagedes af Hr. Døvstummelærer Levit, der vistnok erindres af mange af vore ældre Elever, da han oftere har aflagt Besøg her paa Instituttet. Den lille Pige, der er ca. 11—12 Aar, taler allerede godt Tysk.

I Tyskland fandtes der i Aaret 1897 28,721 døvstumme.

I England har Frelsens Hær nu ogsaa begyndt at arbejde blandt de døvstumme. Begyndelsen er gjort i Byen Glasgow.

I London har man begyndt at tænke paa at indrette en Børnehave for døvstumme Børn i en Alder fra 4—6 Aar. I Børnehaven er det Meningen at benytte baade Tegn og Tale.

Det til Fordel for Alderdomshjemmet bortloddede Maleri

er vundet paa Nr. F 977 og kan afhentes hos Murermester Schioldann, Vestre Boulevard 33, København.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri, Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden"

Nr. 8. | **Maj 1898.** | **5. Aarg.**

Døvstummeundervisningens Ordning i Sverrig.

Det er omtrent 125 Aar siden, at de to første Døvstummeskoler stiftedes, henholdsvis i Tyskland og Frankrig. Her i Danmark oprettedes den første Døvstummeanstalt ved kgl. Resolution af 1807 og faa Aar senere anordnedes der Skoletvang for alle Landets døvstumme Børn, et stort og uundværligt Gode for Ordningen af et Lands Døvstummeundervisning.

Det er langt fra alle Lande i Evropa, som ere saa heldig stillede. Saaledes findes der i Tyskland endnu ikke Skoletvang for døvstumme. Derimod har i de senere Aar baade Sverrig og Norge faaet deres Døvstummeforhold ordnede ved Lov og de indtage nu lige som Danmark en Plads i forreste Række blandt Evropas Stater.

For Norges Vedkommende ordnedes de abnorme Børns Undervisning ved Lov af 8de Juni 1881 og Tillægslovene af 4de Juni 1892 og 2den Maj 1896.

I Sverrig ordnedes Døvstummeundervisningen ved Lov af 31te Juni 1889.

Efter det svenske »Tidskrift för döfstumskolan« anføre vi her nogle af denne Lovs vigtigste Bestemmelser. For det første indførtes der Skoletvang for alle døvstumme Børn i Undervisningsalderen. Forældre og Værger paalægges det at indsende de døvstumme Børn paa den Tid, hvor de netop ere mest modtagelige for Undervisning. Tidligere var der mange Forældre, som beholdt Børnene hjemme, indtil de vare ældre og derfor langt vanskeligere baade at oplære og opdrage. For at hjælpe paa dette uheldige Forhold oprettedes der Skoler for overaarige døvstumme, der vare ude over den egentlige Undervisningsalder; men disse Skoler ville nu lidt efter lidt forsvinde.

Skoletiden er bleven 8-aarig, lige som her i Danmark, og Loven paabyder, at **Talemetoden** skal anvendes i første Række for alle Børn.

Hele Landet er blevet inddelt i Distrikter, der ere saa store, at det Antal døvstumme Børn, der findes indenfor ethvert af disse Distrikter, er tilstrækkeligt stort til, at en hensigtsmæssig Fordeling af dem kan finde Sted. Derved opnaas den store Fordel, at ethvert døvstumt Barn kan faa en Undervisning, som er nøje afpasset efter dets Evner og Anlæg.

Hvert Distrikt er forpligtet til at skaffe nødvendige og hensigtsmæssigt indrettede Skolelokaler. I de senere Aar er der da ogsaa opført flere nye Døvstummeskoler, og over alt hører man, at der ikke spares paa at indrette dem saa tidssvarende som muligt, saaledes at det maa siges, at alle Distrikter have opfyldt denne Bestemmelse paa den smukkeste Maade.

Endnu skal kun nævnes, at der er ansat en Inspektør, som fører Tilsyn med Undervisningen, og at der paa »Manilla« findes et Seminarium, hvor de Mænd og Kvinder, der ønske at vie Døvstummeskolen deres Kræfter, faa en faglig Uddannelse.

Medens den danske Døvstummeskole er en ren Statsskole, saa har Døvstummeskolen i Sverrig mere Karakteren af en Kommuneskole. Statsskolen har den Fordel, at den giver Skolen større Fasthed i alle dens Forhold og Anliggender, og en mere anset og sikker Stilling for dens Lærere. I Sverrig derimod, hvor ethvert Distrikt har en vis Frihed til at ordne sin Skole, kunne lettere nye Tanker og nye Ideer komme frem, og der igennem er der altsaa givet Muligheden for en friere og rigere Udvikling, lige som ogsaa Interessen for Døvstummeskolen og dens Gerning maaske lettere vækkes.

Hvilke Virkninger denne Lov allerede har haft, vil fremgaa af nogle enkelte Oplysninger.

I Aaret 1897 fandtes der optaget omtrent 1000 Elever, deri medregnet Eleverne i Anstalterne for overaarige og i Hjemmet for blinde døvstumme, der imod fandtes der i Aaret 1877 kun 569 Elever, og iblandt disse var Flertallet over den egentlige Undervisningsalder.

Der ofres nu aarlig en Sum paa disse Børns Undervisning, som er 3—4 Gange saa stor, som den der ofredes for 20 Aar siden.

De Bygninger, som Distrikterne for Øjeblikket raade over til Skolebrug, have kostet omkring 2 Mill. Kroner, ligeledes 3—4 Gange saa meget som i 1872.

Guds Tempel.

»Vide I ikke, at I ere Guds Tempel, og Guds Aand bor i Eder?« 1 Cor. 3, 16.

Der staar i vor Børnelærdom, at den Helligaand kalder, samler og oplyser os, og disse Ting kunne vi indbefatte i det Ord, som kaldes Opbyggelse. Vi kalde det at opbygges, naar vi høre eller læse Guds Ord og faa det forklaret saaledes, at vi styrkes i vor Tro og vort Haab, føle, at vi komme nærmere til Gud og paavirkes af hans guddommelige Kraft og Kærlighed.

Hvad er det da, som bygges op inden i os?

Det er Guds Tempel! Det gælder derfor om at skaffe Plads og Bolig i vort Hjerte for Guds Aand, som kommer ned fra det høje for at drive os og føre os til al god og al fuldkommen Gerning.

Helligaanden er selv den Bygmester, som alene forstaar at bygge Gud et Hus, men Jorden, Byggepladsen dertil, det er vort Hjerte, og det maa vi give ham.

Saa lægger han Grundvolden, den, som det altsammen skal hvile fast og urokkeligt paa, og denne Grundvold er Jesus Christus og hans Død, som har erhvervet os Syndernes Forladelse og derved grundlagt Samfundet mellem Gud og os.

Men vi skulle være Aandens Medarbejdere. Vi maa ikke modstaa hans Gerning i os. Vi skulle være hans lydige og villige Redskaber, dersom hans Arbejde i os skal lykkes.

Derfor skulle vi bede om, at Helligaanden maa komme, vi skulle selv ønske af ganske Hjerte, at Guds Rige maa faa Fremgang baade i os og uden om os. I Verden bygges der saa mange store og pragtfulde Bygninger, men deres Tid er kun kort. Men Guds Kirke og Tempel staar fast fra Verdens Begyndelse til dens Ende, skønt Verdens Børn ofte have forfulgt Guds Menighed og udgydt Martyrernes Blod. Helligaanden er sendt til Verden for at vaage over den og samle alt, hvad der hører Gud til, at det Ord kan opfyldes: »Helvedes Porte skulle ikke faa Overhaand over min Menighed.«

Enhver af os, som har modtaget Guds Aand i den hellige Daab, skal være et lille Tempel for denne himmelske Gæst, for at han kan bo og blive derinde med Velbehag og gøre sin Gerning. Hans Gerning er jo vor Helliggørelse, og den tager ofte meget lang Tid og er meget vanskelig.

Uden den Helligaand kunne vi slet intet gøre; thi vi kunne ikke af os selv i vor egen Udygtighed rettelig modtage Christi Retfærdighed. Den kan ikke saaledes blive vor Ejendom, at det samme Sind, som var i Christus Jesus, kommer ind i os, og det er det, der er nødvendigt, dersom vi skulle blive Guds kære Børn. Vi skulle ligne Jesus i, at vi lige som han elske det gode og hade det onde. Vi skulle lige som han ynkes over alt det, der lider og alle dem, der endnu ikke have fundet deres Frelser. Vi skulle hjælpe vor Næste paa alle Maader og glemme vor egen Lyst og Fordel, lige som han gjorde i Tjenerskikkelsen. Alt dette hører nødvendigt til Helliggørelse, og det bringer den Helligaand Lyst og Kraft til, naar vi føle en brændende Længsel derefter.

Er denne Længsel da vaagnet i vore Hjerter? Lad os bede til vor himmelske Fader, at han vil vække den i os, og at vi ret maa føle og forstaa, hvor nødvendigt det er for os at faa vort Hjerte gjort til hans Tempel, før vort Liv her nede er endt, og vi skulle staa for hans Domstol! Endnu er Naadens Tid ikke forbi, men jo længere vi komme bort fra Gud, desto sværere er det at finde tilbage til ham igen.

Lad os da bede til Gud af vort ganske Hjerte og sige: Herre, bered os, gør Plads for Dig i vore Hjerter og rens dem selv fra alt det urene, som vil brede sig derinde og opfylde dem! Gør dit Pinseunder paa os og send din Ild fra Himmelen — ikke din Vredes Ild, for at fortære os, men din Kærligheds Ild til at opvarme vore kolde Hjerter, lige som Foraarssolen i denne Tid kalder alle gode og velsignede Spirer frem af den kolde Jord efter Vinterens Dvale!

Lad os blive dit sande Tempel, hvor vi ofre vor Syndelyst med et glad og villigt Sind — dit hellige Navn til Ære!

Lad os fejre denne Aandens Pinsefest med at love og prise dit Navn med Mund og Hjerte!«

Ja Sandheds Aand forvis os paa,
At vi er ogsaa af Gud Faders smaa!
Da er Sorgen slukket,
Da er Perlen funden,
Paradis oplukket,
Døden overvunden!
Herre, hør vor Bøn!

For 50 Aar siden.

Efter Slesvigslaget gik Preusserne over Kongeaaen, og den 2den Maj viste Fjenden sig uden for Fredericia. — Fæstningen var forsvarsløs, da alle Soldater vare borte og Kanonerne slæbte væk eller sænkede i Vandet. Borgerne besatte en Tid Vagtposterne, først med rigtige Vaaben; men senere, da de maatte aflevere disse, som sendtes til Fyen — med Knipler.

Kommandanten, Oberst v. Kragh, var selvfølgelig ikke i Tvivl om, hvad han skulde gøre; men da det var blevet Aften, og flere Borgere vare i Seng, sendte han Bud tilbage med Parlamentæren *) og bad Fjenden vente med

*) En Mand, som underhandler.

Indmarchen til næste Dag. Men Kl. 11 (Natten mellem 2den og 3dje Maj) kom de alligevel, og Folk maatte op for at modtage Indkvartering. De bleve ikke lidet forskrækkede ved at se Danmarksgade stuvende fuld af preussiske Soldater.

Næste Morgen ankom General Wrangel og Prinsen af Noer. De red med deres Stabe Volden rundt til Kastellet, hvor de lod den tyske Fane*) hejse, hilst af 101 Salutskud. Prinsen tog Bolig paa Palæet, hvor han teede sig fuldstændig som hjemme, og den gamle Gartner har fortalt, at han havde den inderligste Lyst til at kaste ham ud i Slotsparken.

General Wrangel blev kun ganske kort i Byen, og Befolkningen mente, han frygtede Hævn, fordi hans Tipoldefader, den svenske Wrangel, for mange Aar siden havde afbrændt Byen. Han tog Hovedkvarter i Vejle, hvorfra han udstedte den bekendte Proklamation**) til Jyderne og forlangte 2 Mill. Specier***) i Brandskat. Den øverstkommanderende i Fredericia blev saa General Bonin.

Den 8de Maj blev der stort Røre i Byen, da Kommandør Bille med Dampskibet »Hekla« og 6 Kanonbaade lagde ind i Møllebugten og begyndte at beskyde Kastellet, hvor Proviantbygningen brændte. Mere modig end egentlig klog var denne Beskydning, særlig da han begyndte at skyde langs ad Gaderne. Flere danske bleve saarede, nogle dødeligt, og Preusserne sagde, at for deres Skyld maatte han gerne vedblive; thi for hver Gang en af deres blev ramt, gik der 10 Danske i Løbet.

En Kone havde gravet sine Blaar ned i Haven, da hun troede, det maatte være Fjendens første Gerning at tage hendes dyrebare Skat. Uheldet vilde, at en af Billes Granater netop faldt ned og gravede Hullet op, og alle Buske og Træer vare paa det nydeligste dekorerede med Blaar.

Et Par Danske krøb op i Michaeli Taarn for at se efter Skibene. Lidt efter hørte de en underlig Skratten og Kradsen paa Muren og opdagede til deres Forfærdelse, at det var Kugler. Det kan nok være, at de skyndte sig ned, og lidt efter slog en Granat bragende ind i Taarnet.

Før Fjendens Ankomst bleve alle Skibe og Baade førte over til Strib. Ved et Tilfælde mistede en Kanonbaad en Jolle, som drev i Land ved Fredericia. Den blev Bonin svært glad ved. Den blev omhyggelig fortøjet, og da de skulde drage bort, blev der beordret en Blokvogn med 4 Heste til at transportere den paa. »Das ist mein Schiff« †), sagde General Bonin stolt.

Preusserne kom temmelig hovedkulds ud af Jylland og uden at faa inddrevet Pengene. Den kommanderende General blev ærgerlig og udbrød: »Vi drage nu bort som Narre«. Den 25de Maj ved Middagstid rykkede de ud af Fredericia. »Adieu! Adieu!« raabte Bonin og svingede Sabelen. Han fik kun mutte Svar.

Saa snart de vare ude, stak Borgerne Flag ud af alle Husene og paa Volden. Nogle Ryttere vendte tilbage og tvang de nærmeste til at tage dem ind igen.

Endelig var Fjenden helt væk, og Oberst Kragh lod atter Dannebrog hejse paa Kastellet. Glæden var stor og almindelig i Byen. (Forts.)

Vilh. Larsen.

*) En Frankfurter-Fane. **) Bekendtgørelse.
***) En Specie er 4 Kr. †) Det er mit Skib.

Ragnhild Kaata

er en lille norsk Pige, som hverken kan se, høre, lugte eller smage. Hun har kun en eneste Sans, nemlig Følelsen, og ved Hjælp af den har hun lært at tale, skrive, udføre forskellige Haandarbejder, ja endog forstaa, hvad andre sige.

Ragnhild var 14 Aar gammel, da Folkeskolelærer Halvord Berg første Gang traf hende paa en Sæter i Valders.

Hun var en lille, bleg Pige, Ansigtet var smudsigt, Haaret hang i Tjavser ned over Ansigtet. Kjolen, hun havde paa, vendte Vrangen ud ad (kun om Søndagen fik hun Lov til at have Retsiden ud), og om Halsen havde hun et Halsbaand af Blaabær.

Halvord Berg ynkedes inderlig over den stakkels Pige og i forskellige Blade opfordrede han Folk til at træde hjælpende til.

Han talte hendes Sag saa inderligt og varmt, at der strømmede Penge ind fra alle Sider. I Norge indsamledes 4000 Kr., og fra Amerika kom der 3000 Kr. Ragnhild blev snart den rigeste Pige i Valders, før hun vidste et Ord deraf.

Man tænkte nu paa at sende hende i Skole. Men der var næsten ingen, som vilde tage hende. Den ene efter den anden sagde nej, indtil Institutbestyrer Hofgaard optog hende paa sin Døvstummeskole i Hamar. Hr. Hofgaard tænkte at lære hende at tale ved Hjælp af den eneste Sans, hun havde tilbage, nemlig Følelsen. Men Udsigterne til, at det skulde kunne lykkes, vare kun ringe, og Avtoriteterne*) rystede paa Hovedet og mente, at det vilde aldrig gaa. Det var endnu aldrig hørt, at en, der manglede fire Sanser, havde lært at læse, og lykkedes det Ragnhild, vilde hun være den første i Verden.

Men Hr. Hofgaard lod sig ikke skræmme af de mange Vanskeligheder. Han vidste af Erfaring, at man kan arbejde sig frem selv der, hvor der ser mørkt ud, og modig og uforsagt tog han fat paa Arbejdet.

Og Ragnhild Kaata var i Sandhed en vanskelig Opgave. Det lugtede i Begyndelsen saa frygtelig fra hende, at man næsten ikke kunde være i hendes Nærhed. Øjne og Øren vare fulde af Materie, og hun var undertiden saa vild, at hun baade bed og kradsede. Hun taalte ikke engang nogen rørte ved hende.

Efter nogle Ugers Forløb lod Hr. Hofgaard hende være til Stede, naar han underviste sine døvstumme Elever. Han lod hende først lægge Haanden paa sin Mund, naar han spurgte, og saa paa Elevens Mund, naar denne svarede. Det begyndte at gaa op for hende, at Talen var et Meddelelsesmiddel mellem Lærer og Elev, og det vakte i højeste Grad hendes Interesse. Det var ogsaa uhyre morsomt at klappe en Elev, naar han svarede rigtigt, og rykke ham lidt i Haaret, naar han svarede galt. Hun lo højt og syntes selv, at hun gjorde sine Sager meget godt.

Værre var det, da hun var kommen saa langt, at hun selv skulde være Elev. Alting maatte i Begyndelsen gaa som Morskab. Mærkede hun den mindste Tvang, blev hun fnysende vred og satte i at hyle. Hun blev derfor den befalende og Hofgaard hendes ydmyge Tjener og Legekammerat.

De begyndte med at blæse. De blæste Lys ud paa rigtig lang Afstand, de blæste Papirskugler langt bort

*) Skolens Foresatte, den øverste Myndighed.

hen ad Gulvet o. s. v., og saa kastede de sig ned paa alle fire for at prøve, hvem der først kunde finde dem igen. Det var altsammen meget morsomt, og Ragnhild lo i vilden Sky. Saaledes gik en Uge med at blæse, medens hun satte Munden i f og p Stilling. Hun var ikke længere saa sky, og Hofgaard fik Lov til at hjælpe hende med Mundstillingen.

Nu gjaldt det om at gøre hende begribeligt, at at det var Lydene f og p, de havde moret sig med. Hofgaard havde skaaret alle Bogstaverne ud i Pap, han tog nu f frem, lod hende føle paa det, skrev det i hendes Haand, lod hende selv skrive det med Fingeren paa Bordet og lod hende saa atter sige f. Hofgaard gik derpaa hen til Skabet, hvor Bogstaverne laa gemte, for at hente p — men Ragnhild havde opdaget, at der var flere af samme Slags der henne, og hun gav sig ikke tilfreds, førend de alle vare tagne frem. Nu tog hun selv Kommandoen. Bogstav paa Bogstav følte hun paa, og følte paa Hofgaards Mund, hvorledes han udtalte Lyden, udtalte den selv og blev saaledes ved, til de alle vare lærte.

Bestyrer Hofgaard havde ikke megen Tid at ofre paa Ragnhild, og da han under Undervisningen maatte danse med hende o. s. v., saa siger det sig selv, at der blev ikke mange Minutter tilbage til selve Undervisningen. Endelig havde hendes taalmodige Lærer naaet saa langt, at hun kunde udtale Ordene »Ur« og »Bord«, og da det saa gik op for hende, at de Lyde, som de havde arbejdet med, vare Navne paa Ting, som omgave dem, var hendes Glæde over al Beskrivelse stor. Hun pegede paa en »Sofa«, en »Stol«, og Bestyreren maatte sige hende, hvad Tingene hed, og hun følte, hvordan han sagde Ordene. Derpaa drog hun ham igennem alle Værelserne og spurgte og spurgte, og saa fo'r hun som en Vind ud til de andre, for at de skulde høre, at hun kunde sige »Ur« og »Bord«.

Undervisningen skred nu hurtigere frem ad; Ragnhild kunde udtale hele Sætninger ad Gangen og var ogsaa begyndt at skrive. For nu at vække hendes Interesse, lærte Bestyreren hende nogle uskyldige Skæmteord f. Eks. »Du er en Dompap, fy!« Hun opholdt sig gerne ude i den rummelige Entre*), hvor hun havde sin Gyngestol, og her kunde hun sidde og gentage for sig selv de Ord, hun havde lært. Pludselig kunde hun imidlertid blive ked af det hele. Hun sprang op, kiggede ind igennem Døren til det Værelse, hvor Hr. Hofgaard opholdt sig og raabte: »Hofgaard er en Dompap, fy!«

Og saa sprang hun af Sted, alt det hun kunde; thi hun vidste, at hendes Lærer var efter hende for at tage hende i Haartoppen.

Ragnhild er nu over 22 Aar; hun blev konfirmeret i Foraaret. Efter Konfirmationen skulde hun hjem til sin fattige Moder; men den Tanke fyldte Hr. Hofgaard med Sorg, thi hun trængte stadig til Undervisning. Ved at komme til et fattigt Hjem (Faderen er død), til Mennesker, som ikke forstode hende, og som hun ikke forstod, vilde hun let atter synke sammen. Hun har dog endnu sit Ophold i Hofgaards Hus, og det bedste for hende vilde være, om hun altid kunde blive i disse gode Omgivelser.

Som Regel er hun munter og glad, men undertiden kan hun have Anfald af Pirrelighed, og da taaler hun ingen anden end sin Lærer. Ved ham hænger hun med en rørende Kærlighed. (D. d. Bl.)

---

*) Forstue.

Ved Abnormskolemødet i København 1898

fremsættes endvidere inden for Døvstummesektionen fra dansk Side følgende Forhandlingsemne:

Høreøvelser og deres Betydning for de døvstumme. — Inspektør Hjalmar Keller, Nyborg.

Derimod har Professor O. Jespersen (København) taget sit Foredrag »Om Anvendelse af Røntgens Straaler til Iagttagelse af ellers usynlige Organbevægelser« tilbage.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

Lørdag den 23de April gav en omrejsende Skuespiller en lille Forestilling for Eleverne paa Fredericia-Instituttet. Den første Del af Forestillingen var ubetinget den, der morede dem mest. Ved Hjælp af forskellige Parykker og Skæg fremstillede han kendte Personer, f. Eks. Bismark, Kejser Vilhelm den I., Henrik Ibsen. Stor var Jubelen, naar en eller anden af Eleverne kunde se, hvem det skulde være.

Paa Fredericia-Instituttet fandt der en lille Festlighed Sted den 26de April i Anledning af Prins Christians Bryllup. Skolen sluttede den Dag Kl. 12, og efter at Eleverne Kl. 4 vare beværtede med Kaffe og Wienerbrød, talte Forstanderen til dem om Dagens Betydning. Med sædvanlig Jubel istemte de alle Hurraabene.

En tysk døvstum. Hr. Sutermeister, har udgivet en Samling Digte, der roses meget, baade for det smukke Sprog, hvori de ere skrevne, og den Varme og Inderlighed, der gaar igennem dem. Særlig skønne ere Sangene til hans Brud. Ingen skulde tro, at det var en døvstum Digter, der havde skrevet de smukke, inderlige Vers.

I Bajern har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet befalet, at der i Døvstummeinstitutterne skal foretages Høreøvelser med de døvstumme Elever, som have bevaret nogen Høreevne.

Døvstummeforeningen i Rostock har begyndt Udgivelsen af et »Maanedsblad til Underholdning og Belæring for døvstumme«.

Den 13de September 1897 aabnedes der en Efterskole for voksne døvstumme i Strassburg (Elsas). Et Kursus er beregnet paa 1 eller 2 Aar med 8 ugentlige Aftentimer, fordelte paa 4 Aftener med 2 Timer hver Aften.

Historieundervisningen i tyske Døvstummeskoler. Følgende lille Prøve har Interesse for os Danske: Danskerne havde erhvervet sig et tysk Land (!), Slesvig-

Holsten. Slesvigholstenerne vilde rive sig løs fra Danmark og slutte sig til Tyskland. De bleve slaaede og maatte adlyde Danmark. Den danske Konge vilde endogsaa gøre Slesvig-Holsten til en Provins af Danmark. De tyske Fyrster nedlagde Indsigelse herimod. Da Danskerne ikke agtede herpaa, sendte Preussen og Østerrig en Hær ind i Slesvig-Holsten. De stolte Danske bleve slaaede, navnlig ved Dybbøl 18de April og paa Øen Als. Saa bade de om Fred og maatte afstaa Slesvig-Holsten til Preussen og Østerrig.

I Tyskland indsamles der Penge til en Mindetavle for Samuel Heinicke, Talemetodens Fader. Tavlen skal anbringes paa det Hus i Byen Nautschütz, hvor han blev født.

De forskellige Undervisningsmetoder i Døvstummeanstalterne i Nordamerika (De forenede Stater og Canada):

I Aaret	1891		1896		1897		+ Fremgang. ÷ Tilbagegang.
Samlet Antal Elever	10025		10315		10569		
	Elever	pCt.	Elever	pCt.	Elever	pCt.	
A. Tegn- og Haandalfabetmetoden	5540	55,3	4769	46,3	4720	44,7	÷ 10,6
B. Blandede Metode	3001	29,9	2934	28,4	2206	20,9	÷ 9,0
C. Talemetoden	1484	14,8	2439	23,7	3469	32,8	+ 18,0
D. Hørøvelsesmetoden (kun med tunghøre El.)	—	—	173	1,6	174	1,6	—

Ovenstaaende Skema viser, at medens Tegn- og Haandalfabetmetoden har været i stadig Tilbagegang, er Talemetoden gaaet frem med 18 pCt. i de sidste 6 Aar.

En italiensk Læge har undersøgt Følgerne af stærk og anstrængende Cykelkørsel. Han undersøgte 24 Mand, som havde redet omtrent 8 Mil i $2^1/_4$ Time og fandt, at hos de fleste var Hørelsen mangelfuld, men blev atter normal efter et Par Timers Forløb.

I Persien er der endnu ikke gjort noget som helst Forsøg paa at undervise de døvstumme, og som en naturlig Følge her af, leve de stakkels Mennesker under meget sørgelige Forhold.

En Tigger mente, at han vilde lettere faa Gaver hos andre Mennesker, naar han udgav sig for stum. Han gik til en By, hvor han ofte havde tigget. Paa Gaden mødte han en Herre, som ofte havde givet ham Penge. Herren saa paa ham og tiltalte ham, men Tiggeren svarede ikke »Hvor længe har De været stum?« raabte Herren.

»Siden jeg blev født,« svarede Tiggeren, idet han glemte, at han skulde være stum.

Af Døvstummeinstitutter findes i England og Wales 21, i Skotland 7 og i Irland 3. Af Selskaber, som tage sig af de voksne døvstumme findes i England 34, i Skotland 7, i Wales 4 og i Irland 3.

I Byen Nürnberg (Bajern i Tyskland) har Magistraten (Byraadet) forbudt døvstumme at køre paa Cykel. Dels var man bange for, at de selv kunde komme til Skade, og dels ogsaa, at de paa Grund af Døvheden let kunde anrette Skade paa andre.

I Amerika er Cykelsporten blandt døvstumme meget almindelig; men det siger sig selv, at døvstumme maa være langt mere forsigtige og paapassende end hørende, naar de ville undgaa selv at komme til Skade eller komme i Vejen for andre med deres Maskiner.

Skolehjemmet i Venersborg (Sverrig) for blinde døvstumme, har modtaget to betydelige Gaver paa henholdsvis 1000 Kr. og 750 Kr., der skulle anvendes til Opførelse af en ny Bygning for Hjemmet.

Fra den finske Døvstummeskole er der ikke opstillet noget Forhandlingsemne ved det nær forestaaende Abnormskolemøde i København. Grunden til, at de finske Døvstummelærere holde sig tilbage, kan maaske søges deri, at den russiske Regering har afslaaet deres Andragende om at maatte indbyde de nordiske Abnormskolelærere til næste Møde i Finland.

Den bekendte tyske Døvstummelærer Hejdsiek vil i Maj Maaned afrejse til Amerika for der at sætte sig ind i Døvstummeundervisningen. Hejdsiek er som bekendt en ivrig Forkæmper for den blandede Undervisningsmetode.

Den 18de Maj er det 50 Aar siden Forstander Balchen indførte Talemetoden ved sin Skole i Kristiania.

I Kristiania er der stiftet en ny Forening, der har til Maal at virke i kristelig Aand, til Gavn for døvstumme i Kristiania.

Den stumme fra Ablazia. Han hedder Antonio og er nu en Mand paa omtrent 67 Aar. Trods sit vilde Udseende er han et ærligt og skikkeligt Menneske. Det er langt fra alle, han hilser; han tager kun Hatten af for dem, som forære ham en Cigar. Uagtet han har faaet foræret mange smukke og gode Klædningsstykker,

gaar han dog omkring klædt i de værste Pjalter. Han beboer en lille daarlig Hytte, hvor han selv sørger for alt, og hvor han gemmer alle de smukke Klædningsstykker, som godgørende Mennesker have foræret ham. Han anses af Befolkningen for en god Vejrprofet og skal være bleven døvstum ved Moderens Død.

Den ældste tyske Døvstummeforening er Foreningen i Berlin, den fejrede sit 50 Aars Jubilæum i Dagene fra den 29de April til 2den Maj.

I Kristiania vil »Hjemmet for forsømte døvstumme« formodentlig blive aabnet i Begyndelsen af September. Man tænker da først at afholde et Kursus for Kvinder. Fra Oktober vil Virksomheden kunne udvides.

I et tysk Blad fortælles, at nogle døvstumme have lagt Mærke til, at de ere i Stand til at føle Musiktoner, naar de holde en tom Cigarkasse i Hænderne. Ligeledes fremkalder højrøstet Tale en behagelig Følelse hos dem.

Fra Tyskland berettes ligeledes, at en 20-aarig døvstum Pige er bleven overkørt af den elektriske Sporvogn i Byen Solingen (Rhinpreussen). Det er atter en Opfordring til alle døvstumme om at være forsigtige, naar de færdes paa Gader og Veje, men da navnlig ved Jærnbaneoverkørsler og lignende.

Peter Mortensen Kristensen (Fredericia-Inst.) blev Svend i Bageiprofessionen den 1ste Maj. Han har lært i et Bageri i Ølgod og skal fremdeles blive hos sin Læremester endnu et Aar. Efter Konfirmationen blev han først anbragt i Sadelmagerlære hos Sadelmager Petersen i Varde; men da han ikke kunde taale at arbejde om Aftenen ved Lys, maatte han efter 2 Maaneders Forløb opgive sin Plads.

Christen Christensen fra Hvilsom (Fredericia-Inst.) meddeler os i et Brev, at han i Aar lige som i Fjor har besøgt den tekniske Skole i Hobro. Ved Skolens Slutning i Fjor blev der tildelt ham mundtlig Ros, og i Aar har han faaet første Præmie, der bestaar i et smukt Tegnebestik.

Peder Sundgaard Pedersen (Fredericia-Inst.) har sidste Vinter besøgt den tekniske Skole i Holstebro og fik ved Skolens Afslutning den højeste Præmie (3 Kroner) for Flid og Opførsel. Han fortæller i sit Brev, at han var Nr. 2 paa Skolen. Stor Fornøjelse har han af en Cykel, paa hvilken han ofte foretager lange Ture, saaledes for nylig til Snejbjærg ved Herning for at besøge sin gamle Skolekammerat Michael Hansen, der arbejder som Landmand hjemme hos sin Fader. I Pinsen tænker han paa at køre til Hobro for at besøge Christen Christensen.

Amalie Christensen (Fredericia-Inst.) har Plads paa et Væveri i Aalborg.

Jens Chr. Olesen (Fredericia-Inst.), der har lært Snedkerhaandværket i Viborg, blev Svend sidste Efteraar. Han arbejder nu hos Snedker Henriksen i Skals.

Johanne Rasmussen (Fredericia-Inst.) tjener for Tiden i København; men hendes nærmere Adresse kendes ikke.

Snedkersvend Frans Jensen (Fredericia-Inst.) er rejst fra Præstø. Han arbejder nu hos Snedker Ladegaard i Herslev ved Fredericia.

Arbejdshjemmet for døvstumme Piger holdt Generalforsamling den 21de April under Ledelse af Grosserer Gørricke. Forretningsfører, Grosserer Julius M. Goldschmidt aflagde Beretning. Bruttoindtægten af Vadskeriet havde været 30,927 Kroner. Hjemmet har siden sin Oprettelse haft 155 Elever. Det gav nu enhver døvstum Kvinde Adgang som Gæst. Hvor der var Anledning dertil, havde man enten anvist saadanne Kvinder Arbejde eller faaet dem anbragt i Stiftelser.

Efter at Regnskabet var oplæst, genvalgtes til Bestyrelsen Professor Keller samt Grossererne Goldschmidt og Gørricke. I Stedet for Overretssagfører Tvermoes, der ikke ønskede Genvalg, valgtes Gehejmeetatsraad Goos.

Den tekniske Skole i Fredericia har i den forløbne Vinter været besøgt af to af Instituttets konfirmerede Elever, nemlig Harald Haraldsen og Jakob Mathisen, der begge ere i Snedkerlære her i Byen. Harald fik tildelt mundtlig Ros, den højeste Udmærkelse, der tildeles Lærlinge, som besøge Skolen første Halvaar.

Det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia

har Konfirmation i Dagene 29de og 30te Juni d. A.

Overhøringen finder Sted **Onsdagen d. 29de Juni Kl. 10 i Trinitatis Kirke** ved Hr. Pastor **Valeur.**

Torsdagen d. 30te Juni Kl. $9^1/_2$ er der **Gudstjeneste** med **Konfirmation** og **Altergang** i **Trinitatis Kirke**; Hr. Pastor **Valeur.**

NB. Skriftemaalet for Konfirmandernes Slægtninge og for tidligere Elever, som maatte ønske at deltage i Altergangen, **begynder** Kl. 9.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri, Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden"

Nr. 9 | Juni 1898. | 5. Aarg.

Efterkursus for døvstumme Piger 1898.

De 25 Piger, som denne Gang ville kunne optages fra begge Institutter, ville allerede have modtaget Meddelelse om, at deres Ansøgning er bevilget.

Et større Antal kan ikke antages for Pladsens Skyld.

Mødetiden her i Fredericia er Onsdag den 13de Juli Kl. 3.

Trinitatis Søndag.

Om Treenigheden.

Vi kristne tro paa den treenige Gud; vi tro, at der kun er én sand og levende Gud, men at denne sande og levende Gud har aabenbaret sig for os Mennesker i tre Personer: Faderen, Sønnen og Helligaanden. Disse tre Personer i Guddommen ligne i et og alt hverandre og kunne ikke skilles fra hverandre, de virke altid sammen i Forening. Vor Trosbekendelse, der stammer fra Apostlenes Dage, er ogsaa delt i tre Led eller tre Artikler, idet vi tænke os Skabelsen, Opholdelsen og Styrelsen særlig som Faderens Gerning, Forsoningen og Genløsningen særlig som Sønnens Gerning og Kaldelsen, Oplysningen og Helliggørelsen særlig som Helligaandens Gerning.

At Gud er ét Væsen og dog bestaar af tre Personer, kan ikke forstaas, men maa tros. Ethvert Forsøg paa at forklare Læren om Treenigheden maa derfor altid være mere eller mindre utilfredsstillende. Da jeg gik til Konfirmationsforberedelse, gav Præsten os Konfirmander et Billede, som dog i hvert Fald maa have været af de bedre, da jeg, hver Gang jeg nu selv taler med Børnene om Treenigheden, føler Trang til at anvende dette. Præsten bad os tænke os en Gaslampe med tre Gasarme. Den var kun forsynet med én Gashane, som var anbragt paa Hovedrøret, fra hvilket Gassen førtes ud i de tre Gasarme. Aabnede man nu Hanen, saa strømmede Gassen samtidig fra Hovedrøret ud i alle tre Gasarme og gennem disses tre Brændere ud i Luften. Tændte man Lampen, var der altsaa tre Gasblus, men dog kun én Gaslampe. Paa lignende Maade, sagde Præsten, ere de tre Personer i Guddommen tilsammen dog kun ét guddommeligt Væsen, én Gud.

Selve Ordet Treenighed findes ikke i Bibelen; men dog have vi baade i det gamle og det nye Testament Vidnesbyrd om, at Gud er treenig. Da Gud vilde skabe Mennesket, sagde han: »Lader os gøre et Menneske i vort Billede efter vor Lignelse« (1. Moseb. 1, 26). Derimod sagde Gud ikke: »Lad mig gøre et Menneske i mit Billede efter min Lignelse«. Dette viser os, at Guddommen ikke kun bestaar af én Person. Vi tro da ogsaa, at Menneskets Skabelse var den treenige Guds Gerning.

Ved Jesu Daab (se Matth. 3, 13—17) saa Døberen Johannes Guds Søn, som stod i Jordans Flod, han saa ogsaa Helligaanden, som i en Dues Skikkelse kom ned over Jesus, og han hørte samtidig fra Himlen Gud Faders Røst. Vi kunne derfor sige, at den treenige Gud aabenbarede sig for Døberen Johannes.

Det største Vidnesbyrd om, at Gud er treenig, have vi dog fra Frelserens egen Mund. Da han kort før sin Himmelfart indstiftede Daabens Sakrament, befalede han sine Apostle at døbe alle Folk i Navnet Faderens, Sønnens og Helligaandens (Matth. 28, 19).

Ogsaa i Kirken mindes vi ofte om, at Gud er treenig. Vort Kirkeaar har saaledes tre store Festtider. Julen er særlig Gud Faders Fest. Vi mindes da, at Gud Fader elskede os Mennesker saa højt, at han sendte sin egen Søn til Jorden, for at han skulde frelse os fra Synden og Syndens slemme Følger. Paasken er særlig Sønnens Fest. Om Paasken tænke vi mest paa, at Jesus ved sin Lidelse, Død og Opstandelse fuldbragte sin Frelsergerning. Pinsen er særlig Helligaandens Fest.

Ved Pinsetid glæde vi os over, at vi i Daaben hav e faaet Helligaanden, som vil hjælpe os til at tro paa Jesus og komme til ham, saa at vi kunne faa vore Synders Forladelse og et evigt Liv.

Trinitatis Søndag begynder den festløse Halvdel af Kirkeaaret: Trinitatistiden, i hvilken vi stadig mindes om den treenige Guds Kærlighed til os.

Før Gudstjenesten om Søndagen begynder i Kirkerne, bliver der altid ringet tre Gange med Kirkeklokkerne. Dette sker for at minde Folk om, at den treenige Gud finder det velbehageligt, at vi om Søndagen samles med hverandre i Guds Hus for at høre hans Ord og tjene ham. Ved Gudstjenesten ender Præsten hver Søndag Kollekten (= den Bøn, han messer for Alteret) med disse Ord: »Vor Herre Jesus Kristus, din Søn, som med dig lever og regerer i Helligaands Enighed, én sand Gud fra Evighed og til Evighed. Amen!« — Ligeledes nedbeder Præsten altid den treenige Guds Velsignelse over Menigheden, idet han siger: »Herren velsigne dig og bevare dig; Herren lade sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig; Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred!« Ogsaa Indgangs- og Udgangsbønnen er henvendt til den treenige Gud.

Hver Morgen og hver Aften ringes der, som du nok véd, med Kirkeklokkerne, og hver Gang, der er ringet, slaar Klokkeren tre Gange tre Slag med Knebelen paa Klokken. Disse Slag kaldes Bedeslagene, og de skulle minde os om, at vi altid maa begynde vor Dagsgerning med Bøn i den treenige Guds Navn og slutte den med Tak til den treenige Gud.

Og naar vi saa en Gang ere døde og blive begravede, da vil Præsten kaste tre Skuffer Jord paa vor Kiste og sige: »Af Jord er du kommen, til Jord skal du blive, men af Jorden skal du igen opstaa!« Dette hentyder atter til Treenigheden, idet det udtrykker de efterlevendes Ønske og Haab om, at vor Aand maa være overgivet i den treenige Guds Varetægt.

Jeg har nu søgt at opfriske i din Erindring lidt af det, du i din Skoletid lærte om at tro paa den treenige Gud. I det Haab, at du stadig lever i denne Tro, vil jeg til Slutning ønske dig, at vor Herres Jesu Kristi Naade, Gud Faders Kærlighed og Helligaandens Samfund maa være med dig nu og alle Dage.

Fredericia, den 23de Maj 1898.

Ludvig Polke.

Himmelbjærgegnen.

I Østjylland strækker sig en fortsat Række af Søer fra Silkeborg til Skanderborg, og de omgives af en af vort Fædrelands smukkeste Egne. De begynde nær Jyllands Højderyg i de mørke Hedeegne og ende i det frugtbare Land, hvor Agrene frembringe Korn i Mængde, og Kvæget græsser paa udmærkede Græsgange, men over alt ere de omgivne af høje Bakkedrag, der ofte ere bevoksede med Skove. Omtrent midtvejs knejser højest og mest majestætisk Himmelbjærget med sit høje Udsigtstaarn, som kan ses langt borte, og sin mægtige Udsigt.

Hvorhen man vender Øjet, ser man nye og afvekslende Skønheder. Vandets friske Blaa glimter over alt frem mellem lyse Skove og brune, lyngbevoksede Hedebakker, der ere saa blødt afrundede, at de ligne Fløjl, og paa Øer og Halvøer, som skyde sig ud i Vandet, ser man Minder om Fortidens Borge og Klostre, som have ligget her.

I gamle Dage har her været ensomt og øde, og Stilheden blev ikke ofte forstyrret; thi disse Steder laa afsides og fjernt fra de store Hovedlandeveje. De sandede Veje, som man ser sno sig ind i Heden og forsvinde mellem Lyngen, vare besværlige at færdes paa, og man kørte kun langsomt ad dem ind gennem Landet. Nu har det forandret sig.

Folkemængden er tiltagen, Landet opdyrket og Egnen bleven bebygget. Jærnbaner ere anlagte, Fabrikker byggede ved Silkeborgaaen for at benytte Vandkraften, Skibe og Dampbaade satte i Søen, og hvert Aar kommer Masser af rejsende for at glædes over Naturens Skønhed eller søge Sundhed ved Kilderne og de to Badesteder, som ere indrettede nær ved Silkeborg. Fra Byen kan man sejle helt ud til Himmelbjærget, ved hvis Fod Dampbaaden lægger til. Saa klatrer man op ad den temmelig stejle Skraaning, indtil man har naaet Toppen. Her findes flere Monumenter, f. Eks. et for Digteren Sten Stensen Blicher, som har skrevet saa smukt og med saa megen Kærlighed om Jylland og den jydske Hede.

Et Hotel findes der ogsaa, hvor man kan bo i kortere eller længere Tid, om man har Lyst. Mange Veje føre ind gennem Skovene til forskellige smukke Udsigtspunkter, som hver har sit Navn, og hvor Bænke over alt indbyde til Hvile, naar man er træt. Naar man følger en af disse Veje, kommer man op paa en stor, fritliggende Mark, hvor man ser en Gaard ligge lidt borte. Rundt om paa Marken ser man glade Drenge lege og tumle sig, og pludselig forstaar man, at det maa være »Himmelbjærggaarden«, man er kommen til, hvor Forstander Budde og hans Hustru nylig have dannet et Hjem for mange af de stakkels Børn, som i saa ung en Alder have været udsatte for mange Fristelser og Farer. Dem prøver han nu at opdrage til nyttige og dygtige Mennesker, der kunne blive til Gavn i Verden, i Stedet for at de ellers vilde blive Forbrydere og ende i Fængsel.

Det er ogsaa ham, der har skrevet saa mange smukke Fortællinger om Børn, især om saadanne Børn som dem, han her har samlet om sig.

Der gaar han selv imellem dem, han er let at kende, naar man en Gang har set ham eller hans Billede. En stor, blød Hat sidder paa det store, krusede Haar, og han taler og leger med sine Drenge, der flokkes om ham og se op til ham med Kærlighed.

Dersom man henvender sig til ham, faar man en venlig Modtagelse og Oplysning om, hvad man ønsker at vide. Man kan ogsaa nok faa Lov til at se Husets Indretning og Skolestuerne, saa vel som den store, smukke Have med den dejlige Udsigt, som omgiver den nyopførte Bygning.

Man føler en levende Taknemmelighed mod denne Mand og hans Hustru, der have paataget sig et saa stort og vanskeligt Arbejde, og vi ville ønske, at Guds

Prins Christian og Prinsesse Alexandrine.

Velsignelse maa hvile over denne Gerning og hjælpe det gode til at sejre over det onde i alle disse smaa Barnehjerter.

At naa dette Maal er sikkert ogsaa den bedste Løn, Forstander Budde kunde ønske sig.

Prins Christian og Prinsesse Alexandrine.

I den sydlige Del af Frankrig nede ved det blaa Middelhav ligger den lille By Cannes. Klimaet (Vejrliget) er vidunderlig mildt og dejligt. Vinter kendes næsten ikke. Allerede ved Juletid begynder Foraaret, da blomstrer Martsviolen, som her oppe hos os først kommer frem i Marts eller April.

Selve Byen er ikke ret stor og bestaar væsentligst af prægtige Villaer og store, pragtfulde Hoteller. Alle disse Pragtbygninger ere omgivne af dejlige Haver, bevoksede med Palmer og andre sydlandske Træer og Planter. Kun fyrstelige Personer og Rigmænd kunne tænke paa at leve der; for almindelige Mennesker er Opholdet altfor dyrt.

Her ligger Enkehertuginden af Mecklenburg-Schwerins smukke Villa »Wenden«, hvor Prins Christian og Prinsesse Alexandrines Bryllup fandt Sted.

Fra det varme og solrige Syden rejste de nyformælede (nygifte) Nord paa, men kun for at drage fra Fest til Fest. Først i Prinsessens Fødeland Mecklenburg-Schwerin og nu til sidst her i vort eget Land, der nu ogsaa skal være denne Prinsesses Hjemland, hvor hun en Gang ved Siden af sin kongelige Ægtefælle vil bestige Danmarks Trone. Over alt er det unge Par blevet modtaget med Jubel og Begejstring. Den Kærlighed, hvormed hele det danske Folk omfatter Prins Christian, har ogsaa aabnet Armene for hans unge Hustru. Fra høje og lave frembæres de varmeste Ønsker for dem og deres fremtidige Hjem.

Ved Abnormskolemødet i København 1898 fremsættes inden for Døvstummesektionen fra svensk Side følgende Forhandlingsemner:

1. Paa hvilken Maade bør Søndagsgudstjenesten inden for Døvstummeskolen bedst indrettes, for at den skal blive til størst Nytte og Velsignelse for Eleverne? (Forstander A. G. Flodin, Lund).
2. Paa hvilken Maade kan Døvstummeskolen bedst sørge for sine mandlige Elevers Uddannelse til praktisk Virksomhed? (Lærer L. Malmlundh, Lund.)
3. Naar bør Religionsundervisningen tage sin Begyndelse i Døvstummeskolen. (Lærer N. Ohlson, Lund.)
4. Hvilke Fordringer bør stilles til en Læsebog for Døvstummeskolen. (Direkt., Dr. O. Kyhlberg, Stockholm).
5. Hvorledes ordnes bedst fortsat Undervisning for døvstumme, som have gennemgaaet Skolen? (Direkt, Dr. O. Kyhlberg).
6. Har der vist sig Mangler ved de i de nordiske Lande anvendte Organisationsformer for Døvstummeskolen og i saa Fald hvilke? (Direkt., Dr. O. Kyhlberg).
7. Hvilket Maal bør vore Døvstummeskoler nærmest ønske at naa? (Direkt., Dr. O. Kyhlberg).
8. Ere trykte Lærebøger i Modersmaalet nødvendige paa Døvstummeskolens lavere Trin. (Rektor F. Nordin, Wänersborg).
9. Ere Forskoler for døvstumme Børn før deres Indtrædelse i den egentlige Undervisningsalder ønskelige? (Rektor F. Nordin.)
10. Hvad kan der fra Skolernes Side gøres for de konfirmerede døvstummes fortsatte Undervisning? (Rektor F. Nordin.)
11. Stilskrivning i Døvstummeskolen. (Foredrag af Rektor F. Nordin.)
12. Hvilke ere de Forudsætninger, under hvilke Døvstummeskolen bedst og sikrest kan naa sit Maal. (Forstander E. A. Zottermann, Vadstena.)
13. Hvorledes bør det personlige Forhold være mellem Lærere og Elever i Døvstummeskolen, og hvilken Betydning har det for de døvstummes Udvikling i sædelig Henseende? (Direkt. I. Hagstrøm, Hernøsand.)
14. Hvorledes kan Døvstummeskolen virke hen til, at dens kvindelige Elever lettere end hidtil formaa at komme frem i det praktiske Liv? (Direkt. A. I. Hagstrøm, Hernøsand.
15. Hvilket er det rette Tidspunkt for Indførelse af Undervisningen i de forskellige Realfag, og hvorledes faas passende Lærebøger? (Lærer A. Norlin, Wäxjö.)
16. Hvilken Betydning for Døvstummeskolen har Lærernes økonomiske Stilling, og er der endnu noget at ønske i Retning af Forbedring i deres Vilkaar? Rektor F. Nordin, Wänersborg, og I. Wallin.)

Fra norsk Side:

1. Lidt om Ragnhild Kaata og hendes Undervisning. (Foredrag af Bestyrer E. H. Hofgaard, Hamar.)
2. Bør svagt begavede, døve Børn undervises efter Talemetoden og uden at udskilles i særskilt for dem oprettede Anstalter? (Bestyrer E. H. Hofgaard.)
3. Er et 8-aarigt Kursus tilstrækkeligt i Døvstummeskolen. (Konst. Betyrer H. Bjørset, Kristiania.)
4. Talens Indflydelse paa de døve Børns Helbred. (Fru Hedevig Rosing, Kristiania.)

Vore konfirmerede kvindelige Elevers Stilling.

Tanken om vore konfirmerede kvindelige Elevers Stilling i Samfundet er et Spørgsmaal, der i lige høj Grad vedrører disse selv, deres Forældre eller Forsørgere, som de Institutter, hvorfra de ere udgaaede. Det er et Spørgsmaal, som det derfor vil være af Betydning at faa belyst, saa meget mere som det viser sig, at den Stilling, hvori de allerfleste af ovennævnte Elever hidtil har søgt Beskæftigelse, nemlig Syning, ikke synes at yde dens Udøvere de tilstrækkelige Fordele.

Naar de kvindelige Elever skulle konfirmeres, spørger man gerne Forældrene om, hvad de nu have tænkt sig som deres Datters fremtidige Erhverv. Og Svaret lyder da altfor ofte: »Jo, vi have jo ment at lade hende lære at sy, det er jo saadan en stille og pæn Beskæftigelse«. Denne Betragtning er i Regelen det bestemmende for, at denne Haandtering foretrækkes.

Som om det var nødvendigt at skaffe dem et saadant »stille« Arbejde. Er det da dertil, vi oplære vore Elever i Taleskolerne? Er det derfor de lære Sproget, Talen og Aflæsningen? Er det ikke netop, fordi vi derigennem sætte dem i Stand til at leve og virke saa frit som muligt og til at bevæge sig i det Samfund, hvortil de netop ved Tale og Aflæsning ere givne tilbage.

Men faa Forældre betænke dette, og faa Forældre undersøge forud, om nu ogsaa Betingelserne og Forudsætningerne ere til Stede hos deres Barn, og om det valgte Arbejde er det, der passer bedst og kan give hende det fornødne Udkomme. Særlig dette sidste turde være af overvejende Betydning, naar en saadan Livsstilling vælges.

Nu er det imidlertid saaledes, at hvor man saa end ser hen, i By og paa Land, saa viser det sig tydeligt, hvor stor Konkurrencen paa før nævnte Omraade, Syningen, er. Ofte nok er man Vidne til, hvilken Kamp der maa udkæmpes for Udkommet — et saare tarveligt Udkomme.

Men naar dette Forhold er saaledes blandt Syersker i Almindelighed, falder det ikke vanskeligt at forstaa, at det maa være et lidet attraaværdigt Arbejde for vore kvindelige Elever. Dette behøver neppe nærmere at paavises, og det kan heller ikke bestrides, at det er saaledes, der er Eksempler nok at opvise i den Retning.

Endnu skal blot nævnes, at det stillesiddende Syarbejde ikke er nogen absolut sund eller udviklende Beskæftigelse, og at man over for de døve ogsaa maa tage Hensyn hertil, er kun rimeligt.

Hvad oven for er sagt, gælder først og fremmest de uegentlige døve — de, som kunne høre noget —, men jeg tvivler heller ikke om, at det ogsaa kan komme til at gælde nogle af de egentlige — de, som ingen Hørelse have.

Men særlig for noget hørende af vore Elever, tror jeg, vi maa ind paa andre Veje.

Naar man ser hen til den Bevægelse, som foregaar blandt den tjenende Klasse af unge Piger, viser det sig, at en altfor stor Del af disse mere og mere føle Modvilje mod Tjenestepigegerningen, særlig paa Landet. Der søges bort herfra ind til Byerne til Systuer, Forretninger og Fabriker.

Der bliver saaledes ganske naturligt Trang til Tjenestepiger, navnlig paa Landet. Dette er en Kendsgerning. Og det er da netop derfor, vi bør søge at lede vore konfirmerede Piger ind paa den Vej, Tjenestepigevejen, hvor der er Trang for deres Arbejdsevne. Det er af den Grund, at et langt større Antal af disse fremtidig bør søge deres Beskæftigelse, hvor der er lettere Adgang for dem, og i det Arbejde, som baade er langt sundere og mere lønnende. Vore Elever bør vide, at de ikke altid kunne tage Hensyn til det »pænere« Syarbejde, men at de maa sætte [den] Ære i at kunne virke i en god Gerning, der kan give dem deres Udkomme.

Vi staa nu atter foran Konfirmationen af et Hold Elever, som derefter skal ud og prøve Kræfter med Livet. Maatte da ovenstaaende bidrage til, at man betænker sig alvorligt, førend Afgørelsen om de kvindelige Elevers Fremtidslod træffes.

Kgl. Døvstummeskole i Nyborg i Juni 1898.

A. V. Holm.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

»Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden« har udsendt sin 2den Beretning, omfattende Aarene 1896 og 1897.

Da denne Beretning tilstilles enhver af Foreningens Medlemmer, indskrænke vi os her til et Par korte Bemærkninger.

Regnskabet slutter med en Formue af 4,410 Kr. 76 Øre. Medlemsantallet er for Tiden 759. Med Hensyn til Foreningens Virksomhed anføre vi følgende Punkter af Beretningen:

»1) Vi have søgt at faa de fra Instituttet afgaaede Elever anbragt i Lære hos Folk, der maatte forudsættes at være særlig kvalificerede til at tage sig af de døvstumme paa en for Foreningen betryggende Maade.

2) Vi have — ved Besøg, som Lærerpersonalet paa deres Rejser i Sommerferierne aflagde hos de konfirmerede døvstumme i disses Hjemstavn, — søgt at udbrede Kendskab til Talemetoden og dens Resultater for derved at overbevise deres Omgivelser om, at de virkelig kunde udtale sig mundtlig og aflæse Talen fra andres Læber; og

3) vi have hver Maaned udsendt Foreningens Blad »Effata« til samtlige døvstumme, oplærte efter Talemetoden (foruden til Foreningens Medlemmer) og derved arbejdet videre paa deres religiøse og aandelige Udvikling.

Som et nyt Led i Foreningens Virksomhed er kommet Oprettelsen af en Efterskole for konfirmerede døvstumme, det første Forsøg i sit Slags, som er gjort nogetsteds.«

Efterskolen og dens Virksomhed har tidligere været omtalt her i Bladet, hvorfor vi ikke atter skulle komme tilbage til den; men vi anbefale vore Medlemmer at gøre sig bekendt med selve Beretningen. Vi ere overbeviste om, at den Sag, Foreningen virker for, er saa god, at den fortjener alles Bistand og Hjælp, og vi kunne slutte os fuldt ud til Bestyrelsen, naar det i Beretningen hedder:

»Vi skulle sluttelig udtale, at det staar klart for os, at Foreningen allerede har udrettet betydeligt og virket til stor Velsignelse for mange af de fra Institutterne udgaaede Elever, og haabe vi ogsaa fremdeles at finde den Støtte, som er nødvendig for os, for at vi kunne løse vor Opgave, at gøre de døvstumme til arbejdsomme og dygtige Samfundsmedlemmer. Indmeldelse i Foreningen kan ske ved Henvendelse til Forstanderne for det kgl. Døvst.-Inst. i Fredericia og den kgl. Døvstummeskole i Nyborg.«

Da den tekniske Skole i Ærøskøbing afsluttede sit

Vinterkursus, udtalte Skolens Forstander, Lærer K. Kristensen, følgende:

»Med Anerkendelse for det Arbejde, Eleverne som Helhed have udført i den tekniske Skole, skulle vi dog som et smukt Eksempel paa, hvad der ved Flid kan opnaas, særlig fremhæve foran nævnte unge Menneske, Peter Petersen, der er i Lære hos Snedkermester Th. Friis her i Byen, og som til Efteraaret faar udlært.

I de 4 Aar, han har besøgt Skolen, har han ikke en eneste Gang uden lovlig Grund forsømt Undervisningen.

Den Dygtighed, han ved denne sin Flid har opnaaet, fortjener saa meget mere Paaskønnelse, som han er døvstum og altsaa har haft mere Besvær ved at modtage Undervisningen end de øvrige Elever. Det var da ogsaa den almindelige Mening, at ingen kunde være værdigere til at modtage Skolens Præmie, end netop denne flinke og beskedne unge Mand.«

Peter Petersen er konfirmeret fra Fredericia-Inst., og den Flidspræmie, der med saa megen Anerkendelse blev tildelt ham, bestod i en smukt indbunden Bog (Edisons Liv og Virksomhed).

En døvstum. Ulfborg og Omegn har i Følge »Holstebro Avis« i den senere Tid været beæret med Besøget af en døvstum, der tjente sit Ophold ved Tiggeri. Forleden fandt en Mand ham liggende sovende i en Grøft. Da Manden frygtede, at den stakkels døvstumme skulde komme til Skade, vækkede han ham, hvad der imidlertid kun indbragte ham en Portion grove Skældsord af den stærkt berusede »døvstumme«. Miraklet med den døvstummes Talegaver meddeltes Politiet, og han vil nu faa Anvendelse for dem i Ringkøbing Politiret.

Det fjerde nordiske Abnormskolemøde vinder stor Tilslutning fra alle de nordiske Lande. Der har meldt sig mellem 4—500 Deltagere i Mødet. De svenske Statsbaner og mange Privatbaner have bevilget en Nedsættelse i Billetpriserne af 50 p. Ct., ikke alene for de svenske Deltagere, men ogsaa for norske og finske, som rejse igennem Sverrig. Ligeledes er der indrømmet Fragtfrihed for Udstillingsgenstande, der sendes til og fra Mødet. Nogle Dampskibsselskaber have indrømmet en Nedsættelse af $33^1/_3$ p. Ct., og Generaldirektoratet for Skattevæsenet har indrømmet toldfri Indførsel af de Genstande, der ere bestemte til den Udstilling af Skolemateriel og Undervisningsapparater, der sættes i Forbindelse med Mødet.

Konfirmationen af Elever fra Døvstummeskolen i Nyborg vil med forventet Tilladelse finde Sted i Nyborg Kirke Torsdag den 30te Juni. Fredag den 1ste Juli vil der blive Altergang.

Forfatteren Sigurd Viking — velkendt inden for den danske Døvstummeskole — har af det Raben-Lewetzauske Fond erholdt et Beløb af 300 Kr.

Nis Peder Christensen (Fred.-Inst.), der tidligere havde begyndt som Mester i sin Hjemstavn, har nu atter taget Plads som Svend for at uddanne sig videre i sit Fag. Han arbejder for Tiden hos en Mester i Jandrup, en Mils Vej fra Varde.

Niels Krog Jul arbejder i Guddumlunds Fabrikker ved Aalborg som Skomagersvend.

Chr. P. Nielsen (Fred.-Inst.) er atter hos sin gamle Mester i Nørre Sundby.

Edvard Andersen (konfirmeret 1897 i Fredericia) er kommen i Lære hos Skomager Petersen i Nibe.

Søren Christensen (Fred.-Inst.) er nu i Fredericia og har faaet Arbejde paa Skotøjsfabrikken i Vendersgade. Hans Fader havde tænkt, at han skulde komme hjem og nedsætte sig som Mester; men han synes selv at trænge til at lære noget mere, og vil derfor vente lidt.

Chr. Christensen (Broder til før nævnte) er Snedkermester i Rodsted ved Støvring.

Søren Petersen (Fred.-Inst.) arbejder paa »Skandia« i Randers.

Johanne Rasmussen (Fred.-Inst.) tjener for Tiden hos Forpagter Lassen, Hedegaard pr. Ballerup. Hun har en maanedlig Løn af 12 Kr. I sit sidste Brev beder hun os om gennem »Effata« at sende alle Kammerater en venlig Hilsen.

Fredag den 10de Juni havde Eleverne paa Instituttet i Fredericia deres aarlige Skovtur. Fra Morgenstunden dels kørtes og dels marcheredes der ud til Skoven, hvor saa hele Dagen tilbragtes med Leg. Det var det smukkeste Sommervejr, man kunde ønske sig, og da den store Skare om Aftenen vandrede hjemad, læste man kun almindelig Tilfredshed og Glæde over den fornøjelige Dag, der var gaaet saa hurtig.

Enkefyrstinde Marie i Neuwied har foranstaltet en Udstilling af Nationaldragter. Det er Hensigten at anvende Indtægten til et Hjem for døvstumme Piger i Rhinprovinserne.

Det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia

har Konfirmation i Dagene 29de og 30te Juni d. A.

Overhøringen finder Sted **Onsdagen d. 29de Juni Kl. 10 i Trinitatis Kirke** ved Hr. Pastor **Valeur.**

Torsdagen d. 30te Juni Kl. $8^1/_2$ er der **Gudstjeneste** med **Konfirmation** og **Altergang** i **Trinitatis Kirke**; Hr. Pastor **Valeur.**

NB. Skriftemaalet for Konfirmandernes Slægtninge og for tidligere Elever, som maatte ønske at deltage i Altergangen, **begynder** Kl. 9.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri, Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden"

Nr. 10-11 | **Juli-August 1898.** | **5. Aarg.**

Lad dig op!

»Luk dig op!« det var den Befaling, som fordum udgik fra Herrens Mund til den døvstummes Øre. Det var det første Ord han nogen Sinde hørte med sit legemlige Øre, den første Lyd af en Stemme, der naaede ham fra den Verden, der omgav ham. Vi kunne tænke os, hvor forunderligt det maatte gribe ham, da han paa en Gang hørte den første Lyd og samtidig fuldt ud forstod, hvad Herren havde gjort ved ham og for ham.

Det var ikke blot Ørets Vej, der aabnedes, men der aabnedes tillige en Vej for Herren til hans Forstand og Hjerte.

Han havde før intet lært om Verden og dens mange Slags Kundskab; thi Folk havde den Gang ikke faaet Forstand paa at undervise døvstumme, og han kendte derfor kun, hvad hans Øje saa. Ingen havde kunnet forklare ham noget derom. Han vidste intet om den Gud, som havde skabt alt dette, eller om den Frelser, som dyrekøbte ham og os alle til en endnu større Herlighed, Jesus Kristus, af hvem, ved hvem og til hvem alle Ting ere skabte. Men nu, da Guds Ord lød til ham, aabenbaredes ogsaa hans Guddoms-Kærlighed, Magt og Glans for ham. Han forstod pludselig, hvilken Forandring dette Guddomsord havde bragt ind i hans Liv. Han erfarede i et Øjeblik, at Guds Ord var almægtigt; thi det havde gjort ham baade hørende og talende.

Men du, som lidt efter lidt har tilegnet dig Talen og lært at forstaa Ordenes Betydning, ogsaa du har faaet en stor og velsignet Gave, som du ikke maa glemme at takke Herren for.

Ja, mangfoldige ere de Gaver, du paa alle Maader hver Dag modtager af din himmelske Faders Haand. Lige som Jesus, medens han levede paa Jorden, talte Faderens Ord til den døvstumme i Jødeland, saaledes har han ogsaa bragt hans Ord til os alle. Da han atter gik hjem til Faderen i Himmelen, saa efterlod han det som en Arv til os, og vi véd, at det skal blive hos os, saa længe Himlen og Jorden staar. Det opbevares jo fra Slægt til Slægt i den hellige Skrift; men for dig og mig kommer det jo an paa, hvad denne Bog er for os.

Kender du, hvad der staar i den? Læser du den daglig, elsker du den og lever med den? Modtager du de Lærdomme, Herren i den underviser dig om, og søger du Raad og Vejledning af den i dit Livs mørke og lyse Timer? Gemmer du saa Ordet i dit Hjerte, som der staar om Jomfru Maria, og saaledes som Apostlene gjorde?

Herrens Ord: »Luk dig op!« gælder ogsaa nu, og det gælder for os. Luk din Bibel op og lad ham tale til dig. Luk dit Hjerte op, at det kan give Plads og modtage din Konge, som kommer til dig. Opluk dit Øje og se, hvad han har gjort for dig, se hans Magt og hans Kærlighed. Lad hans Ord lyde i dit Øre og opluk din Mund for at takke og prise ham!

Men saa skal du ikke kun lukke op for de kærlige og trøstende Ord, som du nok undertiden har Lyst til at tilegne dig, naar du føler dig bedrøvet, træt og forladt. Du skal ogsaa lukke op for de alvorlige, strenge, revsende Ord. Glem ikke, at de ogsaa have Bud til dig; thi Guds Ord ere alle givne os »til Oplysning, til Rettelse, til Optugtelse i Retfærdighed, at det Guds Menneske kan blive dygtiggjort til al god Gerning!«

Dersom vi ikke synes, at disse Ord passe for os, saa ligger Fejlen i, at vi ikke passe efter Guds Ord, og saa er det os, som maa forandres. Guds Ord er urokkeligt og uforanderligt nu lige som i Skabelsens Dage. Han taler, saa sker det, han byder, saa staar det der, thi hans Ord ere Aand og Liv.

Ved hans Ord ere vi og alt det skete blevet til. Ved hans Ord bleve vi genfødte i Daaben, og ved hans Ord skulle vi alle gaa ud af vore Grave paa den yderste Dag. Derfor skylde vi ham baade vort Legeme og vor Sjæl, og vi skulle i hans Ord søge ham, saa vil han ogsaa lade sig finde, og hans Effata vil lyde til os og oplade vort Øre for, hvor stygt og ukristeligt det er at bande og lyve, at tage hans Navn forfængeligt og at bagtale vor Næste. Det vil lære vor Mund at tale trøstende, kærlige

og opmuntrende Ord til vor Næste og omdanne vort Hjerte og Sind.

Med Paulus kunne vi sige: »Af Guds Naade er jeg det, jeg er«. Gud give, at vi da ogsaa med ham i Sandhed maa kunne tilføje Slutningsordene: »og Guds Naade imod mig har ikke været forgæves!«

Om end vort legemlige Øre er lukket og vor Tunge kun tarveligt kan udtrykke vore Tanker, skulle vi dog være glade, naar kun Effata maa lyde over vore Hjerter, saa at de aabnes for ham!

Alle Prøvelser, som vort Liv her paa Jorden maaske har bragt os, ville være forbi med Døden, og dersom vor himmelske Fader, naar vi stilles for hans Dom, maa hilse os med de Ord: »Min Naade imod dig har ikke været forgæves, du er mit Barn, og min Himmel skal nu lukkes op for dig,« saa vil dette hans Effata bringe vor frigjorte Sjæl til i Lov og Tak at juble med de frelstes Skare i al Evighed.

Amen!

Blomster.

Naar Vinteren er forbi med sine mørke, kolde Dage, naar den første regnfulde Tid af Foraaret er overstaaet, og det varme og lyse Solskin begynder at strømme ned over de nøgne Skove, over de bare Marker, da begynde vi at glæde os. Naar vi saadan en tidlig Foraarsdag se Solstraalerne spille paa de vaadtglinsende Træer, paa det spæde Græs, mærke Duften af Muldjorden, som damper under Solens Varme, da føle vi Mennesker, som have siddet stænget inde den lange Tid af Sne og Slud, en Magt, som vi ikke kunne staa imod, en Magt, der driver os ud i Marken og Skoven for at se Foraarets Liv leve sig der.

Helst gaa vi vel i Skoven for at finde de første Foraarsblomster. Vi gaa fra den ene Plante til den anden, vogte os vel for at træde paa de kostbare Spirer, Violer, Anemoner og Primulaer, vi plukke en Blomst hist, en Knop her, hvor de gemme sig mellem Græsset, og vi ere taknemlige for lidt. En ganske lille Buket i et lille bitte Glas faar den fornemste Plads i Stuen og er os til rigere Glæde end den pragtfuldeste Drivhusbuket.

Vi plukke Blomsterne, og vi glæde os over dem, men kun faa af os tænke paa, hvorledes de leve og vokse.

Om vi havde besøgt det samme Sted i Skoven for en Maaned siden, vilde vi kun have fundet visne døde Blade fra Aaret før, og nu er hele Skovbunden dækket af fine grønne Blade, blaa og hvide Anemoner og lysegule Primulaer. De ere som tryllede frem af Jorden. Men det er Solen og de milde Regndraaber, som have tryllet dem frem, medens du og jeg og de fleste andre Mennesker ere gaaede tankeløst forbi.

Du vil sikkert nødig gøre et Menneske Skade, og jeg haaber, du holder saa meget af selv det mindste Dyr, at du heller ikke med Vilje vil gøre det Fortræd; men jeg er vis paa, at du aldrig vogter dig for at træde paa de smaa Blomster i Skoven. En Plante føler vel ikke Smærte, saadan som et Menneske og Dyr kan føle det ved ond og ublid Behandling. Men en Plante lever ogsaa, den fødes, aander, sover og spiser ogsaa, skønt paa en anden Maade end Dyrene. Planten arbejder og stræber baade for sig selv, idet den sørger for at skaffe sig Føde, og for andre, idet den renser Luften og gør den frisk at indaande baade for Mennesker og Dyr. Den udsender unge Planter; ligesom Forældrene udsender deres Børn, for at de kunne lære at klare sig selv ude i Verden. Og til sidst, naar de blive gamle, dø de og give Plads for andre.

Lad os prøve at følge Plantens Levnedsløb fra den første Begyndelse, fra Frøet.

De fleste Planters Frø ere smaa, saa smaa, at vi ikke kunne undersøge dem, dog findes der ogsaa Frø, som ere store, og som du kender godt, f. Eks. en Mandelkærne eller en Nød. Du har vist ofte set, at man, naar en Mandel er opløst i Vand og afskallet, kan dele den i to Dele. I den ene Ende af Mandelen vil du da se en lille Knop. Den kaldes Kimen, og det er den, som bliver til en Plante. De to Halvdele kaldes Frøblade, og de indeholder Næring for den unge Plante, indtil den bliver saa stor, at den selv kan tilberede sin Føde.

Naar Planten begynder at spire, skyder Kimen en Spids ud, som bliver længere og længere og fæstner sig i Jorden. Det er Roden, som deler sig i flere Grene, for at holde Planten fast og sørge for dens Ernæring. Naar Planten har slaaet Rod, skyder den atter en Spids ud af Kimen, men den vokser opad, og det er Stængelen, der bærer to smaa Blade, som kaldes Kimblade. Stængelen vokser fra Dag til Dag, der kommer flere og flere Blade paa den, og til sidst udvikler der sig Knopper, som blive til Blomster.

Vil du se, hvorledes et Frø spirer og slaar Rod, og det er meget morsomt at lægge Mærke til, da kan du lægge lidt Jord i en Kasse eller en Urtepotte, og deri kan du saa lægge en Smule Byg. Mange Dage vil det da ikke vare, før du ser det lille Frø fæste Rod og blive til en lille Plante.

Men medens Byggen og de fleste andre dyrkede Planters Frø bliver saaet om Foraaret, er der Tusinder af Planter, hvis Frø modnes og falder til Jorden om Efteraaret. Da er Jorden kold og tør, og Frøet bliver liggende i Dvale, som om det var dødt hele Vinteren, som oftest dækket af visne Blade og døde Plantedele, der beskytter det mod Kulden. Men saa snart det fugtige, milde Foraarsvejr kommer, og de varme Solstraaler arbejde sig ned i Jorden, vaagner Frøet til nyt Liv og spirer.

I Begyndelsen lever altsaa den unge Plante af den Næring, der findes i de to store Frøblade, som omgive Kimen, men det kan den ikke blive ved med, thi det Forraad er snart opbrugt, og den maa til at sørge for sig selv ligesom Menneskene, naar de blive voksne og komme ud i Verden.

Nu skulle vi se, hvad Planten lever af. Saa snart den har faaet Rødder og Blade, begynder den at tilberede sig Føde. Rødderne, som ere bedækkede med smaa fine Trevler og Haar skulle, som jeg før sagde, sørge for Plantens Ernæring. Gennem alle de fine Rodhaar opsuger Planten Vand fra Jorden, og dette Vand indeholder alt, hvad Planten behøver for at leve. Naar du brækker en Stilk over, har du vist ofte set, at den indeholder en fugtig Vædske. Det er Plantesaften, som findes i alle Planter. Naar Roden opsuger Vandet, blander dette sig med Plantesaften og breder sig saaledes til hele Planten, baade til Stilke og Blade.

Men ogsaa gennem Bladene modtager Planten Ernæring. Bladene vokse op i Lyset og Luften og vende sig mod Solen. Har du set en Plante, der i længere Tid har staaet i en Kælder eller paa et mørkt Sted, da vil du vide, at Bladene i Mørket blive blege og sygelige, og

Stilkene lange og tynde, lige som Børn blive blege og sygelige, naar de ikke kunne komme ud i den friske Luft. Det er Solen, som giver Bladene den smukke grønne Farve og gør Blomsterne pragtfulde og farverige, det er Lyset, som gør Stænglerne og Stilkene tykke og kraftige og Bladene store.

Om du vil tænke paa alt, hvad du spiser og drikker, da vil du se, at det næsten altsammen er opstaaet og tilberedt af noget, der har været levende, f. Eks. Kød, Grøntsager, Brød, Øl, Vin og Mælk, medens Planten er meget mere nøjsom, i det den kan leve af Vand og Luft.

Paa Undersiden af Bladene sidder der Tusinder af smaa Aabninger ligesom bitte smaa Munde. Naar Luften er fugtig, og Planten har opsuget for meget Vand fra Jorden, aabne disse smaa Munde sig, og Vandet trænger ud, omtrent som Sveden trænger ud af vor Hud, naar vi ere meget varme. Er Luften derimod tør, saa at Planten trænger til alt det Vand, den kan faa, ere de lukkede. Men disse Aabninger kan du slet ikke se med dine egne Øjne, kun gennem et stærkt Forstørrelsesglas; de ere saa smaa, at der alene under et Æbleblad findes omtrent Hundredetusinde.

Nu have vi set, hvordan en Plante spirer frem, ernærer sig og vokser. Men vi have endnu ikke hørt noget om de smukke Blomster eller om, hvordan den danner sine Frø.

Naar Bladene ere blevne store, ville vi nede mellem dem finde gemt nogle smaa grønne Knopper, hvis Stilke Dag for Dag blive længere, indtil det grønne Dække lukker sig op, og de smukke, farvede Blomster aabne sig for Solens Straaler.

Vi vide alle, at Frøene dannes i Blomsterne, og at de ere nødvendige, for at der kan fremkomme nye Planter. Frøet er det vigtigste af Planten. Blomsten er kun til for at beskytte Frøet og dets Udvikling.

Se først paa det yderste grønne Dække, der kaldes Bægeret. Se hvor det lukker sig fast over Blomsterknoppen, saa at intet Insekt kan krybe ind og gnave paa Blomsten, saa at den ikke kan tage Skade af Kulde og Blæst. Og naar Bægeret har aabnet sig, læg saa Mærke til, hvordan de farvede Kronblade eller Blomsterblade hver for sig sidde mellem Bægerbladene, saa at der er lukket ganske tæt for det indre af Blomsten. Ser du saa nøje efter, vil du inden for Kronbladene finde fem eller syv eller mange gule Knapper, der sidde paa fine bløde Stilke, og midt imellem dem en rund Knop, som kaldes Arret, paa en stiv, lidt tykkere Stilk. De første kaldes Støvdragere, den sidste kaldes Støvvejen. Nogle Blomster kunne ogsaa have flere Støvveje.

Betragter du Støvdragernes Knapper, naar Blomsten har været udsprungen et Par Dage, vil du se, at hver Knap indeholder en Mængde gult Pulver, der kaldes Blomsterstøv. Du har vist ofte faaet saadan noget paa Næsen, naar du lugtede til en gul eller hvid Lilje.

Undersøger du saa Støvvejen, som sidder mellem Støvdragerne, opdager du let, at den stive Stilk, Arret sidder paa, er et ganske fint lille Rør, der fører ned til en rund Knude, som kaldes Frugtknuden, og som bliver større og større, jo ældre Blomsten er. Inde i Frugtknuden sidde de smaa Æg, som siden skulle blive til Frø. Men det kunne de ikke af sig selv blive til, de vilde visne hen og dø, dersom ikke det gule Støv i Knopperne hjalp dem. Det gaar saaledes til:

Naar de smaa gule Støvkorn falde paa Støvvejens Ar, udsende de lange fine Traade, der vokse ned gennem det tynde Rør, indtil de naa Æggene. I hvert af Æggene findes en lille Aabning, som de krybe ind igennem. Paa den Maade bliver Æggene befrugtede eller forvandlede til Frø.

Men hvor kan det nu være, at Blomsterne have saadanne smukt farvede Kronblade, da almindelige grønne Blade lige saa godt kunde beskytte Frøene? Jo, nu skal du høre noget af det mærkeligste.

Vi have hørt om, hvordan Støvet fra Støvdrageren falder ned paa Arret, trænger igennem Støvvejen og befrugter Æggene, saa de blive til Frø. Men hos mange Blomster sidder Arret højere oppe end Støvdragerne, saa at der ikke er Tale om, at Støvet kan falde ned paa Arret. Desuden er der andre Blomster, som kun have Støvveje og atter andre, som kun have Støvdragere. — Hvordan kan nu Støvet komme fra den ene Blomst til den anden? Jo det besørger Insekterne, især Bierne, som du ofte har set flyve fra Blomst til Blomst, og som medføre Støvet paa deres laadne Ben og Krop.

Hvis du nogen Sinde har prøvet at suge paa Bunden af Blomsternes Kroner, da har du sikkert lagt Mærke til, at mange af dem, f. Eks. Kløverblomsten, smager sødt Det kommer af, at der er en lille Honningdraabe dernede. Det er den Honning, som Bierne opsamle og gemme i deres Kuber. Naar nu de flittige Bier krybe ind i Blomsten for at faa denne Honning, røre de ved Støvknopperne, og en Del af Støvet bliver hængende ved dem. Naar de saa senere komme til en anden Blomst af samme Slags — og Bierne søge altid de samme Blomster paa hver Rejse fra Kuben for at faa samme Slags Honning — stryges atter dette Støv af paa det klæbrige Ar.

Det er altsaa til stor Nytte for Blomsterne, at Insekterne søge til dem; derfor gøre de ogsaa alt for at lokke dem til sig. Dersom Blomsterkronerne vare simple og grønne, vilde Bierne ikke lægge Mærke til dem. Derfor klæde de sig i pragtfulde Farver eller dufte stærkt og drage dem paa den Maade til sig.

Du ser altsaa, at den smukke, vellugtende Blomsterkrone ikke blot er til Glæde for os, men ogsaa til stor Nytte for Planten, fordi den hjælper den til at faa sine Æg udviklede til Frø.

Naar du næste Gang gaar ud i Skoven eller paa Engen, da se paa alle de smaa Blomster, som vokse der i store Klynger. Glem ikke at lægge Mærke til, hvor smukke de ere, hvor fint hver lille Blomsterdel er dannet. Husk paa, hvilken Nytte de gør baade Dyrene og os. Den Duft, som Blomsterne udaande, indaande vi, og den er sund for os. Det er de mange Planter, der gør Luften saa frisk og behagelig; det er derfor, vi faa røde Kinder og klare Øjne, naar vi komme ud paa Landet. Og du skal være god mod Planterne, ikke gøre dem Fortræd, ikke træde paa dem, men beskytte og skaane dem. Og har du Planter i din Stue, da glem aldrig at give dem Vand, men husk paa, at de ere ogsaa levende Væsner, der trænge til Næring lige som vi, og faa de det ikke, da maa de visne og dø, thi have vi taget dem i Pleje, da er det vor Pligt at sørge for dem.

B. M.

Skoleaarets Afslutning
paa Fredericia Institut den 27de Juni.

Paa Grund af det nordiske Abnormskolemøde, der skulde afholdes i København de første Dage i Juli Maaned, indskrænkedes Aarsprøven her paa Instituttet til kun at omfatte de vigtigste Undervisningsfag.

Efter at en kort Overhøring af forskellige Klasser indenfor selve Instituttet havde fundet Sted, samlede Forstanderen Konfirmanderne i Kirkesalen for at tage Afsked med dem og for endnu en Gang at give dem et formanende Ord med ud i Livet.

Forstanderen mindede dem om det Ord af den hellige Skrift: »Siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting«.

Der er kun én Gud, den almægtige og barmhjertige Gud, Himlens og Jordens Skaber. Lige fra I bleve fødte og kom til Verden og til denne Dag, da I som voksne Mennesker drage ud i Livet, har Gud vist sig som den barmhjertige og kærlige Fader imod Eder. Han alene har givet Eder gode og kærlige Forældre, Sundhed, Føde og Klæder, saa I have mange Ting, ja alt, at takke ham for.

I voksede op, men Øret var lukket. Andre Børn kunne tale til Mennesker og atter forstaa deres Tale. Men Eders himmelske Fader glemte Eder ikke. Det er ham, der har lagt Kærligheden i Menneskers Bryst, saa der er Lærere og Lærerinder, som have villet arbejde med Eder og undervise Eder, for at I kunne blive dygtige Mennesker. Glem aldrig Eders Lærere og Lærerinder, og glem aldrig at sige dem Tak for alt det gode, de have vist Eder, men husk saa ogsaa paa, at det dog til sidst alt sammen kommer fra den barmhjertige og algode Gud.

I Skolen have I faaet mange gode Kundskaber, men det vigtigste af alt, hvad I have lært, er dog Kundskaben om Eders Frelser Jesus Kristus, der forlod sin Himmel for Eders Skyld. Det var Faderens Vilje, at Jesus, hans enbaarne Søn, skulde fødes paa Jorden for at frelse ogsaa Eder. Han kom og forkyndte sit Evangelium. Han taler endnu til Eder, ligesom den Gang og siger: »Omvender Eder, bliver gode, fromme og troende Mennesker, saa at I en Gang paa Dommens Dag kunne gaa ind til den evige Salighed«.

I kunne nu forstaa, at I have meget at takke Gud for. Hvor maa ikke Eders Hjerte fyldes med Taknemmelighed baade mod Gud og Mennesker, naar I ret betænke al den Kærlighed, der er udvist mod Eder. Glem da ikke det Ord: »Siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting«.

Nu gaa I bort fra Skolen for selv at arbejde, for selv at fortjene det daglige Brød. Men I skulle huske, at det er Gud, som giver Eder Kraften og lægger sin Velsignelse i Arbejdet. I maa derfor heller aldrig lægge Eder til at sove nogen Aften, før I have sagt ham Tak for den Dag, der er gaaet, og bedt ham blive hos Eder i de kommende Dage.

I Verden er der mange Fristelser. Fristeren kommer ogsaa til Eder. Han vil drage Eder bort fra Gud. Men naar I holde fast i Bønnen, da vil Gud aldrig forlade Eder eller slippe Eder af sin Haand.

Nu ville vi sige hverandre Farvel; men det er med Sorg, med et tungt Hjerte, at Eders gamle Lærere og Lærerinder skilles fra Eder, dog i vore Bønner ville vi stedse følge Eder paa alle Eders Veje. Det er vort Haab, at I ville blive gode og dygtige Mennesker, og saa ville vi slutte med Bøn til den almægtige og barmhjertige himmelske Fader, at han vil velsigne Eder og give Eder Kraft til at blive hos ham.

C. Joh.

Kongehuset.

Deres Majestæter Kongens og Dronningens Sommerbolig, Bernstorff Slot, er i Aar, som saa ofte før, fuldt optaget af kære og fornemme Gæster. Denne Gang ere alle Kongeparrets Børn samlede om dem. Foruden Kronprinsen og Prins Valdemar — som bo lige i Nærheden — ere Kejserinde Dagmar af Rusland, Kong Georg af Grækenland, Prinsesse Alexandra af Wales og Hertuginde Thyra af Cumberland med sin Ægtefælle, samt mange Børnebørn — Prinser og Prinsesser — for Tiden indlogerede i det beskedne lille Slot, som man ikke forstaar kan rumme saa mange af Jordens mægtige.

Det er denne Gang tidligere end sædvanligt, at Kongefamilien er bleven samlet; thi det plejer først at ske, naar Efteraaret farver Skovens Træer med gult, rødt og brunt, og Løvet begynder at falde fra Grenene, afrevet af Stormvinden, der farer hen over Mark og Skov. I Aar var det i den fagre Sommertid, de kongelige Børn kom fra fremmed Land til det elskede Barndomshjem. Men det var ikke med glad Sind, de ilede hertil som ellers. Alle vare de bekymrede for deres elskede Moder, som var syg og lidende. Herhjemme vidste man kun lidt om Dronningens Sygdom, men da Rygtet derom bredte sig over Landet, og hver Dag bragte en til af hendes kære, saa frygtede man, at det var meget alvorligt.

Lægerne havde tilraadet, at Dronningen skulde være saa meget som mulig i Luften, og derfor saa man hende hver Dag, Formiddag og Eftermiddag køre ud fra Bernstorff i en lille bekvem Kabriolet, som Prinsessen af Wales havde foræret hende til Guldbrylluppet. Der var kun Plads til en til i Vognen, og derfor saa man skiftevis hendes Døtre indtage Pladsen ved Dronningens Side.

Oftest var det dog den russiske Kejserinde, med det milde, sjælfulde Blik, der sad hos Dronningen, venligt hilsende alle dem de passerede forbi.

Mange Bønner ere sikkert stegne op til Gud for Landets Moder, vor elskede Konges trofaste Hustru, og Glæden over den Bedring, som synes indtraadt i hendes Majestæts Tilstand, er derfor ogsaa almindelig.

Forhaabentlig vil Kongefamilien nu kunne forblive samlet fremdeles en Stund og fejre den Fest med hverandre, som snart forestaar, nemlig Dronningens 81aarige Fødselsdag den 7de September.

Gud give den maa fejres med Glæde i Familiekresen paa Bernstorff, og med Tak til Gud for hendes Helbredelse. Ej alene hos hendes nærmeste kære, men over alt i Danmark er det et varmt Ønske, og vi føje hertil Haabet om, at Gud fremdeles vil bevare vort elskede Kongehus.

Hds. Maj. Dronningen med sine Døtre.

Det fjerde nord. Abnormskolemøde,

der afholdtes i København i Dagene fra den 6te til 9de Juli, begge Dage medregnede, var ualmindelig vellykket. Den store Deltagelse (der var i Følge Fortegnelsen over Deltagernes Antal mødt omtrent 200 fra hver af de nordiske Lande samt 20 fra Finland) viste, at der inden for den nordiske Abnormskole var Trang til et saadant Møde.

I de 14 Aar, der vare gaaede siden Mødet i Christiania 1884, var der kommet saa meget nyt frem, saa mange nye Tanker havde banet sig Vej og sat Spor i Arbejdet for de abnorme, at det er let forstaaeligt, at man kunde føle Trang til Drøftelse og Forhandling.

Allerede Aftenen før selve Mødet samledes Deltagerne i Larsens Lokaler for at blive enige om, hvilke Mænd man den følgende Dag — selve Aabningsdagen — skulde vælge til at beklæde de forskellige Embeds- og Hæders-poster, som Præsident, Vicepræsidenter, Sekretærer osv.

Før vi imidlertid gaa over til ganske kort at omtale Aabningshøjtideligheden og de derpaa følgende Forhandlinger, ville vi aflægge et lille Besøg i den Udstilling af Elevarbejder, der var knyttet til Mødet.

Det maa da være os tilladt at bemærke, at medens det i det hele maa siges, at der var sørget for gode, lyse og rummelige Lokaler for de forskellige Aandssvageskoler, og da særlig de danske, saa vare de tre danske Døvstumme-institutter samt Fru Rosings Døvstummeskole fra Kristiania henviste til at udstille deres Elevarbejder i et lille, noget afsidesliggende Værelse en Etage højere oppe.

Naar man vandrede igennem Udstillingslokalerne, fik man uvilkaarlig et Indtryk af, at der indenfor de forskellige Abnormskoler arbejdes med en Kraft, Lyst og Iher-dighed, som kun Kærlighed til Sagen forlener Lærerkræfterne med. Selv Fagmænd maatte ofte standse og undres over, at det virkelig kunde lykkes at bibringe disse stakkels Mennesker den Haandens Færdighed og Sikkerhed, som Arbejderne vidnede om. Her var det en blind, hvis Arbejde var saa nøjagtigt og bestemt udført, som om det skrev sig fra en seende Mands eller Kvindes Haand. Hist en stakkels vanfør; men ingen, som ikke vidste det, skulde af det udstillede Arbejde have set, at dets Mester savnede den ene Haand. Udstillingen blev saaledes et Vidnesbyrd om de store Fremskridt, Abnormskolen har gjort siden 1884.

De nordiske Landes Regeringer have stillet sig overordentlig velvilligt over for hele Abnormskolen og dens Krav, vigtige Love ere vedtagne, store, tidssvarende Bygninger ere opførte o. s. fr. Det maa da ogsaa være de ledende og styrende Mænd inden for de forskellige Lande en Tilfredsstillelse at se, at disse rigelige Pengemidler ikke ere bortødslede til ingen Nytte, men at de tvertimod have baaret gode Frugter til Gavn for Samfundets Stedbørn.

Det vilde selvfølgelig føre altfor langt at komme ind paa hver enkelt Skoles Udstilling; et Par Bemærkninger om det, der faldt os mest i Øjnene, maa være tilstrækkeligt.

De fleste Udbrud af Forbavselse og Forundring hørte man inden for de blindes og vanføres Enemærke, og det er ganske naturligt; thi netop disse have de største Vanskeligheder at kæmpe med, saa snart det gælder et Arbejde, der skal udføres med Hænderne. Det er jo allerede ganske mærkeligt, at en blind indlader sig paa at sy Skjorter, men endnu mere forunderligt er det at se, hvor akkurat*) Arbejdet er udført.

*) nøjagtigt.

Det var i det danske Blindeinstituts Udstilling, at vi beundrede dette Arbejde. Samme Institut udstillede ligeledes en stor Mængde Fodtøj, tilvirket med Værktøj, som var indrettet for blinde, der jo over alt maa have Maal og Støttepunkter.

I den norske Afdeling var det navnlig et smagfuldt Skrivebord samt fint Kurvemagerarbejde, der tiltrak sig Opmærksomhed.

Medens vi ere iblandt de blinde, skulle vi endnu kun omtale Fru Nordins Udstilling af Arbejder af blinde-døvstumme fra Wenersborg. Senere under Mødet fremstillede Fruen sine blinde-døvstumme Elever paa Blindeinstituttet.

En af de mærkeligste Afdelinger paa Udstillingen var den danske Sektion for vanføre og lemlæstede; ingen af de andre nordiske Lande mødte med noget lignende. Her er udstillet et Skab af en ung Snedker, der er lam i venstre Arm. Billedskærerarbejdet paa Skabet er udført af en 15-aarig Dreng, der mangler højre Haand. En lille Pige, der mangler højre Arm, har broderet en Kakkelovnsskærm. Ligeledes træffer man Hedebosyning, udført af enarmede Piger.

Træde vi saa inden for Aandssvageanstalterne, saa se vi atter mange udmærkede Elevarbejder. Her findes haandsyede, haandstrikkede, maskinsyede, hæklede, vævede og broderede Arbejder, der kunne staa Maal med dem, der tilvirkes af normale og uddannede Kvinder, som have gjort Haandgerning til Levevej.

Døvstummeinstitutternes Udstillinger vare selvfølgelig ikke saa righoldige som de aandssvages og vanføres, hvilket ganske ligger i Sagens Natur Thi medens Aandssvageskolen for mange Elevers Vedkommende maa lægge Hovedvægten udelukkende paa at lære dem at bruge deres Hænder, saa er det inden for Døvstummeskolen den boglige og sproglige Undervisning, der er den vigtigste, og Fag, som Tegning, Haandarbejde for Drenge og Piger indtage mere et Bifags Stilling paa Læseplanen. Der var dog alligevel ogsaa her ikke faa Arbejder, som vidnede om Dygtighed; smukt udført kvindeligt Haandarbejde. Udskæring i Træ, Tegning o. s. fr.

Selve Aabningshøjtideligheden fandt Sted Onsdag den 6te Juli Kl. 10 i Overværelse af en talrig Forsamling af Herrer og Damer.

Blandt de tilstedeværende bemærkedes Hs. Ekscell. Kultusminister Sthyr, Borgmester Dybdahl samt tidligere Medlemmer af Abnormkommissionen, Folketingsmændene Harald Holm og Statsrevisor Dinesen.

Mødet indlededes med Salmen »Aand over Aander, kom ned fra det I øje«, som hele Forsamlingen afsang staaende.

Derefter traadte Provst Sørensen, Høje Taastrup, op paa Talerstolen. I Oldtiden og Middelalderen havde man nærmest betragtet de abnorme, de døvstumme, blinde og aandssvage med Foragt. Naar det nu er anderledes, saa skyldes det vor himmelske Fader, ham, fra hvem al Faderlighed kommer. Det skyldes Jesus Kristus, som omfattede alle de bedrøvede og nødlidende med sin uendelige store Kærlighed. Han helbredede de døvstumme og blinde. Skønt Apostlene arbejdede videre i Mesterens Aand, skønt de lige som han udøvede mange Kærlighedsgerninger mod syge og nødlidende, gik der dog Aarhundreder hen, i hvilke blinde, døve og aandssvage vare tilsidesatte. I forrige Aarhundrede vaktes Sansen for de abnorme, men det er navnlig i de sidste 20—30 Aar, at Arbejdet for disse Samfundets Stedbørn har taget en rivende Fart.

Denne Forsamling af Mænd og Kvinder, som har givet Møde her i Dag, er omtrent 10 Gange saa talrig

om ved det første Aanormskolemøde. Taleren nedbad Guds Velsignelse over Mødet og dets Forhandlinger, han bad om ny Kraft og Taalmodighed til at tage Gerningen for de abnorme op.

Forsamlingen afsang derpaa følgende Sang af Sigurd Viking:

Her findes Vilje fuld god
Til ret at gavne Sagen;
Paa Tungemaal af samme Rod
Det komme vil for Dagen.
Men dog om Rettesnor,
Hvor Herren har sat Spor,
Men dog om Ledebaand
Og om sagtmodig Aand
Vi bede her tilsammen.

Vel er vi hver for sig et Bud
Derfra, hvor vi har hjemme,
Men kan dog intet folde ud,
Velsigne eller fremme,
Og derfor her i Dag
For de abnormes Sag,
Som for vort Land, vor Drot,
Til Naadens Zebaoth,
Vi bede nu tilsammen.

(Forts.)

Meddelelser fra Døvstummeverdenen

Efterskolen for unge døvstumme Piger begyndte Onsdag den 13de Juli og varede til 3dje August. Af Elever, udgaaede fra Fredericia Instituttet, deltoge:

Mathea Nørby, Fanø; Karen Simonsen, Sæby; Laura Larsen, Kvandløse; Johanne Sørine Nielsen, Aalborg; Martine Petersen, Ærøskøbing; Ottilia Lund, Hjørring; Petrea Nielsen, Løkken; Maren Olsen, Ambjerg Skov; Maren Nielsen, Ølsemagle; Nielsine Laursen, Fensten; Dorthea Hansen, Fanø; Janusine Hansen, Bornholm; Anna Petersen, Toxværd; Frederikke Christensen, København og Caroline Lindskog, Fredericia.

Udgaaede fra Nyborg, følgende:

Margrethe Madsen, Falsled; Ane Karen Jensen, København; Marie Vest, Esbjerg; Maren Madsen, Humlum; Ane Marie Frandsen, Holtum; Kirsten Marie Petersen, Tjæreborg; Sofie Baadsgaard, Randers; Ane Dorthea Harboe, Nyborg; Ellen Eriksen, Ærøskøbing; Vilhelmine Rasmussen, Nyborg; Johanne Madsen, Tjæreborg og Carla Møller, Aarhus.

Ligesom de foregaaende Aar havde Instituttet i Fredericia i Konfirmationsdagene Besøg af en Del konfirmerede Elever. Vi lovede igennem »Effata« at bringe en Hilsen til Kammerater fra dem alle:

Sara Bernth har lært at sy Drengetøj, og hun tjener 4 Kr. ugentlig ved dette Arbejde.

Jensine Carol. Jensen fra Aalborg opholder sig i Hjemmet, hvor hun hjælper sine Forældre og Søster med Syning.

Karen Hansen tjener hos en Købmand i Raarup.

Alma Petersen bor hjemme, men arbejder om Formiddagen paa et Trykkeri. Søsteren Bertha Petersen gaar Moderen til Haande i Huset og lærer tillige at sy.

Christine Lafferenz er Sypige i Kolding.

Martine Møller er hjemme, hun er bleven en dygtig Pige til at hjælpe i Huset.

Georg Petersen er i Skrædderlære i Odense.

Morten Hansen har været i Snedkerlære; men nu er han hjemme og hjælper sin Broder med Gaardens Drift. Til November skal han til Aalborg for at lære at væve.

Axel Hansen er i Kunstdrejerlære i Skanderborg. Han er nu aldeles rask.

Peter Mortensen Christensen er Bagersvend i Ølgod.

Hans Rasmussen, Landmand og Drejer i Flemløse.

Jørgen Laursen, Snedkerlærling i Odder.

Christian Sørensen hjælper Faderen hjemme i Bageriet; han er endnu ikke ganske rask.

Jens Marius Jørgensen er Skrædderlærling.

Friederich Friederichsen er Fodermester (Røgter) i Flemløse.

Klaus Klausen ernærer sig hjemme som Træskomager.

Anders Dichmann, Kurvemagerlærling i Ribe.

Michael Hansen er hjemme hos Faderen og hjælper med Gaardens Drift.

Peter Hansen Petersen er Træskomager i Hjemmet.

Rasmus Laursen, Skomagermester i Hansted.

Jens Chr. Olesen. De første 4 Aar efter Konfirmationen var han Landmand. Nu er han Snedkersvend i Viborg og tjener 12 Kr. om Ugen.

Hans P. Jeppesen er Snedkersvend i Otterup paa Fyen. Han tjener indtil 3 Kr. om Dagen.

Hans Mortensen er Skomagerlærling i Lunderskov.

Sophus Høstgaard, der arbejder som Sadelmager her i Byen, har i Pinsen været paa et Besøg hos sine Forældre i København. Han besøgte samtidig en Del af sine gamle Kammerater.

Fra Johanne Rasmussen have vi haft Brev. Hun arbejder i København som Strygejomfru.

Kristine Rasmussen fra Svendborg sender gennem »Effata« en Hilsen til alle sine Kammerater.

Snedker Julius Møller (København) er nu hjemkommen fra sin Rejse i Tyskland og Østerrig. Han er over alt bleven modtaget med stor Venlighed af de døvstumme. Senere vil han maaske fortælle lidt om sin Rejse.

I Tyskland tænke de døvstumme paa at sammenkalde den fjerde tyske Døvstummekongres i Stuttgart i Pinsen 1899.

Den preussiske Regering agter i den nærmeste Fremtid at forelægge Lovforslag om Skolepligt for samtlige døvstumme.

Franske døvstumme have indbudt til en Døvstummekongres i Dijon (en By i Frankrig). Den første Mødedag var Lørdag den 27de August. Følgende Spørgsmaal opstilledes paa Dagsordenen:

1) Døvstummeundervisningen.
2) Er Talemetoden, Tegnmetoden eller den blandede Metode at foretrække?

3) Foreninger til gensidig Understøttelse.
4) Sammenslutning af Frankrigs Døvstummeselskaber.

Arbejdshjemmet for døvstumme Piger i København indleder sin Beretning for det forløbne Aar med et Tilbageblik over Hjemmet fra dets Oprettelse den 1ste Juni 1869. Det var afdøde Professor Johan Keller, der i Forening med flere fik dannet en Forening af Damer med det Formaal at skaffe døvstumme Piger Arbejde. Der blev oprettet en Arbejdsanstalt, hvor de unge Piger skulde uddannes i Syning, Vadsk og Strygning for senere at kunne indtræde i tjenende Stillinger. Den 1ste Juni 1869 begyndtes der i St. Kongensgade med 7 Elever. I April 1872 flyttedes Anstalten, der fra nu af fik Navn af »Arbejdshjemmet«, til Havnegade 37. Først i 1890 lykkedes det Hjemmet at faa sin egen Ejendom i Løngangsstræde 21, hvor det den 1ste Juni 1894 kunde fejre sit 25 Aars Jubilæum.

Hds. kgl. Højh. Prinsesse Marie er Hjemmets Protektrice.

I 1895—96 opnaaede Bestyrelsen at faa et rentefrit Laan af Statskassen paa 20,000 Kr., og ved Hjælp deraf indførtes Maskindrift.

Siden Arbejdshjemmets Oprettelse har det været besøgt af 159 Elever fra alle Landets Egne.

Medens Vadskeriet er i stadig Fremgang, har dette derimod ikke været Tilfældet med Systuen. Bestyrelsen har derfor tænkt paa en Omændring af denne Gren af Hjemmets Virksomhed.

Sundhedstilstanden mellem Eleverne har i det forløbne Aar været god.

4 nye Elever ere indtraadte i Løbet af Aaret, og ligeledes ere 4 udtraadte: 1 til Selverhverv og 3 for at indgaa Ægteskab.

Hjemmet aabner sine Døre for enhver enligtstillet, ugift, døvstum Kvinde, der maatte melde sig som hjemløs. Hun modtages som Gæst. Hendes Forhold undersøges, og dersom hun er arbejdsdygtig, skaffes der hende Arbejde, i modsat Fald drages der Omsorg for hendes Anbringelse i en eller anden Stiftelse.

Bestyrelsens Formand er Gehejmeetatsraad Goos og Grosserer Jul. M. Goldschmidt dens Kasserer og Forretningsfører.

Den 24de August afgik Lærer ved det kgl. Døvst.-Institut i København, cand. phil. Rosbjærg ved Døden paa kgl. Frederiks Hospital. I 1889 blev han ansat som Lærer ved Døvst.-Instituttet. Ved Siden at sin Lærergerning studerede han Theologi og havde allerede underkastet sig begge de forberedende Eksaminer. — Blandt Kollegaer og Elever var han meget afholdt for sin elskværdige og rettænkende Karakter; men tungest vil hans Bortgang dog føles af hans unge Forlovede, en Datter af afdøde Forstander Malling-Hansen.

Forstander og Lærerpersonalet ved Fredericia Inst. sendte en Krans til hans Baare.

Foruden Døvstumme-Instituternes Direktør, Hr. Gehejmeetatsraad Goos, der med Frue og Datter besøgte Fredericia-Instituttet i Slutningen af Juli Maaned, havde Efterskolen ogsaa Besøg af forskellige norske og og svenske Fagmænd. Saaledes fra Norge: d'Hrr. cand. Bjørset og Lærer Boysen samt Frkn. Rein og Kindseth; fra Sverrig: Direktor Nordin samt Frkn. Kinman og Kerfstedt.

I Slutningen af August aflagde Fru Rosing fra Kristiania et kort Besøg paa Instituttet i Fredericia.

Til Instituttet i København overflyttedes den 27de August 7 Elever (4 Piger og 3 Drenge), som altsaa fremtidig skulle undervises ved Hjælp af Haandalfabet og Skrift.

Til Skolen i Nyborg afgik (den 28de August) 12 Elever, nemlig 4 Piger og 8 Drenge.

Instituttet i Fredericia modtager de nye Elever i Dagene 29de og 30te August. Der er i Aar indkaldt til Optagelse ca. 40.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri, Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, opførte efter Talemetoden"

Nr. 12.	September 1898.	5. Aarg.

Livet.

»Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve. Og hver den, som lever og tror paa mig, skal ikke dø evindelig.« (Joh. 11.Kap 25—26 V.)

Gud er Livet. Det var fra ham, at alt Liv udgik fra Begyndelsen. Han alene var fra Evighed af, og han gav Liv til alt det skabte. Da han havde skabt de første Mennesker, plantede han Livets Træ, som han havde givet Evigheds Kraft, der kunde opholde Livet i dem, saa længe som de spiste af dets Frugter. Først da de frivillig valgte at spise af det forbudne Træ, hvorved Døden kom ind i Verden, saa blev Livets Træ og Velsignelsens Kraft deri taget fra dem, og de bleve udjagede af Paradisets Have.

Døden, det er Mørkets Fyrste, der ødelægger og slaar ihjel. Døden fik Magt til at dræbe Livet, da Synden kom ind i Verden og fik Magt over Menneskets Hjerte. Kundskabens Træ havde vel et fristende og smukt Ydre, men Frugterne vare giftige, de havde en Saft, som ødelagde Livet og bragte alt ondt og fordærveligt med sig.

Det var den første Kamp mellem Livet og Døden, men det blev ikke den sidste, den vedbliver saa længe, denne Verden er til.

Kampen gentog sig synligt for Mennesker, da Jesus kom til Jorden for at overvinde Synden, Døden og Djævelen, og han viste den ene Gang efter den anden, at han var den stærkeste og sejrede.

Baade ved Nains Port og ved Lazarus' Grav var det Livets Herre, der mødte Døden og fratog den sit Bytte. Begge Steder saa det ud til, at Døden havde faaet Magten; thi baade Enkens Søn og Lazarus havde lukket deres Øjne i Døden, og Sorgen var stor hos Slægt og Venner. Det er den store Trøst for os, at begge Steder brød Livet sejrrigt frem ved Jesu Ord, lige som Solen gennembryder mørke Skyer.

Gud Herren, han er ikke død, han er Livet endnu som fra Evighed, og naar vi kende ham og hans Kraft, saa behøve vi intet at frygte. Den, som gav os Livet, kan ogsaa opholde det, indtil den Time kommer, da det er hans Vilje, at vi skulle gaa herfra.

Men saa kommer det jo an paa, hvor vi skulle gaa hen, naar vi gaa ud fra dette Liv, om Herren har mødt os her i Verden og vandret med os, saaledes at vi véd, at han ogsaa vil møde os i Døden og tænde Evighedens Lys for os, naar Verdens Lys slukkes for vort Øje.

Der er nemlig i hvert Menneskes Hjerte to Magter, der kæmpe, og det er de samme, som kæmpe i den hele Verden omkring os, nemlig Livet og Døden, Lyset og Mørket. Enhver af os skal selv vælge mellem Livets Fyrste og Dødens Fyrste, hvem vi ville tjene, og hvem der skal faa Magt over os og i vort Hjerte.

Endnu vokser Livets Træ og Kundskabens Træ ved Siden af hinanden, og endnu kan der være et Paradis her paa Jorden, naar vi holde os til Livets Træ, Jesus, og har ham med os. For ham flygter alt det onde og mørke, og selv de største Sorger kunne bæres ved hans Kraft, men ogsaa kun ved den.

Kender du Samfundet med ham, saa har Du ogsaa erfaret den Fred, som kan komme i dit Sind, selv naar alt er mørkt og sørgeligt omkring Dig. Martyrerne have bevist det. De havde det evige Livs Kraft i sig, derfor kunde de lade sig pine og ihjelslaa med Glæde for Guds Skyld. De havde en fast Tro paa deres Gud og Frelser. De kendte ham og vidste, at han havde det evige Liv og var bleven Herre over Døden.

Det er det, Jesus vil sige os i Dagens Evangelium, lige som han fordum sagde til Martha, da han spurgte hende: »Tror du dette?«

Han viser os, at Troen paa ham kan gøre Undergerninger, overvinde Sorg og Modgang, ja Døden selv, »Hvo, som tror paa mig, skal ikke dø evindelig.«

Det var ikke alene den Død, som tager vort legemlige Liv, at Jesus overvandt, det er ogsaa den Død, der som Syndens Straf ødelægger Sjælen, den evige Død. Han borttager Synden i dit Hjerte og dermed ogsaa Syndens Følger. Han udsletter den Synd, du har begaaet, og han gør, at du faar Afsky for Synden og ven-

der dig bort fra den, naar du tror paa ham og lever i Samfund med ham.

Den Synd, som før har haft Magt over dig — du véd nok selv bedst, om det er Hovmod, Bagtalelseslyst, Gerrighed, Ukyskhed — eller andre Synder, kan han gøre uskadelig, saa at den ikke mere frister Dig, naar du har ham i dit Hjerte og dine Tanker.

Du skal erfare, hvor forunderligt han kan omdanne dit Hjerte og din Lyst, naar du gør ham til din Herre. Jo mere fast du tror paa ham, desto mere skal du se af hans Herlighed og Kraft allerede her i Livet.

Uden ham er Jordelivet tomt og øde som en Ørken, naar Modgangstiderne komme, og Vennerne forlade os. Med ham er der Liv og Glæde, selv naar Sorgerne komme til os; thi i saadanne Tider føle vi allermest, at hans Kraft overvinder Verden og fører os gennem Dødens Porte ind til Livets evige Hjem.

Paa Opstandelsens Dag skulle alle døde paa hans Bud atter gaa frem af Jordens Skød, lige som ved en ny Skabelse. Alt dødt skal levendegøres ved hans Aand til et Liv, som ej har Død i Vente. Amen!

Det fjerde nord. Abnormskolemøde.

(Forts.)

Paa den forberedende Komites Vegne bød Gehejmeetatsraad Goos Velkommen.

Der var gaaet 14 Aar siden det sidste Abnormskolemøde atholdtes i Kristiania. Det var Mødet i Norge, der havde forberedt det nuværende Møde, og det stod som et lysende Minde for alle daværende Deltagere.

I enhver Gerning er der Trang til at raadspørge Erfaringen. Denne Trang var ogsaa til Stede i Abnormskolen, hvor det jo især gjaldt om at prøve sig frem og se, om Erfaringen bekræftede de opstillede Teorier [1].

I de forløbne 14 Aar vare mange nye Kræfter traadte til i Abnormskolens Gerning, og det var derfor let forstaaeligt, at der fandtes et levende Ønske om at prøve saa vel de hidtil gældende Regler, som det nye, der var kommen frem.

Ved de tidligere Møder havde man holdt sig til de døvstumme, blinde og aandssvage. Denne Gang havde man ment at burde aabne Dørene ogsaa for de vanføre og stammende, idet der paa begge disse Omraader her i Danmark var opnaaet saa smukke Resultater [2].

Taleren sluttede med at ønske, at Mødet maatte blive lærerigt for Deltagerne, vejledende for Statsmyndighederne, men først og fremmest til Gavn for de abnorme.

Forsamlingen valgte derpaa Gehejmeetatsraad Goos til Mødets Præsident [3] og til Vicepræsident [4] d'Hrr. Direktør Guldberg (Norge) og Pastor Østberg (Sverrig). Til Sekretærer [5], valgtes: Rigsdagsmand, Direktør Zottermann (Sverrig) Forstander Lippestad (Norge) og Inspektør Keller (Danmark).

Gehejmeetatsraad Goos takkede for Valget, hvorefter han meddelte, at det havde været Kongens Tanke at overvære Aabningen af Mødet. Hs. Maj. var nu imidlertid bleven forhindret i at komme; men vi vidste alle, at Kongens Hjerte slog varmt for enhver god Sag. Han vilde opfordre Forsamlingen til at istemme et Leve for Hs. Maj. Kong Christian den 9de. (Kraftige Hurra.)

Dernæst udbad Gehejmeetatsraaden sig Forsamlingens Bemyndigelse til paa Mødets Vegne at maatte sende en telegrafisk Hilsen til samtlige Nordens Monarker [6]).

Hermed var Aabningshøjtideligheden afsluttet, og de egentlige Forhandlingsmøder skulde tage deres Begyndelse. Der holdtes dels Fællesmøder, dels Sektionsmøder. Paa Fællesmøderne forhandledes Sager, som havde Interesse for alle, men paa Sektionsmøderne kun saadanne Sager, som interesserede Sektionens Medlemmer.

Vi ville indskrænke os til ganske kort at omtale Forhandlingerne i Døvstummesektionen og enkelte af Fællesmøderne [7]).

Til Ordfører i Døvstummesektionen valgtes Forstander Jørgensen (Fredericia) og til Viceordførere d'Hrr. Forstander Finch (Norge) og Rektor Nordin (Sverrig). Til Sekretærer: Insp. Lassen (Danmark), Cand. Bjørset (Norge) og Lærer Wallin (Sverrig).

Det første Fællesmøde aabnedes Kl. 12. Gehejmeetatsraad Goos gav Ordet til

Pastor Carl Bielefeldt fra Rimsø ved Grenaa, der talte over Emnet:

»Ad hvilken Vej bringes bedst den brede Befolkning — til Gavn for denne — i det rette Forhold til den Virksomhed, som udfoldes af Abnorminstitutionerne.« [8])

Taleren var ikke Fagmand; men hans Stilling som Præst medførte, at han paa saa mange Maader kom i Berøring med de abnorme. Den Forening, der var stiftet i Grenaaegnen, havde sat sig som Maal at hjælpe enhver abnorm. Tanken var egentlig udgaaet fra Stiftsprovst Jacobi i Aalborg. Det er et kristeligt Arbejde. Foreningen udfolder, og den har derfor opnaaet Tilslutning til Stefansforeningen.

Foreningen søgte at faa Præster og Lærere til at virke som Repræsentanter. Det er dens Opgave først og fremmest at skaffe Penge, og det opnaaede de ved at faa Folk til at træde ind i Foreningen. Den talte nu ca. 600 Medlemmer.

Det var dernæst Repræsentanternes Pligt at besøge de syge. Forældrene ventede ofte altfor længe, inden de selv meldte til Lægen, at Barnet fejlede noget. Derfor trængtes der til Folk, som kunde tale med dem og faa dem til Lægen med Barnet saa hurtigt som muligt.

Det var navnlig til blinde og vanføre, at Foreningen havde ydet Hjælp, dels til Understøttelse til Øjenoperationer og dels Hjælp til Anskaffelse af Bandager eller et Ophold paa Hjemmet for vanføre.

Derimod havde der endnu ikke været særlig Brug for Foreningens Hjælp blandt de døvstumme.

Aandssvage Karle, der vare underviste paa de Kellerske Anstalter, søgte man at skaffe Tjeneste hos Gaardmænd.

Foreningen kunde ikke vise hen til store Resultater; men Taleren haabede, at den Tid maatte komme, da der i hvert Sogn fandtes en Mand eller Kvinde, der vilde antage sig de abnorme.

Taleren stillede følgende Resolution:

»Det fjerde nordiske Abnormskolemøde udtaler sin Sympathi med, at der ved Siden af Enkeltbestræbelserne i Abnormsagen tages et samlet Arbejde op for de abnorme i Lighed med, hvad der finder Sted i Grenaaegnen.»

Hele Forsamlingen lønnede Taleren med stærkt Bifald

Forstander Jørgensen (Fredericia) takkede Pastor Bielefeldt for den smukke Gerning, han havde taget op. Han vidste, at der blev arbejdet udmærket i Grenaaforeningen, og han anbefalede paa det varmeste at følge det Spor, Pastor Bielefeldt var slaaet ind paa.

En Række Talere, baade fra Danmark, Sverrig og Norge havde derpaa Ordet for ligeledes at udtale deres Sympati og Tilslutning.

Døvstummesektionen.

Rektor Nordin, Wänersborg, indledede en Forhandling om Emnet: »Ere Forskoler for døvstumme, før deres deres Indtrædelse i Undervisningsalderen, nødvendige?«

Taleren gjorde først opmærksom paa, at der er en stor Forskel paa det hørende og det ikke-hørende Barn ved Indtrædelsen i Skolen. Det hørende Barn har Sproget og er i Stand til deri at udtrykke sine Tanker. Gennem Sproget kommer det stadig i Forbindelse med Omgivelserne og tilegner sig en rig Mangfoldighed af Forestillinger. Alt dette er det døvstumme Barn ikke i Besiddelse af. Ved dets Indtrædelse i Skolen ere dets Taleorganer uøvede, og det har intet Kendskab til Sproget. Det talende Barn kan ved sin Stemmes Toneklang vække andre Menneskers Sympati; men heller ikke dette er det døvstumme Barn i Stand til.

Taleren mente derfor, at det døvstumme Barn vilde have godt af at komme under en hensigtsmæssig og lempelig Behandling i en tidligere Alder. Tiden bør ikke spildes ved at udsætte Undervisningen.

Taleren omtalte, hvad der i saa Henseende var gjort i andre Lande, hvor der var opnaaet tilfredsstillende Resultater og sluttede med at foreslaa en Resolution, gaaende ud paa, at der oprettedes Forskoler for døvstumme.

Lærer O. Chr. Jensen, København, indledede en Forhandling over Emnet: »Bør en Pogeskole oprettes for Børn i 5 Aars Alderen?«

Taleren gennemgik kortelig Sagens Historie her i Landet, hvor først Professor Johan Keller og senere Dr. med. Haderup havde arbejdet for Sagen. Paa sine Ferierejser havde Taleren gjort flere Erfaringer over de døvstummes Naturel. Efter Tabet af Hørelsen er det lige som den døve bliver et helt andet Menneske. Hjemmet mangler ofte her den rette Forstaaelse af, hvorledes disse Børn skulle behandles. Dette Døvstummenaturel slaar derfor alt for dybe Rødder, før Barnet kommer i en passende Skole. Der burde derfor gøres noget for disse Børn i en tidligere Alder end nu er Tilfældet.

Cand. phil. Bjørset, Kristiania, indledede Forhandlingen om Emnet: »Er en 8-aarig Skoletid tilstrækkelig?«

Taleren mente, at enten maatte Kravene til de døve stemmes ned eller Skoletiden udvides. Der gives dog altid et Lavmaal, som man ikke kan gaa under. 8-aarig Skoletid vil vise sig som Regel ikke at være tilstrækkelig. Enkelte andre Steder var man gaaet til 10 Aar. Taleren vilde foreslaa 9 Aar som det mindste.

Under den derpaa følgende Forhandling sloges disse 3 Spørgsmaal sammen under et, idet Ordstyreren mente, at de havde mange fælles Berøringspunkter.

Cand. Bech mente, at en Forskole var ønskelig, for at de vrange Meninger og det skæve Syn paa mange Ting, som man kunde møde hos døvstumme, ikke skulde gro altfor fast.

Insp. C. Johansen, Fredericia, kunde ikke slutte sig til Tanken om forlænget Skoletid. Naar Eleverne først naaede 16—17 Aars Alderen, længtes de efter at komme ud. De vare for store til at behandles som Børn, og for smaa til at behandles som voksne. Kom de først ud og følte deres store Mangel paa Kundskab i saa mange Retninger, saa kunde man bedre faa dem i Tale. Derfor maatte man hellere tage Efterskoletanken op, om det var muligt at arbejde videre ad den Vej.

Insp. Lassen, København, sluttede sig til Tanken om udvidet Skoletid.

Provst Sørensen, Høje Taastrup, vilde ønske, at de døvstumme Børn kunde udvikle sig saa meget som muligt. De kunde dog aldrig naa samme Standpunkt som de godt begavede Børn i Almueskolen. Her kunde Forskoler ogsaa være meget ønskelige, men naar man vidste, hvilke Hindringer Fattigdommen ofte lagde i Vejen, for at de normale Børn kunde nyde fuldt ud godt af Skolens Undervisning og saa sammenlignede hermed, hvad der blev ofret paa de døvstumme Børn, saa troede han ikke, at man burde stille større Krav til Staten, end der allerede var stillet. Man vilde sikkert stille for store Krav, naar man forlangte, at den skulde oprette Forskoler for døvstumme.

Efter Ordstyrerens Ønske afsluttede Pastor Østberg (Sverrig) Forhandlingen med at udtale, at hvad man end gjorde, kunde man dog aldrig hæve Døvstumheden, og Kravene maatte derfor ogsaa rette sig derefter.

Sluttelig vedtoges det, at Diskussionen skulde tjene som Svar paa de opstillede Forhandlingsemner.

Bestyrer Hofgaard, Hamar, indledede derpaa en Diskussion om Emnet: »Bør svagt begavede Børn undervises efter Talemetoden og uden at udskilles i særskilte for dem oprettede Anstalter?«

Taleren udviklede, hvilke Fordele Talemetoden havde frem for Skriftmetoden. Han ansaa Talemetoden for den naturligste og letteste, og nogen anden bør derfor ikke anvendes.

Insp. Lassen, København, udviklede, »hvad der forstaas ved svagt begavede døvstumme Børn, og hvorledes saadanne bedst bør undervises.« Undervisningen bør være anskuelig. Man bør begrænse sig og ikke stille for store Maal. Den skriftlige Metode maatte efter Talerens Mening være den letteste. Man maatte nemlig rette Metoden efter Barnet og ikke omvendt.

Flere Talere havde Ordet for at slutte sig til den ene eller den anden af Indlederne.

Kl. 4 afbrød Ordføreren Forhandlingerne.

Arbejdshjemmet for døvstumme Piger stillede Vogne til Raadighed for dem, som ønskede at bese Hjemmet.

Om Aftenen var der fri Adgang til Tivoli for alle Mødets Deltagere.

---

1) Teorier: de forskellige Anskuelser og Meninger om, hvorledes abnorme bør opdrages og undervises.
2) Resultater: saa smukke Frugter af Arbejdet.
3) en Præsident: den Mand, som leder og styrer et Møde.
4) en Vicepræsident: en Mand, som hjælper Præsidenten.
5) en Sekretær: en Skriver.
6) Monarker: regerende Fyrster, Konger.
7) en Ordfører: en Mand, som leder Forhandlingerne paa et Møde.
8) Abnorminstitutionerne: de forskellige Abnormanstalter, Døvstummeinstitutter, Blindeinstitutter o. s. v.

Efterskolen for unge Piger.

Den 13de Juli om Eftermiddagen samledes, som før meddelt, de 28 unge Piger, som skulde deltage i Efterskolen paa Instituttet i Fredericia. Der var stor Glæde blandt de mange unge over atter at træffe sammen med saa mange Kammerater. En Del af dem havde ikke set hverandre i de Aar, der vare gaaede siden deres Konfirmation, og for Fredericianernes Vedkommende var det ogsaa en stor Fornøjelse at færdes paa de gamle, kendte Steder. Den følgende Dag toges der fat paa Undervisningen, hvilken i Hovedsagen blev ledet i det samme Spor som det foregaaende Aar. Til Fagene, som omfattede Religion, Dansk, Regning, Historie og Artikulation, føjedes endvidere Haandarbejde, og da det heri mest kom an paa praktisk Færdighed, blev der særlig lagt Vægt paa Stopning, Lapning, Tilklipning, Mønstertagning o. s. v. Den daglige Orden var følgende: Kl. 6 om Morgenen stod alle op, og Kl. 7 blev der drukket Kaffe, hvorefter de unge Piger skiftedes til at gøre rent paa Sovesalen og i Paaklædningsstuerne. Kl 8 begyndte Undervisningen og varede, med Undtagelse af $^1/_2$ Times Frihed ved Frokosttid, til Kl. 12, til hvilket Klokkeslet der spistes til Middag. Tiden efter Middag til Kl. 2 tilbragtes i Reglen i Haven, hvor de unge Piger efter Forgodtbefindende morede sig med Samtale, Krocketspil eller Haandarbejde. I Timerne fra Kl. 2—4 var der Haandgerning, fra 4—$4^1/_2$ Artikulation, saa $^1/_2$ Times Frihed, medens der blev drukket Kaffe, derpaa læstes der atter en Time, hvorefter alle de, der ønskede at bade, bleve fulgte til Badeanstalten, medens der spadseredes med de andre. Kl. 7 indtoges Theen, derefter forberedte de unge Piger sig til næste Dags Timer, og den sidste Del af Aftenen vare de som oftest i Haven eller ved Stranden, hvor Tiden gik let og fornøjelig med Samtale eller anden Adspredelse, indtil de Kl. 10 begave sig til Ro.

Hver Søndag Formiddag holdt Forstander Jørgensen Gudstjeneste, og Eftermiddagen gik med fælles Spadsereture og Besøg i de gamle Plejehjem.

Den 26de Juli var en Festdag for alle Deltagerne i Efterskolen, idet Hr. Forstander Jørgensen, som den Dag fejrede sin 60-aarige Fødselsdag, indbød de unge til Chokolade om Formiddagen samt til senere paa Dagen at deltage i den Festmiddag, ved hvilken Hr. Gehejmeetatsraad Goos med Frue og Datter var til Stede.

Da mange af de unge Piger havde ytret Ønske om at komme til Alters under deres Ophold i Fredericia, holdt Hr. Pastor Valeur den 29de Juli Altergang i Trinitatis Kirke for Efterskolens Elever.

Samme Eftermiddag foretog hele Efterskolen en Udflugt til Hindsgavl, hvis smukke Have blev beset, senere spistes til Aften ved det lille Gartnerhus ved Stranden. Turen var begunstiget af det skønneste Vejr, og de unge Piger vare alle meget glade og udtalte deres Taknemmelighed mod Forstanderen, som havde beredt dem den dejlige Tur.

De tre Uger gik kun altfor hurtig, og mange vare de beklagende Udbrud, man i de sidste Dage hørte fra de unge Piger om, at Efterskolen var forbi, og de atter skulde herfra. Det gav sig især til Kende den sidste Dag ved Forstanderens Afskedstale, ved hvilken de alle vare meget bevægede.

Hvad de unge Pigers Forhold til Undervisningen angik, saa kan man ikke sige andet, end at det var en Fornøjelse at arbejde med dem. De fulgte Timerne med stor Interesse, og man mærkede aldrig, at de bleve trætte.

Det var en Glæde at se, at de ikke blot havde bevaret deres Sprog, men ogsaa udvidet det betydeligt ved Omgang med hørende.

Det var i det hele taget en Samling af tækkelige og flinke unge Piger, der havde givet Møde her, og de vare næsten alle i Stillinger, der gjorde det muligt for dem at ernære sig selv.

Ved Efterskolen virkede foruden Hr. Forstander Jørgensen, Hr. Inspektør Keller og Frk. Gamst-Petersen fra Nyborg samt Frøknerne Dodt og Nielsen fra Fredericia.

Rejsebreve.

Nr. 1.

Nedskriveren af disse Breve, Snedker Julius Møller, foretog i Sommer en længere Rundrejse i Tyskland og Østerrig med Rejsestipendium af Larsens Legat.

Jeg vil nu gerne fortælle mine Fæller lidt om hvad jeg har set og oplevet paa Rejsen. Da jeg havde erholdt Meddelelse om, at der var tilstaaet mig en Sum af 400 Kr. til en længere Rejse i Udlandet, fik jeg travlt med at forberede mig til Rejsen. Det vigtigste var nu at lære lidt Tysk, for at man kunde gøre sig forstaaelig og forstaa andre. I min Notitsbog opskrev jeg en Del af de almindelige Sætninger og Benævnelser paa Tysk og Dansk for at have dem ved Haanden ved en og anden Lejlighed. Derpaa maatte jeg skaffe Adresser og Oplysninger om Forholdene i Udlandet og sammensætte Kuponer til et Rundrejsehefte, der derpaa blev bestilt paa Banegaarden. Ja der var naturligvis ogsaa meget andet, men endelig var alt i Orden, og Afrejsen fandt Sted den 4de Juli over Gjedser—Warnemünde.

Rejsen forløb godt, og jeg var i Pensionatet i Berlin Kl. $9^1/_2$ Aften. Dette Pensionat var baade bedre og billigere, end jeg havde ventet, og jeg havde det udmærket der for kun 4 Reichsmark om Dagen.

Det var nødvendigt at have en lille Haandbog og et Kort over Byen, og det var jeg ogsaa forsynet med. Jeg boede saa heldigt, at jeg var lige ved Friederichsstrasse, Berlins Hovedgade, og nær ved »Unter den Linden«, ligeledes Hovedgade.

Friederichsstrasse gennemskærer hele Byen, og har man den at følge, finder man let Vej. Da jeg om Formiddagen gik op ad Gaden, blev jeg overrasket ved Synet af den store Færdsel. Der vrimlede med Omnibusser, Sporvogne, Drosker og alle mulige Køretøjer, foruden Soldater og Fodgængere. Værst var dog Trængslen, hvor 2 Hovedgader krydsede hinanden, her kunde man ofte vente længe, før man slap over Gaden.

Og saa de store pragtfulde Bygninger, Kæmpehoteller og de elegante Butikker, alt dette var interessant at skue for den fremmede. Jeg gik nu først ud paa Døvstummeinstituttet for muligt at faa nogle Adresser paa døvstumme, og jeg var saa heldig at faa Adressen paa Familien Schenk, hvis Bekendtskab morede mig meget. Nu gik jeg tilbage ad Friederichsstrasse til »Unter den Linden«, her gik jeg ned ad til Brandenburgerthor og videre til Thiergarten, der er en Slags Park og Skov med Ride- og Køreveje i alle Retninger. Derpaa besaa jeg den pragtfulde Sejerssøjle, hvis Fodstykke er prydet med Billeder (Basrelief) med Scener fra de sidste Krige, ogsaa vi danske vare med, man saa vore Soldater kæmpe modigt ved Dybbøl den 18de April 1864. Saa besaa jeg det store nye Rigs-

dagspalads, en umaadelig pragtfuld og kostbar Bygning, og vendte endelig hjem Kl 12 for at spise til Middag.

Om Eftermiddagen gik jeg op paa Ringbanestationen og tog Billet til hele Nordring, der kun koster 20 Pf. (18 Øre) og varer $1^1/_2$ Time. Denne Bane løber sin Tur gennem Byen højt over Gaderne paa murede Hvælvinger og Jærnbroer. Det gaar utrolig rask med Ud- og Indstigningen, ofte kun $^1/_4$ Minuts Ophold. Der er ingen Konduktører, men en Togfører; man aabner og lukker selv Vogndørene og afgiver Billetten ved Nedgang fra Perronen.

Jeg blev 8 Dage i Berlin. Om Formiddagen besøgte jeg offentlige Bygninger, Gewerbemusæer og saadanne Steder, hvor jeg kunde lære noget nyt i mit Fag. Derpaa besaa jeg Samlinger og Musæer til Middagstiden. Om Eftermiddagen fartede jeg om i Byen, der var altid noget nyt at se, saaledes den store Centralmarkthalle, hvor der var Stader og Udsalg af alle mulige Fødevarer, Frugt og Grøntsager.

Efter et Par Dages Ophold tog jeg en Eftermiddag ud til Elisabethstrasse for at besøge Familien Schenk. Her blev jeg venligt modtaget.

Hr. Schenk er Formand for Foreningen for døvstummes Vel i Berlin. Det er en Forening, der sammen med 2 andre hjælper og understøtter døvstumme dels med Pengehjælp, dels med Huslejehjælp. Foreningen ejer 55,000 Reichsmark og havde sidste Aar bortgivet 3,200 Reichsmk. til Understøttelser og 800 til Huslejehjælp.

Fru Schenk, en smuk, energisk Dame, der kan høre, er en Datter af Fürstenberg, som stiftede den første Døvstummeforening i Berlin Hun udgiver og redigerer selv et Blad for døvstumme, der udgaar 2 Gange maanedlig og er Organ for Foreningen.

Der kom efterhaanden flere andre døvstumme, og jeg fortalte om Forholdene i Danmark, at vi havde her kun en*) stor Forening, der nu var i Færd med at bygge sit eget Hus, medens der i Berlin med over 2 Millioner Indbyggere og over 2000 døvstumme neppe var flere end 300 ialt i de 21 Foreninger, der eksistere der. Nogle af disse Foreninger havde kun 8 Medlemmer. Foreningerne havde de mest forskellige Formaal, saa som: Understøttelse, Spare, Lotteri, Theater, Cykle og saa videre, de have saaledes splittet sig i en Mængde smaa Foreninger. Dette var ikke heldigt, da de alle, ved at være i en stor og stærk Forening, vilde kunne udrette meget mere. Saaledes gik Tiden med Samtale til det blev Aften, og jeg maatte love at komme snart igen. Den afdøde Formand, Fürstenberg, havde Tittel af Gehejmesekretær. Nogle Dage efter besøgte jeg atter Schenks, og saa spurgte man mig, om jeg havde Lyst til næste Dag, Søndag, at overvære deres Gudstjeneste i deres Kapel. Jeg mødte der ogsaa, der var ikke saa mange, neppe 50. De fleste vare ældre Folk. Præsten, en ung Mand, brugte udelukkende Tegnsproget. Han forklarede Johannes Evangelium om Vinstokken, 15, 1—8. Efter Gudstjenesten tog jeg Afsked med Familien Schenk og fik en Del Blade og Aarsberetninger. Samtalen mellem os var ikke vanskelig. Vi følte os næsten som Landsmænd, og det samme blev Tilfældet i de øvrige Byer, hvor jeg traf døvstumme.

J. M.

---

*) Forfatteren glemmer »Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden«.

Opfordring.

Da den døvstumme Bogbinder Christensen i Nibe, Elev Nr. 22 af det kgl. Døvstumme-Institut i København, og Hustru, Kristine Christensen, hørende, holde deres Sølvbryllup den 16de Oktober, gør jeg Eder, ærede døvstumme Venner og Læsere opmærksom derpaa, om I ville sende os undertegnede en lille Pengegave i Dagens Anledning, hvilket vilde være Sølvbrudeparret en sand Glæde.

Hermed giver jeg en Skildring af deres Liv, som vil forundre Eder. Han er født i Gjøttrup Skole den 14de Februar 1842, blev Elev den 31te Juli 1852 i København og konfirmeret den 26de Maj 1859. Hans Fader var Lærer og hans Bedstefader ligeledes.

Han og hans Hustru have 9 Børn, hvoraf 4 leve, det ældste er konfirmeret, og det yngste er 5 Aar gammelt. De leve i smaa og trange Kaar. I det sidst forløbne Aar er det blevet værre med Familien paa Grund af hans Sygdom og Svaghed. Han lider af Lammelse i venstre Side, men alligevel bevidner jeg, at han er en flittig Arbejder.

Da der i denne By er 2 Bogbindere, er han nødsaget til at rejse og samle Bøger til Indbinding. Og naar han gaar ud paa Landet i 2—3 Uger, er han efter sin Hjemkomst altid træt og syg og maa holde Sengen. Det er saa ofte umuligt for ham at skaffe noget til Familiens Underhold, undtagen naar godgørende Folk række dem en hjælpende Haand.

Vi synes jo, at det gør os saa ondt for den gamle og svagelige Mand. Jeg bevidner, at han er trængende til Hjælp og beder indtrængende Eder alle døvstumme Venner og Læsere sende et lille Bidrag, saaledes at Sølvbrudeparret kan være glade den 16de Oktober. Naar alle give lidt, bliver det dog noget.

Dersom der i hver By er flere døvstumme, bede vi indtrængende om, at en vil staa i Spidsen for Indsamlingen.

Hvem, der vil sende Bidrag, bedes sende det til en af os undertegnede. Senere vil jeg aflægge Regnskab i Bladene for de indkomne Bidrag.

Skræddersvend Chr. Christensen,
Adr.: Skræddermester J. Larsen, Nibe.

Thomine Nikolajsen,
Adr.: Urmager Schak, Nibe.

Elever af det kgl. Døvstumme-Institut i Fredericia.

Meddelelser fra Døvstummeverdenen.

Fra Døvstummeskolen i Lund har Instituttet i Fredericia modtaget en Takskrivelse i Anledning af »de behagelige Mødedage i København«. Skrivelsen er undertegnet Skolens Forstander, Lærere og Lærerinder.

Instituttet har ligeledes i telegrafisk Form modtaget en lignende Tak fra Deltagerne i Mødet fra Instituttet i Wänersborg.

Alderdomshjemmet for døvstumme, der opføres i Brohusgade paa Nørrebro, og som nu snart nærmer sig sin Fuldendelse, har i disse Dage fra en dansk Mand i Pennsylvanien, Martin H. Boye, modtaget en Gave paa 1000 Dollars, dog med Forpligtelse til for Livstid at yde Rente af dette Beløb til en døvstum Slægtning af Giveren. (Nat. Tid.)

I et Brev meddeles os, at en af vore tidligere Elever her i Fredericia, Marie Olsen, er afgaaet ved Døden den 6te Juli. Hun var en flink og elskværdig Pige, som alle her paa Instituttet mindes med Kærlighed. Det var derfor ogsaa med Sorg, at vi modtoge Budskabet om hendes Bortgang nu i saa ung en Alder. Hendes Bryst var i de senere Aar svagt, og hun var til sidst saa udtæret og afkræftet, at hun de sidste Maaneder stadig maatte ligge til Sengs.

Ane Therkildsen opholder sig for Tiden i Tjeneste hos Væver Niels Frandsen, Tørring Mark pr. Tørring Station.

Ved Døvstummeskolen i Kuopio (Finland) samlede Skolens Lærerinder tidligere kvindelige Elever til et 4 Ugers Kursus i Juni Maaned. Noget lignende var Tilfældet ved samme Skole i 1894.

Dr. med. Schmiegelow fra København har i videnskabeligt Øjemed undersøgt Elevernes Hørelse i Døvstummeskolen i Nyborg. Dokteren opholdt sig ca. 14 Dage paa Skolen.

Karen Marie Mikkelsen, konfirmeret fra Nyborg-Skolen, og som tjener i Lemvig, aflagde et Besøg paa Skolen og hos sine Plejeforældre i Begyndelsen af September.

Dronningens Fødselsdag, der tillige er Nyborg-Skolens Indvielsesdag, blev som sædvanlig fejret som Fridag, baade i Nyborg og Fredericia.

Lærer ved det kgl. Døvstummeinstitut i Nyborg Hr. A. Hansen, har opholdt sig nogle Dage her ved Instituttet i Fredericia.

Edvin Striboldt er kommen i Snedkerlære i Næstved. Han bor hos sin Onkel, Trompeter Hansen.

Fra Johan K. Johansen (Fredericia Institut), har Instituttet faaet Brev, hvori han fortæller, at han sammen med sin Fader har købt en Landejendom paa 10 Tdr. Land. Den ligger meget smukt langs med en Sø, hvori hans Fader otte fisker. For Resten ernærer han sig ved Træskomageri.

I Østerbotten (Finland) er der blevet oprettet to nye smaa Privat-Døvstummeskoler. Uagtet Abnormsagen i de senere Aar har gjort store Fremskridt i Finland, findes der dog her endnu paa enkelte Steder Mangel paa Anstalter, saaledes at ikke ethvert abnormt Barn kan nyde en passende Opdragelse og Oplærelse.

I Stockholm holdtes et Møde i Døvstummeforeningen den 12te Juni, hvor der skulde forhandles om en Forandring af dens Navn, saaledes at Foreningen for Fremtiden kom til at hedde: »Sverrigs almindelige Døvstummeforening«. Da den største Del af Medlemmerne bor uden for Stockholm rundt omkring i Landet, forekommer det os, at dette Ønske er ganske berettiget.

Den bekendte tyske Døvstummelærer Heidsiek, der for Tiden er paa Rejse i Amerika, er Genstand for stor Opmærksomhed i amerikanske Døvstummekrese. I New-York er der afholdt et stort Festmaaltid til hans Ære.

Vi for vort Vedkommende ere ikke fuldt saa begejstrede for Hr. Heidsiek. Det forekommer os, at den Virksomhed, han har udfoldet iblandt tyske døvstumme, har bidraget ikke saa lidt til blandt disse at fremkalde Mistillid ti Døvstummeskolernes Lærere og Forstandere.

I Berlin blev for nogen Tid siden en døvstum Arbejder, Iwanski, anholdt; han beskyldtes for at have truet med at ville dræbe en anden Person. Begge Vidnerne vare ligeledes døvstumme, der kun havde faaet en yderst tarvelig Undervisning. Den tilkaldte Tolk, Døvstummelærerinde Fru Schenk, erklærede, at de alle med Hensyn til deres aandelige Udvikling stode paa samme Standpunkt som en Elev i 4de Skoleaar. Især faldt det meget vanskeligt at forklare dem Edens Betydning, og for den enes Vedkommende maatte Edsaflæggelsen fuldstændig opgives, da han ikke havde mindste Begreb om dens Hellighed og Betydning.

Vi bede vore Læsere meddele os deres Adresse, naar de flytte andet Steds hen.

Da flere af vore Læsere have udtalt Ønsket om at kunne lade „Effata" indbinde, følger med dette Nr. et Titelblad samt Indholdsfortegnelse for den nu afsluttede Aargang.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri, Fredericia.